

SVETOVNO PRVENSTVO PSOV
SLEDILCEV BO NA BLOKAH

INTERVJU: JANEZ POJE, PREDSEDNIK UPRAVE KOVINOPLASTIKE

LOJZE VINTAR: Z BLOK SEM DOMA

BLOŠKI TEKI 2010 SO USPELI

6

8

12

28

Bloški korak

glasilo občine Bloke
april 2010
letnik 11 | številka 2
cena: brezplačno | 2 € | 4 €

Pomlad in praznik

Stane Korenjak

Kateri letni čas je najlepši? Ste se odločili za pomlad? – Da, pomlad ima v naših srcih posebno mesto. Narava se prebuja in pri srcu nam zaigra, ko ugledamo prvi teloh, zvonček ali troben-tico. Rojeva se novo življenje, ki nas navdaja z upanjem in velikim pričakovanjem.

In tu je še praznik. Velika noč. Srce se zave radosti že na cvetno nedeljo z blagoslovom zelenja in nadaljuje z blagoslovom ognja in jedi. Ti čudoviti pirhi kot simbol življenja in še piščančki in jagenjčki. Miza je

bogato obložena s šunko, kolačem in drugimi najboljšimi jedmi. In na obisku so sorodniki in prijatelji. Za zabavo se gremo še kakšno staro igro – trkamo s pirhi, sekamo pomaranče in podobno.

Saj res. Čisto smo pozabili na križ – simbol trpljenja. Zakaj so tisti krvniki Kristusu določili smrt na križu, ko pa je vendar še mnogo drugih bolj »humanih in hitrih« načinov, kako človeka ubiti?

In zakaj so nekoč v davnini narisali v pesek križ, mu narisali smer-nice, ga poimenovali koordinatni sistem in na njem skušali utemeljiti matematiko oziroma skrivnost prostora in časa?

Načrti občine Bloke v letu 2010

ŽE V PREJŠNJI IZDAJI BLOŠKEGA KORAKA SMO PISALI O NAŠIH NAČRTIH ZA LETO 2010. V OMENJENEM PRISPEVKU PA SO BILI NAVEDENI LE TISTI PROJEKTI, KI SE NADALJUJEJO IZ PREJŠNJEGA LETA OZIROMA TISTI, KI SO ŽE BILI VKLJUČENI V PREDLOG PRORAČUNA OBČINE BLOKE ZA LETO 2010. V ČASU PISANJA TEGA PRISPEVKA PA JE V PRIPRAVI ŽE PRVI REBALANS PRORAČUNA ZA LETO 2010, KI BO OBČINSKEMU SVETU V POTRDIČEV PREDLOŽEN V MESECU APRILU. V REBALANS PRORAČUNA SMO VKLJUČILI KAR ŠTIRI NOVE, ZA BLOKE IZJEMNO POMEMBNE PROJEKTE. KAR TRIJE OD TEH PROJEKTOV SO VEZANI NA PRIDOBIVANJE DODATNIH EVROPSKIH FINANČNIH VIROV, KATERIH RAZPISI POTEKAJO PREKO SLUŽBE VLADE RS ZA REGIONALNI RAZVOJ OZIROMA MINISTRSTVA ZA GOSPODARSTVO.

Prvi izmed omenjenih novih projektov je izvedba druge faze **okoljske infrastrukture v naselju Velike Bloke**, ki naj bi se izvajala v »zgornjem« delu naselja. Z dokončanjem tega projekta bo priključitev na javno kanalizacijo omogočena tako posameznim gospodinjstvom kot tudi vsem industrijskim porabnikom v novonastajajoči industrijski coni Velike Bloke. Projekt se bo izvajal v letih 2010 in 2011. Izvedba tega projekta pa bo sofinancirana z evropskimi sredstvi neposrednih regionalnih vzpodbud, in sicer v vrednosti 280.000 €. Omenjena sredstva bodo pridobljena na 5. javnem razpisu, na katerem je občina Bloke v sklopu izvedbenega načrta Notranjsko-kraške regije kandidirala s tem projektom. Rezultati tega razpisa uradno še niso objavljeni, prepričani pa smo, da bomo sredstva iz tega razpisa dobili.

V letu 2010 smo kandidirali tudi na 3. javnem razpisu, ki je bil izveden preko Službe vlade RS za regionalni razvoj in lokalno samoupravo in je namenjen sofinanciranju projektov v obmejnem območju s sosednjo državo Hrvaško. Južni del naše občine namreč leži v desetakilometerskem obmejnem pasu s Hrvaško, zato ima občina Bloke tudi pravico sodelovati na teh razpisih. Občina Bloke je na omenjenem razpisu kandidirala s projektom posodobitve **lokalnih cest**, in sicer lokalne ceste od občinske meje z občino Loški Potok do naselja Studenec ter lokalno cesto na odseku Javoršice – Topol – Fara. Projekt naj bi se izvajal v letih 2010 in 2011, vrednost letošnje investicije predvidevamo na cca. 200.000 €. Razpis je za občine zelo ugoden, saj mora občina financirati le DDV, ostala vrednost investicije pa je pokrita iz tega razpisa. V tem trenutku še ne vemo, kakšen bo rezultat, upamo pa, da bomo na razpisu uspeli.

Na občini Bloke smo v letu 2009 pristopili tudi k projektu izgradnje **»širokopasovnega omrežja«** zaradi izboljšanja internetnih povezav. Tudi za omenjeno izgradnjo obstajajo ugodni pogoji sofinanciranja, saj morajo občine pokriti le strošek DDV-ja, ostali stroški investicij pa so upravičeni stroški in se lahko pokrijejo iz omenjenega razpisa. Glede na dosedanje izkušnje lahko na tem razpisu uspele tisti, ki ima na svojem področju minimalno 2000 priključkov, ki jih je potrebno zgraditi na območju tako imenovanih »belih lis«. Z belo liso je označeno tisto naselje oziroma področje, kjer nacionalni operaterji niso izkazali ekonomskega interesa po opremljanju

s tovrstno infrastrukturo. Bele lise so objavljene v Uradnem listu RS. Področje občine Bloke je v celoti »bela lisa«, razen območja naselja Nova vas. Ker v občini Bloke sami ne dosegamo kritične mase 2000 priključkov, smo se pri tem projektu združili s sosednjima občinama Loška dolina in Cerknica ter na tej osnovi prijavi skupen projekt. Za izvedbo tega projekta je na javnem razpisu že izbran izvajalec. V tem trenutku čakamo na ustrezen razpis, ki bi po navedbah odgovornih moral biti izveden že v letu 2009. Upamo, da bo do tega razpisa prišlo letos in da bomo na razpisu pridobili pozitiven sklep o sofinanciranju tega projekta.

Vrtev v Novi vasi postaja pretesen.

Na podlagi zbranih vlog za prosta mesta v vrtcu, ki deluje v okviru osnovne šole, je razvidno, da bo za naslednje šolsko leto potrebno izvesti tudi **razširitev vrtca**. Iz navedenih podatkov namreč tudi sledi, da bomo morali v vrtcu v Novi vasi od septembra dalje organizirati že četrti oddelek. Zaradi izvedbe te naloge smo v rebalans proračuna občine Bloke za leto 2010 uvrstili tudi novo proračunsko postavko. Trenutno že izdelujemo idejni načrt ter načrt za izvedbo, fizična izvedba razširitve vrtca, ki jo nameravamo izvesti v sedanjih prostorih BOŠ-a, pa je načrtovana najkasneje do začetka naslednjega šolskega leta.

Pomembna sredstva smo v rebalansu proračuna za leto 2010 predvideli tudi za izdelavo **projektnih dokumentacij za nove projekte**, in sicer za projekt izgradnje nove tel-

ovadnice, projekt izgradnje okoljske infrastrukture v ostalih naseljih in projekt pokablitve daljnovoda v Novi vasi. Nekaj sredstev smo rezervirali tudi za izdelavo prostorskega načrta za območje celotne občine Bloke, ki smo ga dolžni izvesti po novi zakonodaji. Za navedene projektne dokumentacije smo v rebalansu proračuna občine Bloke rezervirali sredstva v višini preko 100.000 €.

Rebalans proračuna občine Bloke se je zaradi umestitve novih dodatnih projektov tudi pomembno povečal, in sicer na prihodkovni in odhodkovni strani. Predlog prihodkov je vreden skoraj 2.5 milijona €, od tega smo za

potrebe investicij in vzdrževanja občinske infrastrukture namenili skoraj 1,7 milijona €. Tudi za letošnji proračun lahko ugotovimo, da je rekorden ter izjemno investicijsko naravnan, saj bomo za investicije namenili več kot dve tretjini občinskega proračuna. Verjamem, da bomo večino načrtovanih investicij tudi realizirali. Drži pa, da so nekatere investicije odvisne od uspeha na razpisih, ki v tem trenutku še ni znan. Vsekakor pa smo optimisti, saj smo prepričani, da bo tudi letošnje leto uspešno.

Smo v času velikonočnih praznikov in že komaj čakamo tople pomladne dni. Ob tej priložnosti vsem Bločanom in Bločankam želim vesele velikonočne praznike in mnogo veselih, toplih pomladnih dni.

Župan Jože Doles

Spomladanski projekti

PRED NOVIM LETOM SMO SI TISTI, KI SE UKVARJAMO Z OBČINSKIMI INVESTICIJAMI IN VZDRŽEVANJEM CEST V OBČINI BLOKE, POTIHEM ŽELELI, MOGOČE BO PA MILA ZIMA IN BOMO NAMESTO PLUŽENJA LAHKO KAR NADALJEVALI Z DELI NA PROJEKTIH, KI JIH PRETEKLO LETO NISMO ZAKLJUČILI. PA SMO SE UŠTELI. ZIMA JE KREPKO POKAZALA ZOBE, KOT ŽE DOLGO NE. ZIMSKO VZDRŽEVANJE CEST JE BILO TO ZIMO ZELO ZAHTEVNO, KO PA BO SKOPNEL ŠE ZADNJI SNEG, SE BODO POSLEDICE ZIME POKAZALE V VSEJ SVOJI VELIČINI, IN SICER V OBLIKI ŠTEVILNIH UDARNIH JAM IN RAZPOK NA NAŠIH CESTAH. PA KAJ BI TARNALI, JIH BOMO PAČ ZAKRPALI, PA BO.

PROMETNA IN OKOLJSKA INFRASTRUKTURA VELIKE

BLOKE

Takoj ko bo vreme dopuščalo, bomo pričeli z deli na projektu **Prometna in okoljska infrastruktura Velike Bloke**. Verjame, da imajo prebivalci naselja

cesta najbolj dotrajana. Sanirati je potrebno celotno cesto – tudi spodnji ustroj.

Tudi s **komunalnim opremljanjem parcel »nad stanovanjskimi bloki«** v Novi vasi bomo nadaljevali. Načrtujemo elektrifikacijo tega območja, urediti dostop ter izvesti parcelacijo. Ko bo to izvedeno, bomo izvedli razpis in

OBČINA BLOKE

Velike Bloke že »poln kufer« tega pol makadama pol asfalta skozi to naselje. V spomladanskih dneh bodo izvajalci del najprej uredili to cesto in nadaljevali z deli na čistilni napravi, ki bo po zastavljenem planu pričela z obratovanjem nekje v sredini poletja.

Tudi na **vodovodu Strmca** smo morali pred novim letom prekiniti z deli. Fizični priklop na centralni vodovod in manjša montažna dela bomo izvršili v kratkem, tako bo ta projekt tudi zaključen.

Po odhodu zime bo na vrsto prišla tudi **cesta Andrejčje – Mramorovo pri Pajkovem**. Kot smo že v prejšnjem glasilu zapisali, je ta

ponudili parcele na trgu.

Aktivnosti v zvezi s pripravo občinskih prostorskih aktov za **gospodarsko cono** se nadaljujejo. Trenutno je v zaključni fazi priprava osnutka občinskega podrobnega prostorskega načrta za omenjeno cono v Velikih Blokah.

Seveda pa se na občinski upravi ukvarjamo s pripravo potrebne dokumentacije za številne projekte, kajti brez vnaprej pripravljene dokumentacije namreč ni možna prijava na razpise za črpanje sredstev bodisi iz državnega proračuna ali pa sredstev EU.

Stane Jakopin

Ogledalo

Stane Korenjak

Pred desetletji je bil na slovenskem radiu zelo prepoznaven glas Milenka Šobra. Bil je nestor in legenda slovenskega turističnega novinarstva. Vsak njegov prispevek je izzvenel kot izgubljena priložnost, ki je Jugoslavija ne vidi na področju turističnega gospodarstva. Skoraj bi si upal reči, da je za razvoj turizma storil več kot oni na ministrstvu za turizem.

S kar veliko zamudo smo končno tudi na Blokah ugotovili, da imamo tudi pogoje za turistično dejavnost. To še zlasti velja, ker je turizem menda najhitrejša razvijajoča se panoga svetovnega gospodarstva. Kar nekaj zanesenjakov se tako na Blokah zbira v okviru turističnega društva, katerega dejavnost krepko podpira tudi občina. Sodelovanje pa se izboljšuje tudi z gostinskimi ponudniki. Ves ta trud žal še ni poplačan z dobrimi tržnimi rezultati. Pa vendar se premika.

V zadnjem času so nas opazili novinarji. Tako je Matej Zalar v reviji Potepanja objavil šestnajst strani dolgo reportažo z Blok. Dragica Jaksetič je v Delu objavila celostransko fotoreportažo o smučanju po starem na Blokah. Na obisku je bil novinar Marjan Praznik, ki je v Naši družini objavil obširno reportažo. Sabrina Mulec je na radiu Ljubljana imela polurno oddajo o Blokah. Mario nas je izbral za kraj, kjer smo se z Blok direktno javljali v oddajo Spet doma. In turistično uredništvo televizije Slovenija je posnelo kar pol oddaje Na lepše o Blokah.

Ko so se televizijci najavili, smo kar z zaskrbljenostjo pristopili k pripravi. Dejstvo pač je, da imamo še zelo malo stvari, ki jih znamo in hočemo ponuditi turistu. Pravzaprav bi bilo bolje, da bi snemali prihodnje leto, ko bomo imeli že kaj boljšo ponudbo. Pa so na televiziji rekli: »Mi bomo kar prišli, se bomo že znašli in naredili lepo oddajo.«

Na dan snemanja smo se ob kavici pri Tanji pogovarjali o vsebinah, ki jih bodo posneli. Soglašali smo, da bodo to vsebine z izrazitim tržnim značajem. Pri kosilu je razgovor z novinarko Marjano Grčman nanesel na legendarnega Milenka Šobra. Čeprav je med njima v starosti več kot ena generacija razlike, ga je dobro poznala in njegovo prislovnično animacijsko delo na področju turističnega novinarstva.

Ko je bila oddaja v ponedeljek zvečer na sporedu, sem pomembno sedel pred televizor. Oddaja je stekla. Pojavila se je prijetna zgodba o bloški smučarski kulturi. Svoje je prispeval Martin Krpan in druge zgodbe. Z vse večjim zanimanjem sem čakal, kdaj bo tisto, kar znamo prodajati. Na primer kakšna bloška klobasa in kos pečenke s krompirjem in solato, domača potica ali pa kolerada. Pa še kakšen kozarček dobrega vipavca bi se prilegel. Pa nič od tega. No, »skrpucalo«. Oddaja se je končala z veliko mero moje slabe volje in ugotovitvijo, da tega ne znamo prodajati. Odšel sem spat. Pa nejevoljen nekaj ur nisem mogel zaspati.

Ko sem se zjutraj nenaspan spravljal k sebi in si mencial zaspane oči, se mi je utrnila misel: »Saj res. Le povedali so nam, kaj turist od Bločanov pričakuje in kaj naj mu ponudimo. Turista zanima čas, ki ga ni več. Zanimajo ga ljudje, ki so tako veliko prispevali v zakladnico slovenske etnografije. Zanima jih interpretacija ljudske dediščine. To je naša naloga in priložnost. Klobase in kotlete pa naj prodaja mesar ...«

Tako, vidite, smo dobili nasvet, kaj naj delamo. Nasvet in vzpodbudo, kot ju je delil že omenjeni Milenko Šober.

Ko se v takšni ali drugačni družbi pogovarjamo o Bloškem muzeju kot elementu trajnostnega razvoja, je okrog vse polno zaskrbljenih obrazov, ki sprašujejo: Kje bomo dobili denar? Kako bomo odgovarjali na številna vprašanja, ki se bodo pojavila? Kdo bo pa to naredil? Konča se običajno tako: »Veš, nekateri ste idealisti. Ta kozarec je napol prazen.«

Morda pa je ta kozarec napol poln?

Kaj pa menite vi?

Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu v občini Bloke

Število mrtvih na cestah prepoloviti

DRŽAVNI ZBOR JE LETA 2006 SPREJEL RESOLUCIJO O NACIONALNEM PROGRAMU VARNOSTI V CESTNEM PROMETU ZA OBDOBJE 2007 – 2011 – SKUPAJ ZA VEČJO VARNOST, KI JE POSTAVILA ZA CILJ DO LETA 2011 PREPOLOVITI ŠTEVILNOST MRTVIH V PROMETNIH NESREČAH TAKO, DA NA NAŠIH CESTAH NE BI UMRLO VEČ KOT 124 LJUDI. ZA USPEŠNO URESNIČITEV TEGA CILJA SMO ODGOVORNI PRAV VSI, ZATO JE ZELO POMEMBNO, DA ZAČNEMO S PROMETNO VZGOJO ŽE PRI NAŠIH NAJMLAJŠIH. NA OSNOVI TE RESOLUCIJE JE SVET ZA PREVENTIVO IN VZGOJO V CESTNEM PROMETU V OBČINI BLOKE (SPV) PRIPRAVIL PROGRAM VARNOSTI V CESTNEM PROMETU NA OBMOČJU OBČINE BLOKE ZA OBDOBJE 2007 – 2011, KI GA JE POTRDIL OBČINSKI SVET.

SPV občine Bloke uspešno deluje, ker združuje strokovne in prizadevne člane, ki so iz vrst učiteljev, Policije, Združenja šoferjev in avtomekanikov, predstavnikov občine in občanov bloške planote.

Zelo uspešno je sodelovanje z OŠ in vrtcem. Vsako šolsko leto se izvede kar nekaj projektov na temo prometne varnosti. Učitelji in predstavniki policije se z učenci nižje stopnje pogovarjajo o varni poti v šolo, varnosti pešcev, rabi rumenih rutic, odsevnih trakov in kresničk, varni vožnji s kolesom, skupaj vadijo pravilno prečkanje ceste. Sodelujejo v projektu Pasavček za večjo varnost otrok med vožnjo v avtomobilu.

Učenci petega razreda opravijo kolesarski izpit, prejmejo kolesarske čelade, ki jih nabavi občina, s predstavnikom policije opravijo tudi tehnični pregled koles, nato pa se odpeljejo na izlet po bloških vaseh.

Občina bo letos kupila dve novi opremljeni kolesi za potrebe osnovne šole.

Učenci višjih razredov se pri predmetu tehni-

ka in tehnologija pogovarjajo o varnosti v cestnem prometu, obnovijo znanje o cestnoprometnih predpisih in o obvezni opremlitvi koles.

Lani jeseni so na pobudo SPV v sodelovanju s predstavniki policijske postaje Cerknica, policijske postaje Ljubljana – Vič in ob podpori občine Bloke uspešno izvedli kolesarjenje po Ljubljani. Glede na to, da večina naših otrok nadaljuje šolanje v Ljubljani, je to zelo pohvalno in je koristna izkušnja za pripravo na življenje v mestu. Če bo le mogoče, se bo podoben projekt izvedel tudi letos.

SPV odlično sodeluje z županom in občinsko upravo. Na področju varnosti v prometu na območju občine je bilo postorjenega že veliko dela, mnogo stvari pa bo treba še narediti. Občina Bloke je v okviru svojih projektov, ki jih izvaja na celotnem njenem območju, poskrbela tudi za varnost najšibkejših udeležencev v prometu, kot so pešci, še zlasti otroci in kolesarji. V ta namen so zgrajeni pločniki do vseh javnih ustanov: do osnovne šole, vrtca, knjižnice, zdravstvene ambulante, pošte, trgovine, banke, bencinske črpalke.

Po naselju Nova vas proti Fari je s črto ločeno cestišče od dela namenjenega pešcem. Letos se bo ta pot za pešce na predlog SPV označila še z rumenimi stopinjami, ki označujejo varno pot do šole.

Pred OŠ je občina uredila prometne površine in avtobusno postajališče tako, da otroci lahko varno vstopajo in izstopajo na šolski avtobus in kombi. Pred občinsko stavbo je urejeno dvorišče s številnimi parkirnimi mesti in varnim dostopom na državno cesto.

V rondoju pred šolo je del varne poti že označen, ki pa ni najprimernejši, zato skupno iščemo boljšo rešitev. Občina Bloke je zgledno opremila svoje cestno omrežje s horizontalno in vertikalno cestno signalizacijo. To signalizacijo pa bo v prihodnje še dopolnjevala tudi na predlog SPV.

Občino prečkata dve državni cesti, ki potekata skozi Novo vas. Po državni cesti Bloška Polica – Sodražica poteka dnevno veliko tranzitnega tovornega prometa, ki je že močno poškodovano vozišče in z neprimerno hitrostjo ogroža varnost udeležencev zlasti v Novi vasi.

Župan je dal lansko leto pobudo na direkijo RS za ceste, da bi skupaj pripravili projekt ureditve prometne infrastrukture, ki bi prispevala tudi k umiritvi prometa skozi naselje Nova vas in SPV je to pobudo podprl. Razgovori za konkretne akcije že potekajo.

Prav tako SPV in občina vedno znova z dopisi opozarjata pristojne na problematiko državne ceste Nova vas – Lužarji. Pomanjkljiva cestna signalizacija na tej cesti ogroža prometno varnost. Pri tem je potrebno veliko potrpežljivosti in vztrajnosti, da pride do rešitev.

SPV občine Bloke vsako leto na začetku leta pripravi načrt dela in nalog za tekoče leto. Osnova je Program varnosti v cestnem prometu v občini Bloke za obdobje 2007 – 2011 in razpoložljiva finančna sredstva v občinskem proračunu. Načrt se vsako leto z manjšimi odstopanji v celoti izpolni.

Tudi v prihodnje se bomo člani SPV občine Bloke v sodelovanju z občino Bloke in ostalimi inštitucijami trudili, da bodo Bloke čim bolj prometno varne in prijazne do občanov.

Predsednica SPV Bloke Marija Žgajnar

Ob rekonstrukciji dvorišča so ob cesti uredili tudi pločnik.

Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve na podlagi 12. člena Odloka o podeljevanju priznanj občine Bloke (Ur. list RS, št. 66/05) objavlja

RAZPIS O ZBIRANJU PREDLOGOV ZA PODELITEV PRIZNANJ OBČINE BLOKE ZA LETO 2010

Priznanja občine Bloke so:

- naziv častnega občana občine Bloke
- zlati grb občine Bloke
- priznanja občine Bloke

NAZIV ČASTNI OBČAN

Naziv častni občan Občine Bloke se podeli posamezniku za njegov izjemen prispevek na različnih področjih življenjskega dela, ki imajo trajen pomen za razvoj, ugled in promocijo občine Bloke.

Naziv častni občan Občine Bloke se podeli občanom Občine Bloke in drugim državljanom Republike Slovenije kakor državljanom tujih držav, ki imajo posebne zasluge za napredek znanosti, umetnosti in kulture ter za druge izjemne dosežke, pomembne za občino Bloke.

ZLATI GRB OBČINE BLOKE

Zlati grb Občine Bloke je najvišje priznanje Občine Bloke, ki se podeljuje:

1. posamezniku za življenjsko delo, večletne uspehe ali enkratne izjemne dosežke trajnejšega pomena,
2. skupinam občanov, društvom in drugim pravnim osebam za večletne uspehe in dosežke, s katerimi povečujejo ugled Občine Bloke na gospodarskem, družbenem ali drugem področju življenja in dela.

PRIZNANJE OBČINE BLOKE

Priznanje Občine Bloke se podeljuje posameznikom, organizacijam in skupnostim ter društvom ob posameznih jubilejih in priložnostih kakor tudi uglednim gostom oziroma delegacijam, če je njihovo delovanje pomembno za razvoj posamezne organizacije ali skupnosti v Občini Bloke.

Naziv častni občan Občine Bloke se podeli izjemoma.

Vsako leto se lahko podeli en zlati grb Občine Bloke in do tri priznanja občine Bloke.

Kandidate za priznanja lahko predlagajo občina, občani, politične stranke, vaše skupnosti, podjetja, društva ter druge organizacije in skupnosti.

Predlog mora vsebovati:

- ime in priimek oziroma naziv in naslov predlagatelja;
- navedbo, na katero izmed treh možnih priznanj se predlog nanaša;
- ime in priimek oziroma naziv in naslov predlaganega;
- pisno obrazložitev.

Upoštevani bodo vsi predlogi za podelitev priznanj in nagrad Občine Bloke, ki bodo oddani v zaprti kuverti na naslov:

Občina Bloke, Komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja, Nova vas 4a, 1385 Nova vas s pripisom: »Ne odpiraj – občinsko priznanje 2010«, in sicer do vključno **7. maja 2010 do 12.00 ure osebno v tajništvu Občine oziroma bodo 07. maja 2010 oddane priporočeno na pošto.**

Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve

Tečaj predelave mleka

Udeleženci tečaja predelave mleka

Kmetijsko-gozdarska zbornica Slovenije, Kmetijsko-gozdarski zavod Ljubljana, Kmetijsko svetovalna služba Cerknica, pod vodstvom svetovalke Milke Mele Petrič, je 17. marca 2010 organizirala tečaj predelave mleka na turistični kmetiji Knavs na Ru-narskem.

Praktični del tečaja je vodila specialistka za sirarstvo iz Kmetijsko gozdarskega zavoda Ptuj, ga. Majda Tumpej, dipl. ing. kmetijstva.

Ga. Tumpej je ena vodilnih strokovnjakinj v Sloveniji za razvoj sirarstva na kmetijah. Je tudi aktivna v Združenju malih sirarjev Slovenije. Lahko se pohvali s številnimi uspešnimi malimi sirarnami, ki so nastale tudi z njeno strokovno pomočjo.

Predstavila je osnove tehnoloških postopkov predelave mleka na kmetiji, tako teoretično kot praktično.

Iz ekološko pridelanega mleka kmetije Ane in Dušana Premrova so nastali z aktivno pomočjo udeležencev tečaja jogurti z dodatki in poltrdi sir tipa gauda. Sir ni imel časa dozoreti, ker so izdelke na koncu tečaja udeleženci tudi preizkušali.

Vsak udeleženec tečaja je dobil še

strokovna navodila v pisni obliki.

Namen kmetijsko svetovalne službe Cerknica je motivirati proizvajalce mleka, da v teh težkih časih za kmetovanje razmišljajo tudi o predelavi mleka na kmetiji in s tem pridobivanju boljšega zaslužka iz kmetijske dejavnosti.

Tudi danes so na Blokah možnosti za oživitev dejavnosti predelavaemleka. Lahko bi se oživila nekoč bogata tradicija na področju mlekarstva in sirarstva, kar je zapisano v arhivih nekdanje mlekarne v Novi vasi.

*Milka Mele Petrič,
kmetijska svetovalka*

16. svetovno prvenstvo psov v sledenju je tu

NA BLOŠKI PLANOTI SONCE LE POČASI TANJŠA DEBELO SNEŽNO ODEJO, VENDAR UPAMO, DA BO VREME V SREDINI APRILA UGODNO ZA NAJBOLJŠE SLEDARJE NA SVETU. LJUBITELJI SLEDENJA BODO GOTOVO PRIŠLI NA SVOJ RAČUN MED 14. IN 18. APRILOM, KO BO SLOVENIJA GOSTILA NAJBOLJŠE PSE SLEDARJE NA SVETU. O 16. SVETOVNEM PRVENSTVU PSOV V SLEDENJU LAHKO GOVORIMO SAMO V PRESEŽNIKIH. KINOLOŠKO DRUŠTVO PSOV SLEDARJEV, KI JE ORGANIZATOR TE SVETOVNE PREIZKUŠNJE, BO GOSTILO UDELEŽENCE IZ 23 DRŽAV, KAR JE REKORD PO UDELEŽBI DRŽAV IN RAVNO TAKO PO ŠTEVILU PRIJAVLJENIH TEKMOVALCEV. IZMED 57 TEKMOVALNIH PAROV BODO TRENERJI IN VODJE EKIP IZBRALI 43 PSOV IN NJIHOVIH VODNIKOV, KI BODO LAHKO POKAZALI SVOJO USPOSOBLJENOST.

Kako bo svetovno prvenstvo organizirano? Organizator se je odločil, da bodo tekmovalci treninge opravili v okolici Grosuplje, kjer bodo tudi prenočevali, same preizkušnje pa bodo na Bloški planoti.

V sredo, 14. marca 2010, bodo že od jutranjih ur na gradu Boštanj pri Grosuplju potekale uradne zadeve; prijave tekmovalcev, odprtje prvenstva in žrebanje štartnih števil. V četrtek, 15. aprila, bo ob 06.50 uri prva kolona vozil krenila od gradu Boštanj proti zaselku Runarsko, kjer se bo kolona ustavila na kmečkem turizmu Knavs. Tam bo čas, da se bodo psi dobro sprehodili, vodniki okrepčali ali kaj dobrega popili, da bodo izgubili tremo. Nato nastopi dodatno žrebanje opravljanja zaporedja sledi in takoj nato bodo prvi tekmovalni pari odšli do bližnjih sledi. Iz Grosuplje proti Runarskemu se bo kolona v četrtek podala še dvakrat.

V zgodnjih jutranjih urah bodo prvi na nogah polagalci sledi, ki bodo morali že ob 5.30 uri postavljati sledi. Ob 8.30 uri bo sledil nastop prvega tekmovalca. Tako se bo nadaljevalo do nedelje popoldne, ko bo zadnja sled končana okoli 14. ure.

Seveda to ne bo vse, kar se bo dogajalo na Bloški planoti. V nedeljo, 18. aprila, bomo skupaj z domačini organizirali kinološko – kulturni dan. Okoli nogometnega igrišča v Novi vasi se bo že v dopoldanskih urah odvijalo državno prvenstvo v rally obediencu in še tekmovanje v cursingu, mladi in novi kinološki disciplini, kjer psi »dirkajo« med sabo. Domačini bodo v tem času na stojnicah v bližini ponujali različne izdelke domače obrti, vojaki slovenske vojske pa bodo predstavili nekatere zanimive poklice, ki jih nudi slovenska vojska. Zaključek svetovnega prvenstva je predviden za 16 ur na nogometnem igrišču v Novi vasi. Domačini bodo pripravili bogat kulturni program, ki ga bo popestrila tudi vojaška godba. Navzoče in udeležence prvenstva bo pozdravila ministrica za obrambo Republike Slovenije gospa dr. Ljubica Jelušič. Na koncu pa bodo najboljši na svetovnem prvenstvu v sledenju dobili zaslužena priznanja in nagrade. Upamo, da bosta med njimi tudi oba naša predstavnika Žagar Rajko z nemškim ovčarjem Kvantom in Lipič Danijel z nemško ovčarko Zalo Žitkovo.

Za veterinarsko oskrbo bo poskrbela veterinarska ambulanta BUBA iz Grosuplje, vse štiri dni na Bloški planoti pa bo za zdravje psov in vodnikov skrbela zdravstveno-veterinarska enota slovenske vojske, ki bo skrbela tudi za spremstvo tekmovalcev od gradu Boštanj do Runarskega in

Področje, kjer bo potekalo tekmovanje v četrtek, 15. aprila.

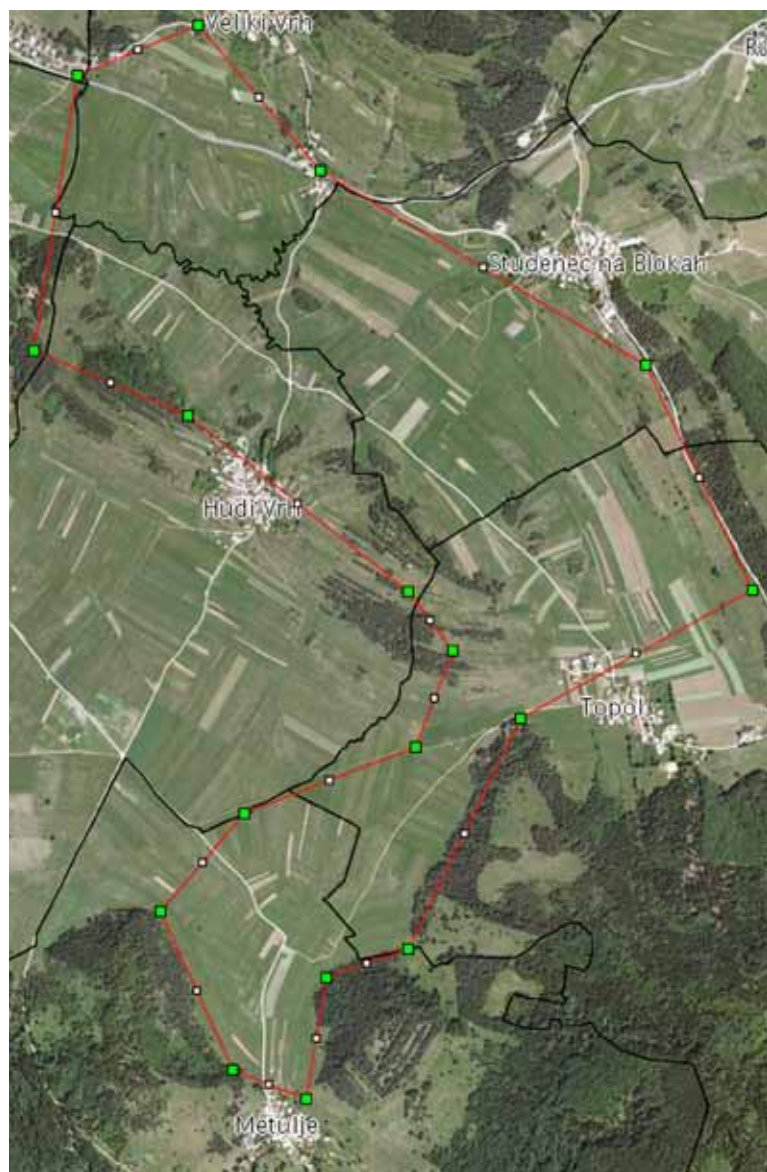

Področje, kjer bo potekalo tekmovanje v petek, 16. aprila.

Področje, kjer bo potekalo tekmovanje v soboto, 17. aprila.

Področje, kjer bo potekalo tekmovanje v nedeljo, 18. aprila.

nato naprej do sledi.

Seveda člani društva psov sledarjev sami takega zalogaja ne bi mogli opraviti, zato so nam na pomoč priskočili tudi kinološki zanesenjaki iz veliko kinoloških sredin iz Slovenije, ravno tako pa bodo v veliko pomoč člani Turističnega društva Bloke, Lovske družine Martin Krpan, člani Gasilskega društva Bloke in drugih organizacij s tega področja ter seveda občinske uprave na čelu z županom gospodom Dolesom z Blok in županom gospodom Lesjakom iz Grosuplja.

Kako si lahko prvenstvo ogledate? Do Nove vasi na Blokah oziroma Runarskega pridete najhitreje po avtocesti iz Ljubljane proti Kopru, na Uncu avtocesto zapustite in se zapeljete proti Cerknici, Grahovem in nato proti Novi vasi. Lahko pa se zglasite na gradu Boštanj in se boste na sledi odpravili skupaj s tekmovalci. Vse dodatne informacije, vključno z odhodi na sledi, lahko dobite na naši spletni strani <http://fci-ipo-fh-2010.si>, kjer boste lahko zelo tekoče spremljali tudi dosežene rezultate.

Želimo si, da si nastope najboljših psov sledarjev na svetu ogledate v živo, le napotke redarjev spoštujte pri svojem prihodu in parkiranju svojega vozila.

Ekipa polagalcev in spremljevalnih ekip bo v soboto, 10., in nedeljo, 11. aprila, še zadnjič pregledala vse terene, na katerih se bo odvijalo prvenstvo. Želeli bi si, da bi ti travniki ostali nedotaknjeni do konca prvenstva, saj želimo vsem nastopajočim zagotoviti enake pogoje pri delu. Zato naprošamo prebivalce Bloške planote, da od 10. do 18. aprila upoštevajo naslednje:

- da so psi doma, da niso prosti,
- da se z njimi sprehajate izključno po cestah in na povodcih,
- da bi se lastniki konjev pri ježi v teh dneh ognili spodaj napisanih terenov,
- da bi lastniki zemljišč v tem času na predvidene terene ne vozili gnoja in gnojnice, oziroma da bi se ognili vseh kmetijskih del,
- če je mogoče, naj bi bila pašna žival v stalno ograjenih pašnikih, ki smo jih tako in tako izpustili iz pripravljenih terenov,
- zelo pomembno je, da za vse udeležence pripravimo enake pogoje, saj bi morali drugače posamezne sredine izločiti in bi s tem ogrozili organizacijo celotne prireditve.

Preizkušnje psov bodo potekale takole:

- Četrtek, 15. april – z delom bomo pričeli za gasilskim domom v Novi vasi in ga nadaljevali proti Nemški vasi in nato levo in desno od ceste Nova vas – Velike Bloke in delo končali pozno popoldne za bivšo vojašnico v V. Blokah.
- Petek, 16. april – pričeli bomo na pašnikih na Glini in nato nadaljevali proti vasi Studeno in Radlek.
- Sobota, 17. april – delo bomo pričeli na Runarskem in se nato preselili na rob vasi Fara, kjer se bo delo do poznega popoldneva nadaljevalo do vasi Metulje.
- Nedelja, 18. april – zadnji dan, ko bodo psi svoje znanje preizkušali v okolici Hudega Vrha proti Topolu in nato delo zaključili na travnikih pred Metuljami.

Spoštovani prebivalci Bloške planote! Vabimo vas, da se udeležite zaključka svetovnega prvenstva psov, ki bo v nedeljo, 18. aprila, ob 16. uri v Novi vasi. Predvsem pa vas vabimo, da si ogledate spremljevalne aktivnosti, ki se bodo dogajale v nedeljo od 10. ure dalje.

Vsem vam, predvsem pa lastnikom zemljišč, se zahvaljujemo za sodelovanje. Upam, da bomo skupaj pripravili prireditev, ki bo v zadovoljstvo gostov iz 23 držav in tudi vsem, ki smo to prvenstvo pripravljali.

Brane Puš

Intervju s predsednikom uprave Kovinoplastike Janezom Pojetom

V krizi iščemo nov izziv

LANI JE PREDSEDNIŠKO MESTO V UPRAVI KOVINOPLASTIKE LOŽ PREVZEL JANEZ POJE. PO RODU JE DOMAČIN IZ PODCERKVE, POROČEN, Z DRUŽINO ŽIVI V LIPSENJU. Z ŽENO IMATA DVOJE OTROK. NA LJUBLJANSKI UNIVERZI SI JE LETA 1993 PRIDOBIL NAZIV UNI. DIPL. ING STROJNIŠTVA. PO KONČANI FAKULTETI SE JE PODDIPLOMSKO IZOBRAŽEVAL NA TEHNIŠKI UNIVERZI (DTI) V KOPENHAGNU. VSE OD SREDNJE ŠOLE JE BIL ŠTIPENDIST KOVINOPLASTIKE, KI JI JE ZVEST VSE DO DANES. V POPOLDAN-SKEM OZIROMA PROSTEM ČASU SE AKTIVNO UDELEŽUJE JAVNEGA DRUŠTVENEGA ŽIVLJENJA. IZ LASTNIH IZKUŠENJ SE ZAVEDA, KAKO JE POMEMBNO, DA SE MLADI LJUDJE AKTIVNO UKVARJAJO S ŠPORTOM, KULTURNIM IN SPLOH AKTIVNIM ŽIVLJENJEM IN TO PODPIRA TUDI TAKO, DA OPRAVLJA FUNKCIJO PREDSEDNIKA SEKCIJE ZA SMUČARSKI TEK IN BIATLON PRI SMUČARSKEM KLUBU KOVINOPLASTIKE LOŽ. OCENJUJE, DA LAHKO Z ORGANIZACIJSKIM ZNANJEM VELIKO PRIPOMORE K RAZVOJU IN USPEŠNEMU DELOVANJU OMENJENE SEKCIJE SK-A. POSEBNO VESELJE PA MU PREDSTAVLJA SODELOVANJE V PIHALNEM ORKESTRU »PLEH MUZIK« KOVINOPLASTIKE. PRI GODBI JE ŽE 28 LET. V ORKESTRU IGRA TENOR OZIROMA, KOT MU PRAVIJO, BAS KRILOVKO. KER NI OBISKOVAL GLASBENE ŠOLE, SE MORA VSEGA NAUČITI KAR PRI GODBI, ZA KAR POTREBUJE VE-LIKO ČASA IN SEVEDA TUDI SAMODISCIPLINE ŠE ZLASTI SEDAJ, KO JE VODILNI MOŽ V PODJETJU. VSE TO PA JE POPLAČANO Z DRUŽENJEM, KJER SO VSELEJ PRIJETNI IN VESELI LJUDJE IN KJER VELJAJO IN SE RAZVIJAJO VREDNOTE TOVARIŠTVA, SPOŠTOVANJA IN ENAKOSTI.

Že desetletje in več se predvsem v gospodarstvu srečujemo s pojmom globalizacija. Le-ta v svoji naravi koncentrira kapital in globalizira proizvodna sredstva. Tako centri pridobivajo vse večjo moč, provinca pa se prazni in izgublja. Za Kovinoplastiko pa je značilno, da čeprav je tako rekoč tam nekje za devetimi gorami, je zelo uspešno delovala in skrbela, da je bila s proizvodi prisotna in prepoznavna v širšem prostoru. Kako lahko razlagate to dejstvo?

Globalizacija je, kakor pravite, dejstvo, ki v

gospodarsko razvitih državah povzroča nelo-godje zaradi strahu in prepričanja, da je glo-balizacija kriva za slabše domače gospodar-ske rezultate in ukinjanje delovnih mest. Na drugi strani (npr. v državah BRIC: Brazilija, Rusija, Indija, Kitajska) pa obstaja tolmačenje, da je globalizacija nekaj najboljšega, kar se je v zadnjem času zgodilo v državah v razvoju oz. človeštvu. Zgodila se je pravica in enako-st do možnosti za delo, za proizvodnjo izdelkov, možnost učenja, možnost industrializa-cije itd. Seveda se ta pravica hitro zmanjša ali ukine, ko pridemo do vprašanja rezulta-

tov globalizacije in tu se vrnemo h koncentraciji finančnih rezultatov in centrom moči, ki pa so v večini v razvitem delu. Globalizacija pospešuje cenovno konkurenčnost, odpira nova delovna mesta v državah v razvoju in za-pira delovna mesta v razvitih državah, vse v smeri povečevanja obsega delovanja. Tisti, ki so cenejši, pač prodajo. Slovenija (že) spada med razvite ekonomije, zato danes pospešeno izgubljam tam, kjer smo v 90-ih pospešeno dobivali oziroma zmagovali. V zameno pa do-bivamo na slovenski trg razmeroma cenene proizvode.

Kovinoplastika je po osamosvojitvi izkoristila določene pogoje, ki jih danes pripisujemo dobaviteljem iz držav z nižjimi stroški dela, kot jih ima Evropa. Rezultat naše družbe je gotovo rezultanta več pomembnih dejavnikov, a iz-postavil bi sledeče: korektno in predano delo vseh zaposlenih, urejen in aktualen produktni splet, uspešne strateške povezave z globalis-ti ter drzne poteze na področju trženja na razvijajočih se trgih vzhodne Evrope.

Svetovno gospodarstvo se že dve leti spopa-da z veliko recesijo. Čeprav nekateri anal-itiki trdijo, da je le-ta že prešla kritično točko, ji vendar še ni videti konca. Kako jo občutite v Kovinoplastiki?

Dimenzije finančno-gospodarske krize se kažejo v pravi sliki šele po debelem letu. Padec indeksa povpraševanja praktično v celotnem proizvodnem sektorju ima za posledico ve-like padce bruto domačega proizvoda. Pro-daja proizvodov Kovinoplastike močno zavisi od vitalnosti in uspešnosti drugih vej gospo-darstva. Tukaj mislim zlasti na gradbeništvo, ki je osnovni porabnik proizvodov in storitev Kovinoplastike. Upad naročil in s tem vred-nosti prodaje se je pričel novembra 2008 in dosegel povprečne letne vrednosti (2009) v višini – 30 %.

Tako moram žal povedati, da je Kovinoplas-tika lansko leto prvič v vsej 55-letni zgodo-vini uspešnega poslovanja zaključila v rdečih številkah. To je zelo boleče, kajti poslov-ni sistem se je prisiljen prilagoditi novim –

ostrejšim pogojem delovanja, ki narekujejo veliko sprememb za izboljšanje rezultatov. V letu 2009 smo s kolektivnim delovanjem uspeli zaključiti poslovno leto brez likvidnostnih težav, kar je bil temeljni cilj. Zaradi opisanih zahtevnih razmer je družba prisiljena zmanjševati število zaposlenih. Do sedaj so bili vsi odhodi iz podjetja organizirani na t. i. mehki način.

Kljub krizi v poslovanju v podjetju nismo zaustavili ali zmanjšali obseg razvojnih projektov. Verjamemo, da so temeljne vrednote in prednosti Kovinoplastike še vedno aktualne in da so vse rešitve odvisne le od nas zaposlenih. Zavedamo se, da moramo sprejeti spremembe in aktualizirati znanje. In, če pri tem uporabim malo preroško misel, bi dejal: »Danes moramo imeti odgovore na tista vprašanja, ki se bodo pojavila jutri.«

V zadnjem desetletju in še nekaj več so v Sloveniji intenzivno potekali postopki, kjer smo nekoč družbeni lastniki skušali najti institucionalnega lastnika. V zaključni fazi lastninjenja, ki smo jo poimenovali konsolidacija lastništva, je praviloma prišlo do strateških povezovanj in lastništvo je prešlo v roke le nekaj ljudi. Kako uspešno ste v Kovinoplastiki izpeljali to fazo prestrukturiranja?

Kovinoplastika je šla čez več valov privatiza-

cijskega procesa, kjer predvideva, da bo le-ta večji, pa smo zopet pri globalizaciji in selitvi delovnih mest! V Sloveniji imamo kar nekaj primerov tujih prevzemov, ki so bili v prvi fazi izjemno uspešni po vseh kazalnikih poslovanja, danes pa se na žalost nekateri že umikajo v države z nižjimi stroški dela. V takih primerih vsa vprašanja do zaposlenih in do lokalne skupnosti ostanejo neodgovorjena.

V naši polpretekli zgodovini smo pri nas imeli sistem samoupravljanja nad družbeno lastnino. Ta model gospodarjenja je bil zaradi načel humanitarnosti do človeka zelo prijazen in so ga proučevali tudi ekonomisti zelo razvitih dežel. V svetu se ni uveljavil predvsem zaradi premajhne učinkovitosti. Ali ni model lastninjenja z velikim številom zaposlenih, ki ste ga izpeljali pri vas, tudi bližnji sorodnik samoupravljanja in je šibak prav zaradi tega dejstva?

Omenila sva že pomen lastnikov, njihovih dolgoročnih načrtov in vpetosti njihovega delovanja v lokalnem prostoru. Gospodarska kriza še poudarja ta izhodišča in težko je prepoznavati današnje odločitve kot nadaljevanje prejšnjega sistema. Mislim, da moramo razpravljati o družbeno vzdržnem razmerju med lastništvom in družbeno odgovornostjo. V odnosu med lastniki, ki so v našem primeru združeni v gospodarski družbi, in matičnim

mivo je, da v tem povezovanju ni pravil, sploh pa ne pravil, da se povezujejo veliki z malimi ali veliki z velikimi ali mali z malimi. Povezujejo se tisti, sinergije, ki prepoznajo potencialne v skupnem razvoju in trženju in ki prepoznajo skupno inovativnost. Veliko naštetega sta Kovinoplastika in Roto v več kot 30-ih letih sodelovanja uspešno realizirala. Res pa je, da se danes zahteve in pogoji na trgu izjemno hitro menjujejo in mreženja med podjetji se ves čas prilagajajo. Odnosi med obema partnerjema so stabilni in se preurejajo.

Kakšno je vaše sodelovanje z lokalno politično skupnostjo?

Tukaj žal moram priznati, da smo na tem področju premalo aktivni glede na pomembno vlogo, ki jo ima podjetje v širši lokalni skupnosti. Ocenjujem, da strateška srednjeročna vprašanja obravnavamo individualno, kar na koncu rezultira v rešitve, ki včasih niso optimalne. Vprašanja trajnostnega razvoja regije lahko rešujemo samo s skupnim dialogom, kjer pa mora osrednjo vlogo prevzeti vodstvo občin.

Kakšni so vaši pogledi na razvoj malega gospodarstva in storitvene dejavnosti?

Že pri vprašanju strateških partnerstev sva ugotovila potrebo po povezovanju različnih podjetij v verigo vrednosti s ciljem stalnega izboljševanja, dviganja produktivnosti in ce-

cije in na tej poti smo se o privatizaciji ter o vlogi lastnika tudi veliko naučili. V Kovinoplastiki smo se odločili za model lastninjenja, ki omogoča zainteresiranim zaposlenim, da preko družbe pooblaščenke postanejo so-lastniki podjetja. Mislim, da je bilo to izvedeno zelo pregledno in pošteno do zaposlenih in bivših zaposlenih naše družbe. V današnjih kriznih časih ugotavljamo, da je bila to dobra odločitev. Naši lastniki so bistveno bolj razumevali in tolerantni do težav, s katerimi se v času recesije spopadamo. Institucionalni lastnik ima terminsko krajše zahteve za doseganje kapitalskih donosov, kar je v dani situaciji lahko zelo velik problem. Če oceni, da ta ni dovolj visok, seli kapital na drugo

podjetje, kjer obstajata konsenz ciljev, zapisanih v obliki strateškega načrta. Tu je temeljna razlika s prejšnjim modelom, kajti v tem primeru imamo jasno določene strukture, ki so sprejele cilje in so odgovorne za doseganje teh ciljev. To pa pomeni trajnostni razvoj podjetja, kar je interes zaposlenih in širše družbene skupnosti.

Iskanje strateškega partnerstva je zelo pomembna naloga pri načrtovanju razvoja. Kako uspešni ste bili v preteklosti pri tej nalogi ob dejstvu, da sodelovanje s firmo Roto ne teče po željeni poti?

Povezovanje med podjetji je tudi eden od globalizacijskih fenomenov oz. prednosti. Zani-

mite konkurenčnosti. Mala podjetja se ponavadi specializirajo za določeno dejavnost ali storitev in s tem močno vplivajo na določen del procesa glavnega podjetja. Kot sem omenil, se je Kovinoplastika vseskozi, skozi celotno zgodovino, zelo uspešno razvijala. Rast proizvodnje je bila konstantna in zaposlovali smo večino razpoložljive delovne sile v kraju in širši okolici. Ta model proizvodnje je bil zelo uspešen, temeljil je na vzgoji lastnih kadrov in na organizaciji lastnih procesov oz. kapacitet. Danes pa ugotavljamo, da so uspešnejša podjetja tista, ki skrbijo za strateški razvoj predvsem z dobro organizacijo temeljnih procesov, uspešno logistiko in distribucijo proizvodov. Proizvodnjo pa dopolnjujejo z dobavitelji

specialisti, ki naj bi bili v razumnem dosegu – bližini glavne tovarne. Za takšen način dela je pa seveda potrebno imeti dobro razvito malo gospodarstvo. Reciva, da je to velika priložnost za naslednje obdobje.

Kakšen je vaš pogled na tako imenovane neblagovne produkte?

Če vas prav razumem, gre za storitve, ki jih vsako podjetje mora razvijati in dobavljati svojim kupcem, s ciljem povečevanja dodane vrednosti na strani kupca. S tem se dviguje nivo lojalnosti kupca ter povečuje know how transfer tudi od kupca do nas. Pomembnost storitev bo rasla, saj moderna družba sloni na velikem obsegu storitev. To je gotovo izziv tudi za proizvodno podjetje. Da to dosežemo, moramo znati prepoznavati te potrebe in zanje imeti dobre rešitve. Kovinoplastika že ima nekaj dobrih izkušenj s tega področja, zato nas te teme zanimajo z vidika rasti poslovanja.

Čeprav priznavate, da ste trenutno v dokaj nezavidljivem položaju, imate gotovo imate načrt izhoda iz krize. Kakšna so vaša izhodišča za izhod iz težav?

Kovinoplastika ima zelo bogato zgodovino, iz katere se lahko marsikaj pozitivnega naučimo za dobre in slabe čase. Pred dobri mi petdesetimi leti so se nešolani, tako rekoč kmečki fantje odločili, da se bodo šli industrijsko proizvodnjo izdelkov iz kovine in plastike in si na ta način spremenili pogoje življenja v naši dolini. To jim je fantastično uspelo kljub izjemnim problemom praktično na vseh področjih delovanja. Imeli so jasen skupen cilj, od katerega niso odstopili, zato je prišel uspeh. Vsi, ki so se kasneje pridružili tej skupini, so prevzeli ta cilj in za njega dihali praktično vse svoje življenje. To je bila Kovinoplastika.

Kovinoplastika danes je na žalost zgubila del tega naboja in postaja podjetje slično svoji konkurenci. Kljub dejstvu in zavedanju, da smo mi tisti, ki moramo najti rešitve z lastnim znanjem in odločitvami, prihaja do razkorakov v razumevanju in izvrševanju te strategije. Kovinoplastika mora pospešiti razvojno dinamiko in lastno tržno učinkovitost ter seveda stalno izboljševati konkurenčnost internih procesov.

V Kovinoplastiki imamo dovolj zelo dobrega, visoko izobraženega kadra, ki lahko reši in želi rešiti te probleme. V vsakem primeru želimo delati naprej v družbi, ki je ponos Notranjske, ki je atraktiven zaposlovalec in zna razvijati in uporabljati znanje ter ga vgrajevati v svoje proizvode in storitve.

Na koncu se vam zahvaljujem za pozornost v vašem lokalnem glasilu. Vsem bralcem želimo veliko uspeha in zadovoljstva.

*Pogovarjal se je
Stane Korenjak*

Energetsko svetovanje tudi na Blokah

DOBER NASVET JE VREDEN ZLATA, KAR SO POTRDILI ODZIVI NA ČLANEK MED LAGODJEM, ZASLUŽKOM IN ZDRAVJEM IZ ZADNJE ŠTEVILKE BLOŠKEGA KORAKA. TA JE SPROŽIL POVEČAN OBISK ENERGETSKO SVETOVALNE PISARNE (ESP) CERKNICA IN TOČKE VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA (TVŽU) NA BLOKAH. MARKO MI JE NAMIGNIL, DA BI LAHKO VSEM OSTALIM DOBROBITIM, KI SO NA VOLJO V TVŽU, LAHKO DODALI TUDI ENERGETSKO SVETOVANJE. REČENO – STORJENO. PO UREDITVI NEKATERIH ORGANIZACIJSKIH SPREMENB JE TO SEDAJ MOŽNO. BREZPLAČNO ENERGETSKO SVETOVANJE ENAKE KVALITETE IN OBSEGA KOT V CERKNICI JE OD JANUARJA 2010 NA VOLJO TUDI NA BLOKAH. KAKO ZELO JE V TEH ČASIH BREZPOSELNOSTI IN NEGOTOVE PRIHODNOSTI POTREBNO SVETOVANJE, PA NI POTREBNO POUJARJATI.

TVŽU BLOKE DELUJE S POLNO PARO

Obiskovalcem knjižnice je poznano, da od novembra 2008 v njej deluje TVŽU. Z njo želimo na Blokah vsaj do leta 2013 zelo konkretno pomagati vsem in vsakemu, da se vključi v zanimive in raznolike oblike neformalnega učenja. Lani smo realizirali računalniški krožek, za letos načrtujemo digitalno fotografijo, pa še kaj. Poleg prostorov in gradiva sem na TVŽU na voljo kot mentor, ki bom vsakemu – večjemu ali ne večjemu – svetoval, kako in na kakšen način se najlažje prilagodi zahtevam družbenega in gospodarskega življenja. Predvsem pa, da aktivno vpliva na oblikovanje svoje prihodnosti. S tem se bo povečala učinkovitost družbe in posameznikov, ki vsakodnevno tekmujejo na svetovnem trgu dela, znanja, informacij, inovacij, večje dodane vrednosti ...

Energija – naj bo to njena učinkovita raba ali obnovljivi viri – je pomembna za vsakega posameznika, ni pa edina pomembnost. Vsak četrtek si po predhodnem dogovoru v knjižnici privoščite brezplačno razkošje pestrih vsebin in aktivnosti TVŽU. Ne dovolite, da vam pomanjkanje informacij ali neznanje greni življenje ali celo ogrozi zaposlitev.

URNIK IN PRIJAVA

Energetsko svetovanje na Blokah se bo izvajalo v knjižnici Ivana Čampe, Nova vas 4a, 1385 Nova vas, vsak torek od 13.00 – 19.00, vedno po obvezni predhodni prijavi na 041 830 867 ali info@vitra.si, po malo drugačnem urniku kot v Cerknici. Poznano je, da je ESP v Cerknici odprta v »petek in svetek«, dopoldne, popoldne ali zvečer, vedno po predhodnem dogovoru. Na Blokah bo podobno, le počakati bo potrebno, da se prijavijo 3 ali 4 interesi. Te bom potem poklical ter se dogovoril za datum in uro. Za vse, ki boste želeli svetovanje takoj, bodo vrata ESP Cerknica še vedno odprta non stop. Na obeh lokacijah vas čaka – poleg brezplačnega svetovanja in kopice uporabnih nasvetov – tudi brezplačna sijalka, ki jo poklanjati družbi Elektro Primorska d. d. ter HSE d. o. o.

POHITI, DA TE NE PREHITIJO

Na TVŽU je za odrasle in mladino na voljo brezplačno učenje s pomočjo sodobne računalniške tehnologije. Naučite se lahko tujih jezikov, računalništva, strojepisja in pridobivate znanje v spletnih tečajih. Brezposelnim nudimo pomoč pri samostojnem iskanju zaposlitve, pregledate lahko različne vire za iskanje zaposlitve, uporabljate računalnik (Word, Internet, E-pošta). Predvsem pa je veliko informacij o pestrih programih in projektih Vitre ter LU Postojna. Eden od izjemno uporabnih je Nacionalna energetska pot (NEP Slovenija) na portalu <http://nep.vitra.si>. Priporočam večkratno brskanje, saj je na njem veliko uporabnih novosti. Tako je moč poiskati in obiskati stavbe z dobrimi energetskimi rešitvami, prav tako tudi spoznati Črne točke in Energetske kike.

Poleg konkretnih energetskih vsebin razvijamo na TVŽU tudi ostale. Okolju je namenjena stalna razstava, ki spodbuja investicije v sodobne oblike učinkovite rabe energije in dobrobiti obnovljivih virov energije. Ne glede na krizo in recesijo je znano, da je prav izobraževanje vse pomembnejše v sodobni učeči se družbi. Dejansko je sestavni del našega življenja, dela in razvedrila. Današnji »družbi znanja« je izobraževanje ključni dejavnik za povečanje kakovosti in pomemben dejavnik gospodarskega in osebnega razvoja. Da s tem resno misli, je dokazala tako EU (Evropski Socialni Sklad) kot Slovenija (Ministrstvo za šolstvo in šport). Obe sta finančno podprli projekt Center vseživljenjskega učenja, ki ga v Notranjsko-Kraški regiji vodi Ljudska Univerza Postojna. Vitra je v projektu partner, vodimo pa Točki vseživljenjskega učenja v Starem trgu in v Novi vasi na Blokah.

ZAVEZNIKOV JE VELIKO, PRAV TAKO

DENARJA

Stroški energije za ogrevanje prostorov in sanitarne vode so še vedno (pre)visoki, zato se vse pogosteje odločamo za premišljene investicije v manjšo porabo in večjo kvaliteto bivanja. Ob tem preverjamo odnos med

vložkom in koristjo, vračilno dobo in možne podpore pri realizaciji. Običajno vsako naložbo začnemo z idejo, realiziramo jo z znanjem, informacijami, ljudmi, materialom, orodjem in denarjem. Pot je lažja, če si za vsak korak poiščemo zaveznike. Energetski svetovalci smo najbolj koristni pri reševanju problemov pred začetkom vsake investicije. ENSVET lahko koristijo gospodinjstva v energetsko svetovalnih pisarnah širom po Sloveniji, kot je razvidno na www.gi-zrmk.si/ensvet.htm. Za kredite in subvencije je pravi naslov Ekološki sklad RS, www.ekosklad.si.

DILEME ODLOČANJA

Različne vrste in oblike energije potrebuje vsako gospodinjstvo. A svet se vrti vse hitreje, informacij je vse več, vse več je tudi zmedenosti. Kateri energent, kateri sistem, je bolje to ali ono, ... so vse pogostejše dileme, ko se odločamo za novogradnjo ali sanacijo. Večino teh zadreg se razreši v energetskem svetovanju, kjer vedno izpostavljam dobičke, ki jih umno gospodarjenje z energijo prinaša v gospodinjstva (manj stroškov in obremenjevanja okolja, večja kvaliteta bivanja). V gospodinjstvih moramo paziti na vse tri faze vsake investicije: zasnova, izvedba in vzdrževanje. Zaradi nepoznavanja smo lahko na milost in nemilost prepuščeni izvajalcem, distributerjem, serviserjem, inštalaterjem in projektantom. Občutku »vlečenja za nos« se izognemo le s poznavanjem problematike. Prvi korak naj bo zato vedno pot na brezplačni pogovor v energetsko svetovalno pisarno.

DOBIČKI ENERGETSKEGA SVETOVANJA

Energetsko svetovanje spodbuja k energetski učinkovitosti, saj se seznanimo z dobrimi in uveljavljenimi rešitvami. Skupaj poiščemo optimalne rešitve energetskih in bivanjskih tegob. Nudimo strokovno, brezplačno in neodvisno svetovanje o: gradnji novih objektov in predlogov za sanacijo; toplotni zaščiti stavb; odpravi plesni; izbiri ustreznih oken, zasteklitve in senčil; izbiri ogrevalnih naprav in regulaciji ogrevalnega sistema; optimalni uporabi OVE; izbiri ustreznega energenta; zmanjšanju porabe goriva; pripravi sanitarne vode; vodenju ener-

getskega knjigovodstva; energetski izkaznici; možnosti pridobitve nepovratnih sredstev in vseh ostalih vprašanjih, ki se nanašajo na rabo energije. Končni uporabniki energije lahko bistveno vplivamo na manjše stroške, zmanjšamo onesnaževanje, dvignemo ceno nepremičnine in si povečamo kvaliteto bivanja. Preventiva je boljša kot kurativa, je vodilo projekta ENSVET. Obisk energetsko svetovalne pisarne pred vsako energetsko investicijo je modra odločitev, saj investitorjem prihrani veliko denarja in živcev. Ne delajte napak zaradi nevednosti, nestrokovnosti izvajalcev ali zavajajočih nasvetov. Pokličite 041 830 867 in si privoščite razkošje dobrih, praktičnih in brezplačnih informacij, predno začnete z novogradnjo ali adaptacijo, termoizolacijo, menjavo oken, prenovo podstrehe. Isto velja za prezračevanje, sanacijo dimnika, regulacijo sistema CK ter subvencije in kredite Eko sklada.

KAJ BOMO SPOZNAVALI?

Na TVŽU bomo spoznavali obsežno področje URE in OVE, kjer že dolgo časa ni le opeka in kotel na polena. Področje gradnje se razprostira od pasivne hiše do sanacij starih hiš. Bolj kvalitetno, ko so termoizolirane, prijetnejše je bivanje, stroški so manjši, plesen nas še »povoha« ne. Pri ogrevalnih sistemih bomo spoznali vse, izpostavili bomo biomaso, kjer so polena še vedno prevladujoče kurivo na podeželju. Če moramo biomaso plačevati – ali se vsaj znojiti med pripravo – pa je energija sonca brezplačna. Zato se vse pogostejše vključuje v energetsko bilanco stavbe. Naj bo to sprejemnik sončne energije (SSE) za proizvodnjo sanitarne vode, ogrevanje prostorov ali proizvodnja elektrike s sončnimi celicami (fotovoltaika). Med »finančnimi« vidiki bo gotovo veliko povpraševanje po subvencijah (razpisanih maja 2010) in ugodnih kreditih Eko sklada, ki so že na voljo. Opremljeni z informacijami, znanjem, papirjem in svinčnikom zelo hitro izračunamo, kaj se splača in kaj ne. Manevrski prostor je krepko večji, kot si mislimo.

---

*Energetski svetovalec
Bojan Žnidaršič*

Pobuda

V današnji številki nas je predstavница sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu informirala o njegovi dejavnosti. Res je nesmiselno, da smo Slovenci po številu smrtnih primerov v prometnih nesrečah na vrhu statistične razporednice. Nikakor nam ni moč zabiti v glavo dejstva, da hitrost ubija in pametno voziti nekoliko počasneje. V mnogih deželah po svetu tako kontrolirajo in sankcionirajo prevelike hitrosti tudi izven naselij. Predvsem pa načrtovalci cestne infrastrukture le to načrtujejo tako, da zavestno vplivajo na umirjanje prometa. Tako na ravninah delajo ovinke, križišča urejajo s krožišči, gradijo šikane in podobno.

Mnogo vaščanov Velikih Blok me je večkrat spodbujalo, da naj v glasilo napišem, da je potrebno hitrosti vozil pred njihovo vasjo umiriti. (Zakaj si tega ne upajo storiti sami, zares ne vem.) Nevestni vozniki pridrvijo v njihovo vas še zlasti sedaj, ko je poravnan tisti ovinek pri kapelici. In tisti »bogec« pred Jeršanovo hišo je res ubog, saj je bil že velikokrat žrtev človeške objestnosti.

Nekateri so tako predlagali, da naj se pred vasjo postavijo »ležeči policaji«. Osebo menim, da so »ležeči policaji« ena večjih neumnosti, ki si jih je človeštvo izmislilo, saj bi na tako odprti cesti marsikoga katapultirali v večnost. Kot dober primer umirjanja hitrosti se mi zdi »šikana« (kako se pravilno reče takšni oviri, zares ne vem), ki je bila lani zgrajena nad vasjo Bločice. Tudi tiste bele prečne črte imajo velik pomen.

Na drugi strani se ta ista cesta priključi pri Novi vasi na glavno cesto. To križišče je na žalost še vedno takšno, kot je bilo v času, ko so tod vozili le »parizarji«. Zlasti so problematični tisti vozniki, ki iz Velikih Blok zavijajo proti Novi vasi. Zelo malo jih upošteva talne oznake in znak »nimaš prednosti«, saj s polno hitrostjo zapeljejo na glavno cesto v prepričanju, da so prej dobro pogledali in da je ta prazna. Kdaj pa kdaj se pa vendar zgodi, da kdo le ni dobro videl. Takrat cvilijo gume, zvija se pločevina, če ne kaj hujšega. Res, doslej še ni bilo smrtnega primera, vendar je ponesrečence že pobiral helikopter. Najbrž je to najbolj črna točka bloškega prometa in čim prej je smiselno to urediti.

Zaradi tega dajem pobudo svetu za preventivo in vzgojo v cestnem prometu občine Bloke, da jo sprejme in odgovorne zadolži, da pristopijo k reševanju tega vprašanja.

Stane Korenjak

Veliko veš, ko veš, česa ne veš

LOJZE VINTAR JE BLOČAN PO RODU, DOMA IZ METULJ. HIŠNO IME PRI VINTARJU JE ZA RAZLIKO OD DRUGIH DOMAČIH IMEN OSTALA ENAKO PRIIMKU. LOJZE JE NA SVOJE BLOŠKO POREKLO ZELO PONOSEN, SAJ SE RAD PREDSTAVI, DA JE BLOČAN, ČEPRAV ŽE VEČ KOT 45 LET ŽIVI V LJUBLJANI. NJEGOVA ŽIVLJENJSKA POT JE BOGATA S PRIDOBLENIM ZNANJEM IN DRAGOCENIMI IZKUŠNjami, KI JIH OD UPOKOJITVE DALJE KOT PREDAVATELJ NA VIŠJI STROKOVNI ŠOLI IN KOT STROKOVNI SODELAVEC NA DOBA FAKULTETI V MARIBORU – ŠTUDIJ NA DALJAVO, PRENAŠA NA MLAJŠE GENERACIJE. SKOZI DOLGOLETNA IZOBRAŽEVANJA TAKO V ŠOLI KOT V SLUŽBI IN DOMA JE SPOZNAL, DA EN ČLOVEK NIKOLI NE BO MOGEL ZAOBJETI VSE ZNANOSTI TEGA SVETA, ZATO SE TUDI ENO IZMED NJEGOVIH ŽIVLJENJSKIH VODIL GLASI, DA VELIKO VEŠ, KO VEŠ, ČESA NE VEŠ. VEDNO POGOSTEJE SE TUDI VRAČA NA BLOKE, V TOPOL, KJER JE SKORAJ ŽE KONČAL S PRENOVO »ŠRAJFAVE« HIŠE, KI MU JO JE PODARILA MAMA AMALIJA.

MLADOST V »METLAH«

»Mladost v Metlah je tjekla običajno z' tiste čase na kmetijah ob dajlovn'h starš'h. Tuda hrane je k'daj manjkalo, saj je blu vse odvisnu od »lajtne«, davka so bla pa v'soka«, pove Lojze v pristni bloški govorici. Tudi, če ne govori v narečju, ga kaj hitro izda bloški naglas. Nikdar ne bo pozabil napotkov osnovnošolske učiteljice slovenščine, Ivica Škrabec: »Ne se sramovati svojega bloškega narečja, ki je enakovredno drugim in zelo blizu izvirni Trubarjevi slovenščini.«

Pred vstopom v šolo je že znal brati časopis, to je ugotovil tudi takratni znameniti ravnatelj Čebohin. Ob tem se osnovne šole spominja tudi po tem, da se je igranja nogometa naučil šele v Ljubljani, čeprav je bil Čebohin menda celo reprezentant I. slovenske lige. V osnovno šolo so Metuljci, kot vsi drugi, hodili peš, pozimi pa po smučkah čez Resje, ki je najbolj prepihan kraj na Blokah. Kadar so šolarji imeli res veliko srečo, so se na poti domov prisledli na prazne vprežne sani »Kmetkovega« ata od Fare, ki je s konji vozil les z Bloščka. Lojze pravi, da ima tudi vreme na Blokah svoj trden karakter, saj, ko piha, res piha. Spomni se, da je nekoč za kapo, ki mu jo je snelo z glave, tekel skoraj kilometer daleč po snegu, da jo je ujel.

Lojze se spominja zanimive prigode z medvedom, ko se je lotil »Lajnkov'ga« čebelnjaka na robu vasi. Vaščani so se zbrali in ga s kričanjem ter tolčenjem z debelimi palicami po tleh gnali čez senožeti po pobočju Bloščka vse do roba gozda. Od daleč je bilo to videti smešno, saj dokler je medved, malo v teku, malo v počasni hoji, kazal hrbet, so mu sledili, ko pa se je obrnil in renčel ter kazajoč zobe šel proti njim, so se začeli umikati nazaj in tako naprej. To prigodo je Lojze kasneje opisal v šolskem časopisu v Ljubljani.

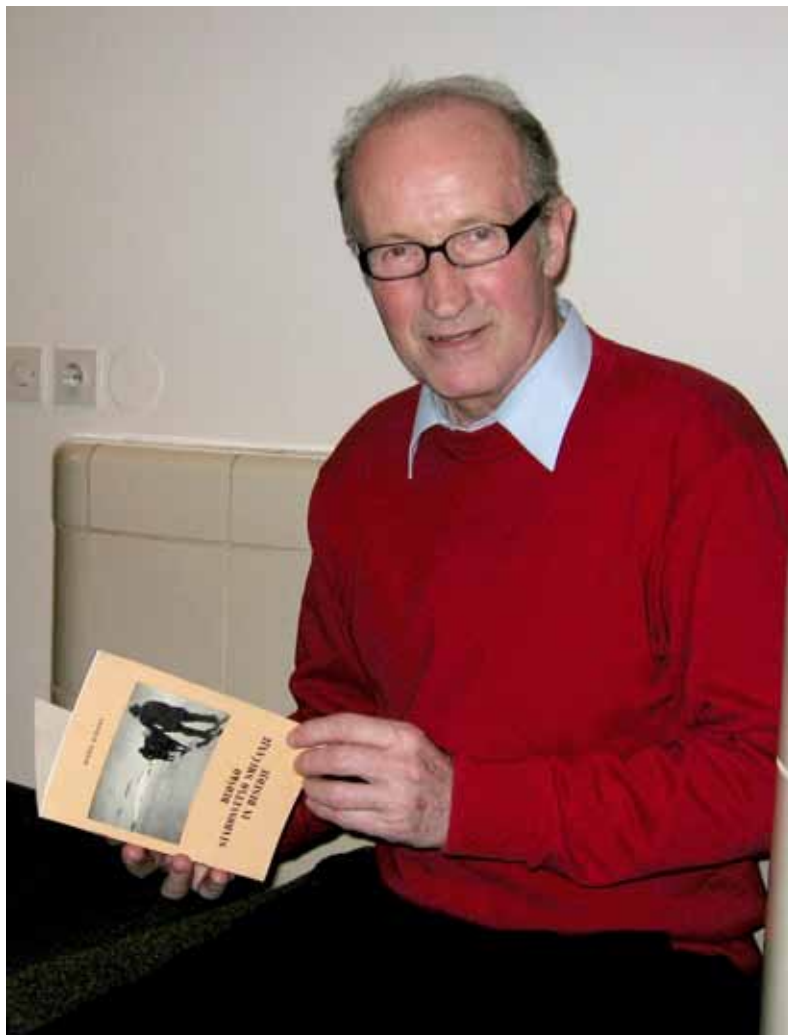
Lojze se je v zgodnjih letih otroštva naučil smučati na pomanjšani izvedbi pravih starih bloških smučk z navadnimi usnjenimi stremeni, ki mu jih je ročno izdelal oče. Ljubezen do smučanja je Lojze prenesel tudi na svojega sina Bojana in vnukinjo Zalo, ki pri petih letih neverjetno dobro smuča, tako da ji še sam Lojze komaj sledi. Glede na to, da je Lojze velik ljubitelj zbiranja starih slik in predmetov, v nadaljevanju razkriva vsebino znamenite fotografije, ki je bila objavljena v brošuri o predstavitvi Blok: »Visok možak v prvem planu, z vrečo žita na hrbtu, je njegov oče Alojz Vintar, drugi pa sosed »Tagorejna« Polde (Šraj). Na hrbtih imata

oprtni vreči žita, ki ga neseta mlet v »Lajsarjov mal'n«, ki je razviden iz ozadja fotografije.« O tem, da je mladi Lojze rad smučal, priča tudi fotografija na 47. strani tega glasila pod naslovom Stara slika (5-letni Lojze stoji spredaj med petimi fantiči, na smučkah s palicami in črno kapo s ščitkom).

ZA ZNANJEM V LJUBLJANO

Po končani osnovni šoli se je Lojze odločil za nadaljevanje šolanja na lito-strojski industrijski šoli. Tako je prvega septembra 1963 z velikim zelenim kovčkom, v spremstvu mame odšel na »Potočana« – avtobus za Ljubljano. Tako v internatu kot v šoli je vladala disciplina in

red. Lojze poudarja, da jih je k učenju silil tudi sloves šole, saj je bila znana kot najboljša industrijsko-kovinarska šola v takratni Jugoslaviji. Med Lojzetovimi sošolci pa so bili tudi kasnejši uspešni poslovneži, strokovnjaki in funkcionarji, celo nedavni minister je bil med njimi. Pravi, da so včasih učitelji tudi pretiravali z zahtevo po disciplini in ustreznem videzu. Nekoč je učitelj praktičnega pouka kar naenkrat, sredi pouka v delavnici, pokazal s prstom: »Ti, ti, ti, pa ti, v vrsto« in je kot vojake »postrojil« več Lojzetovih sošolcev, se sprehodil okoli njih, ostro gledajoč v glave in vprašal: »Kdo vas je strigel?« Malo so se spogledali in ko pogled učitelja ni dovoljeval drugega izhoda, so odgovorili: »Vintar.« Takrat je Lojzeta poklical in ga začel »šraufati«, besed se ne spomni več, niti tega, ali je ukazal popravilo frizur. Takrat je bilo na črni listi vse, kar je samo malo dišalo po »beatlesomaniji«. Je pa zato prišel na črno listo tudi Lojze. Pritrjuje, da je nekatere sošolce v internatu strigel na črto (kako pa bi jih

Lojze z originalnim izvodom knjige Bloško starosvetno smučanje in besedje iz leta 1956, katere avtor je Rudolf Badjura.

lahko drugače samo s škarjicami in britvico). Frizure »klientov« pa vseeno niso bile niti senca popularnih kuštravcev, saj so bili lasje vseeno precej kratki, čeprav ostriženi na črto. V prostem času je Lojze pri Iliriji treniral dvigovanje uteži, da bi zadostil svoji želji vsakega mladega fanta po »musklih« in streljanje z zračno puško.

PRVE DELOVNE IZKUŠNJE IN SLUŽENJE VOJAŠKEGA ROKA

Po končani poklicni šoli leta 1966 je začel z delom v Litostroju na generalnem vzdrževanju strojev, v vrhunskemu »remontu« v Sloveniji. V želji, da se vpiše na Strojno fakulteto, je med delom obiskoval enoletno večerno šolo na Delavski univerzi kot pripravo na sprejemne izpite. Po sprejemnem izpitu na fakulteti so vsi udeleženci prejeli pismo s sporočilom, da ni nihče sprejet. Po takratnem sistemu bi Lojze kljub zaključeni

3-letni šoli za dokončanje srednje šole, ki je bila pogoj za vpis na fakulteto, ponovno moral začeti s 1. letnikom 4-letne šole. Lojze se je trdno odločil, da to pa ne. Študiral pa vseeno bo, prej ali slej. Bloška vztrajnost in odločnost, da si ne dopustiti delati krivice, ga nista nikoli zapustili. Zato si je vzel čas za premislek, se vseskozi izobraževal. Želel si je tudi čim prej opraviti vojaško obveznost, po možnosti v najkrajši možni dobi. Tako je spomladi leta 1968 odšel

naprej, tako se je posvetil usposabljanju v stroki in nadaljnjim skrivnostim vzdrževanja strojev. Vrnil se je tudi k delu v mladinski organizaciji, tudi z vodenjem le-te na »tozdovski« ravni in raznimi izobraževanji. Leta 1970 se je poročil. Za stanovanje je že pred tem začel varčevati, tako da je na stran dajal celo svojo in ženino plačo, za preživetje pa zaslužil s popoldanskim delom. Ob tem se je še naprej ukvarjal s strelstvom in dosegel naziv občinskega prvaka Šiške

z mavzerico na 300 m. Pa tudi nekaj osnovnih barv na pasu juda je osvojil.

OSAMOSVOJITEV, ŠTUDIJ IN POS- LANSKA KARIERA

Leta 1974 je uspešno opravil diferencialne izpite za vpis na fakulteto, kar je bila zanj velika potrditev in jo je doživel kot prvo »diplomo« še pred začetkom študija. To leto je bilo za Lojzeta kar 3-krat srečno: najprej se je vselil v svoje stanovanje, kot drugo je »premagal« krivičen izobraževalni sistem, ki ga je po »absolviranih« vsaj štirih letih šol silil, da še 4 leta žrtvuje za dosego formalno popolne srednje šole, in kot tretje je bil na volitvah v Litostroju izvoljen

za poslanca v parlament, takrat republiško skupščino (delegat v občinsko skupino delegatov, ki delegira delegate v Zbor združenega dela republiške skupščine).

Iz tega obdobja se Lojze predvsem spominja, kako je finančnemu ministru, takrat imenovan republiški sekretar za finance v Izvršnem svetu RS, »zrušil« zakon, ki je zahteval, da vsa podjetja v rezervni sklad za naravne in druge nesreče prispevajo 0,5 % letnega prihodka. Problem je bil v tem, da je imelo ministrstvo skoraj celo leto čas za pripravo predloga zakona, v sprejem pa ga je poslalo šele zadnjih 5 minut roka – na zadnjo, decembrsko sejo skupščine, misleč, da bo šel tako lažje »skozi«. To jim je Lojze poočital v pripombah, ki jih je sam spisal kar na seji skupščine. Problem je bil, da je zakon zahteval, da podjetja (takrat OZD) sredstva takoj nakažejo v republiški proračun. Predlagal je, da podjetja sredstva sicer izdvojijo, vendar jih obdržijo in obračajo sama,

v primeru nesreče pa takoj nakažejo na ustrezen račun za pomoč. Ob govoru so se Lojzetu za govornico noge kar precej tresle. Potem pa je doživel nekaj, česar do danes še ni videl v parlamentu. Po njegovem nastopu se je utrgal gromozanski val odobravanja, ljudje so vstali in stoje ploskali. Lojze nadaljuje, da je kasneje predlog zakona na glasovanju gladko pogorel. Vseeno je to bila bolj »Pirova zmaga« in mu ni dala posebnega zadovoljstva. Vedel je, da bodo na naslednjo sejo parlamenta prišli drugi delegati in zakon bo šel brez pripomb gladko skozi, kar se je potem v začetku naslednjega leta tudi zgodilo. Lojze ob tem pripominja, da je od vsega tega nekaj malega tudi imel – temo za seminarsko nalogo, ki jo je kasneje, v času študija, obdelal kot pomankljivost delegatskega sistema. Lojzetova poslanska kariera se je zaključila po njegovi lastni volji, saj je nekje sredi mandata le-tega vrnil in se odločil za študij, kar še danes šteje med eno svojih boljših odločitev.

Leta 1974 se je odločil za študij z namenom, da doseže vsaj višješolsko izobrazbo. Vpisal se je na prvo stopnjo Visoke šole za organizacijo dela v Kranju, in sicer študij računalništva, ki ga je leta 1977 končal z odlično ocenjeno diplomom. Takoj po zaključku prve stopnje študija se je vpisal na drugo stopnjo iste računalniške smeri Fakultete za organizacijske vede Univerze v Mariboru in do konca leta 1980 opravil vse izpite in ponovno diplomiral z odliko. Sledili so pomembni in uspešni projekti s področja informatike, ki so bistveno pripomogli k napredku podjetja Litostroj, npr. lasten razvoj in uvedba poslovno proizvodnega informacijskega sistema celotnega Litostroja. Zaradi teženja k večjim poslovnim izzivom in kar nekaj dobrih ponudb za novo delovno mesto se je Lojze po 20 letih dela poslovil od podjetja Litostroj. Naslednjih 5 let in pol je sledila služba v Metalki, kjer je vodil dela z vrhunsko in inovativno informacijsko tehnologijo. Leta 1993 je prejel povabilo, da prevzame mesto republiškega inšpektorja za informatiko na Ministrstvu za obrambo in ga tudi sprejel. Kot inšpektor je pridobil nove, neprecenljive izkušnje iz uspešnega timskega dela in iz odlične organizacijske kulture ter klime. Ravno ko je Lojze začel uživati pri delu v urejenih razmerah, je iz gospodarstva ponovno prejel povabilo, da prevzame logistiko velikega založniškega in trgovskega podjetja DZS – Državna založba Slovenije. Po 10 letih dela v DZS je Lojze ob upokojitvi zapustil moderen logistični center, zasnovan na najnovejši evropski logistični in informacijski tehnologiji, z najnovejšimi funkcijami in postopki. Zasnovan je bil doma, ob iskanju idej po Evropi in tudi izveden s slovenskimi strokovnjaki, kar si Lojze šteje v veliko zadovoljstvo.

UPOKOJITEV IN NOVI IZZIVI

Lojze je vedno, ko je imel možnost odločanja, zelo podpiral izobraževanje in je tako mnoge sodelavce prepričal, da so nadaljevali študij, jim pomagal pridobiti štipendijo ter bil tudi njihov

Lojze Vintar s svojo zbirko smučk, ki seže vse do prvih lesenih smuč, ki mu jih je v mladih letih naredil oče.

na AŠRO – artilerijsko šolo za rezervne oficirje v Zadru in jo po pol leta tudi uspešno končal. 1-tedenski nagradni dopust za odličnjake je zaradi izbruha češke krize 1968 skoraj padel v vodo. Dopust je potem osebno odobril vrhovni poveljnik in predsednik Jugoslavije, maršal Tito. Tako so se štirje Slovenci v Lojzetovem fičku, ki ga je vmes skrivoma pripeljal v Zadar, veselo odpeljali domov. Po nagradnem dopustu na Blokah je Lojze septembra odšel na stažiranje v Titovo gardo v Kragujevac in bil naslednjo pomlad, po skupaj 11,5 mesecih vojaščine, spet civilist. Začenši kot topniški podporočnik v rezervi, v nadaljevanju pa v raketnih enotah TO, je na koncu prišel do častniškega čina stotnik s štirimi zvezdicami.

Po povratku iz vojske se je Lojze skupaj z dekletom, ki jo je spoznal že prej in je danes njegova soproga, posvetil pripravam na ustvarjanje družine. Želja po novem znanju ga je gnala

Fotografija, na kateri je Lojzetov oče in sosed Tagorejn' Polde. Na hrbtnih imata oprtani vreči žita, ki ga neseta mlet v Lajsarjev mal'n, tudi na fotografiji v ozadju.

mentor. V svoji strokovni karieri je kot vodja mnogih razvojnih projektov vedno vključeval strokovnjake različnih fakultet, inštitutov in svetovalnih organizacij. Tako se mu je zdelo samoumevno, da proti koncu svoje strokovne kariere razmisli o prenašanju svojega znanja novim, bodočim kadrom. Leta 2004 je pridobil licenco Ministrstva za šolstvo in šport za predavatelja na Visoki strokovni šoli, leta 2005 pa licenco Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo za strokovnega sodelavca Visoke poslovne šole.

Pri izobraževanju je vzpodbujal tudi svojega sina Bojana, univ. dipl. inž. gozdarstva, ki končuje študij magisterija na Ekonomski fakulteti, ter hči Matejo, dr. med., ki piše doktorat iz medicinskih znanosti. Lojze je ponosni dedek šestih vnukov, ki se jim vedno rad posveča.

PRIHODNOST BLOK

Glede razvoja Blok Lojze meni, da je ponovno potrebno pregledati stanje in analizirati zadeve. Običajno je nato treba dopolniti ali spremeniti vizijo in strategijo, pa tudi vodenje. Sicer pa, kdo pravi, da morajo Bločani slediti smerem razvoja, ki pridejo od drugod. V kmetijstvu svet že priznava, da preveč intenzivno kmetijstvo ni bila prava usmeritev, saj temelji pretežno na kapitalističnih in dobičarskih vzvodih. S tem je bila storjena velika škoda, saj je bilo porušeno ravnovesje tra-

jnostnega razvoja. Hlepenje po dobičku bo treba zmanjšati, če ne bo do tega tako ali tako prišlo samo po sebi. Človek in druge vrednote, kot je pozitivna klima počutja in bivanja, bodo postale cenjene vrednote. Lojze meni, da imajo Bloke, ki še niso naredile velikega, prej omenjenega napačnega koraka naprej, tu celo svojo priložnost. Širna, danes zatravljen bloška polja lahko postanejo posejana z biopirano, vmes pa nastanejo učne in druge poti. Lojze opominja, da so Bločani v zgodovini že dokazali svojo inovativnost. Njihova pamet ni nič manj vredna od drugih, tudi v svetovnem merilu. Samo pogledmo našo domačo iznajdbo – bloške smuči. Lojze pravi, da je potrebno stopiti iz svoje pretirane skromnosti in si upati. Bi nam lahko bil vzor Martin Krpan z Vrha pri Sveti Trojici? Ob tem Lojze poudarja, da kljub temu, da je politika pravilno obrnila krmilo iz družboslovnih v bolj naravoslovne izobraževalne vode, Bloke ne morejo pretirano iskati širših razvojnih poti v industriji in proizvodnji. Možnosti so tudi v smeri Notranjskega regijskega parka in ob iskanju poti do virov evropskih sredstev. Razkorak med potrebami in možnostmi je tudi v tem, da se nobeno vlaganje ne obrne takoj. Lojze verjame, da za Bločane ni bilo in ni večjih ovir in kot že mnogokrat bodo tudi tokrat našli ustrezne svojske poti.

Anja Anzeljc

*Prišla bo pomlad,
učakal bi jo rad,
da bi zdrav, vesel,
lepe pesmi pel.
To me veseli, trav'ca zeleni,
drobna ptičica pa žvrgoli.
(slovenska narodna)*

V naši vrtnariji smo tudi letos za poletno okrasitev vašega doma, poslovnih prostorov, gredic in grobov pridelali

SADIKE ENOLETNIH CVETLIC.

Dobili boste tudi

**SADIKE ZELENJAVE,
ZASAJENE VISEČE POSODE,
ZEMLJO ZA PRESAJANJE,
GNOJILA IN KORITA
Z VODNO REZERVO.**

Vabljeni!

Elanda d.o.o.

Plosovo 2, 1315 Velike Lašče

Gsm: 041/ 753 031,

e-mail: danica.rojc@siol.net

PRAVILEN POSTOPEK ZORENJA IN PRIPRAVA RDEČEGA MESA

Izobraževanje bo v sredo, 21. aprila 2010, s pričetkom ob 9.00 uri na turistični kmetiji Knavsovih, Runarsko 6a, 1385 Nova vas.

Predavanje:

- Prednosti sonaravnereje in njen vpliv na kvaliteto mesa (Jasmina Slatnar)
- Pravilen postopek z rdečim mesom po zakolu, pravilen potek zorenja mesa, preprečevanje kvara – predavanje (mag. Janez Koprivnikar)

Delavnica:

- Pravilna priprava rdečega mesa z organoleptičnim ocenjevanjem pripravljenega mesa – predavanje z delavnico (Tomaž Vozelj, profesionalni kuhar)

Rdeče meso je ob pravilnem postopku ob klanju, po njem in ob pravilnem zorenju (kar v naravi predstavlja mehčanje mesa) vrhunska kulinarčna surovina, ki pa ni uporabna samo za juho in golaž, ampak tudi za vrhunske zrezke (steake), pečenke, rulade ... Žal se rejci in potrošniki tega vedno ne zavedajo in kvaliteta nam tako uhaja.

Komu je namenjeno:

- Rejcem, turističnim kmetijam, vaškim gostilnam, predstavnikom potrošnikov, kratka, vsem, ki ne poznajo prave »žlahtnosti« zorjenega rdečega mesa in njegove uporabnosti.
- Prosvetliti želimo ljudi od proizvajalcev do končnih potrošnikov, da spoznajo visoko kulinarčno vrednost zorjenega rdečega mesa, da bodo zahtevali takšno meso pri ponudnikih (prodajalci, turistične kmetije, vaške gostilne ...)

Kotizacije ni, ker izobraževanje sofinancira občina Cerknica. Obvezna predhodna prijava zaradi prostorskih omejitev na KSS Cerknica: 7097 040 ali Milka 041 310 160. Vabljeni!

Rokodelski center suhe robe in lončarstva Ribnica

Idejo za ustanovitev centra domačih in umetnostnih obrti (ali rokodelskega centra) je leta 2001 oblikoval prof. dr. Janez Bogataj in jo posredoval Obrtni zbornici Slovenije (OZS). Nadaljni pogovori so potekali s PCMG (sedaj JAPTI) in skladno z izhodišči v idejnem osnutku je bila predvidena lokacija Centra v BTC in kasneje v kompleksu nekdanje Tobačne tovarne.

Po nekajletnem premoru je bila na Tržnem dnevu v Sodražici v letu 2006 sprejeta pobuda s strani poslanca v DZ Jožeta Tanka, predsednika OZS gospoda Mira Kluna, zdajšnjega župana občine Ribnica gospoda Jožeta Levstka in predstavnikov Območne obrtno-podjetniške zbornice Ribnica (OOZ Ribnica) za ustanovitev Rokodelskega centra Slovenije v Ribnici.

Sekcija za domačo in umetnostno obrt pri OZS in nekateri strokovnjaki so nasprotovali tej pobudi, na koncu je bil sprejet sklep, da se v Ribnici postavi regijski center suhe robe in lončarstva.

Občina Ribnica je postala nosilec izgradnje Rokodelskega centra. Takoj, ko je na drugem poskusu pridobila EU sredstva za samo rekonstrukcijo in obnovo Marofa na grajski pristavi, so se dela začela. Kmalu zatem je občina iz EU pridobila tudi sredstva za vzpostavljanje vsebin Rokodelskega centra, za kar je vodilno vlogo sprejela OOZ Ribnica.

Seveda si bralci zastavljate vprašanje, čemu tak center. Lahko rečemo, da so potrebe po tovrstnem centru številne, pa naj navedem le najpomembnejše:

- nadaljevanje zgodovinskega spomina (dediščine) domačih in umetnostnih obrti,
- oblikovanje novih ustvarjalnih možnosti, temelječih na dediščini,
- prenos znanja, tradicionalnih in sodobnih tehnologij na mlade generacije,
- omogočiti paletu načinov likovnega, tehnološkega,

podjetniškega idr. izobraževanja na različnih starostnih stopnjah,

- možnosti za nova delovna mesta,

- vzpodbujanje podjetniške miselnosti na tem ustvarjalnem področju,
- odpiranje možnosti marketinga in turistične promocije,
- nastajanje stalne dokumentacije v suhorobarski in lončarski produkciji.

Izgradnjo Rokodelskega centra lahko utemeljimo tudi z dejstvom, da so vsebine skladne z vsemi ključnimi razvojnimi dokumenti in strategijami EU, Slovenije in regije, predvsem nasled-

nja področja: ohranjanje-trajnostni razvoj podeželja, revitalizacija starih mestnih jeder, ohranjanje kulturne in zgodovinske dediščine, vsebinsko pa posega še na področja dela in zaposlovanja, izobraževanja-vseživljenjsko učenje, turizma, kulture, podjetništva itd.

Rdeča nit Rokodelskega centra bo geografska označba »Ribniška suha roba«, ki zajema sedem občin: Bloke, Sodražica, Loški Potok, Ribnica, Velike Lašče, Dobropolje in Kočevje.

RC bo imel 1.400 m² uporabnih površin, v njem pa bodo živele naslednje vsebine: rokodelska

delavnica, v kateri bodo stalni in občasni izdelovalci suhe robe in lončarstva v živo demonstrirali rokodelske veščine, oder za gostujoče rokodelce iz Slovenije in sveta, postavljena bo stalna razstava suhorobarskih in lončarskih izdelkov, ki bodo pridobili geografsko označbo, poseben prostor bo pripravljen za občasne razstave ostalih rokodelskih izdelkov, potem bo urejena kiparska delavnica, pa likovna delavnica, v kateri bodo delovali tudi oblikovalci, fotografi in drugi, na voljo bo tudi večnamenska dvorana, urejen bo tudi prostor za dokumentacijsko zbirko in strokovno literaturo, pa seveda prostori za zaposlene in drugi servisni prostori.

Odprtje RC naj bi bilo za 35. ribniški sejem suhe robe in lončarstva, ki bo prvo nedeljo v septembru. Poleg odprtja centra se predvideva več spremljajočih vsebin, ki se bodo odvijale nekaj dni pred odprtjem. Ko bo znan podrobnejši scenarij, bomo o tem poročali tudi v Bloškem koraku.

Na koncu bi rad opozoril vse izdelovalce suhe robe iz občine Bloke, da bodo v roku dveh mesecev povabljeni na sestanek, kjer vam bomo podrobno predstavili center in možnosti vašega sodelovanja. Razložili vam bomo tudi postopek pridobitve geografske označbe »Ribniška suha roba«, saj bo pridobljena označba pogoj, da bodo izdelki predstavljeni v Rokodelskem centru.

Da z Rokodelskim centrom Ribnica in širše suhorobarsko območje pridobivata resnično velik objekt, dokazuje zanimanje različnih interesnih skupin in posameznikov.

Seveda je vsakdo s svojo idejo ali predlogom dobrodošel tako na občini Ribnica kot na OOZ Ribnica.

Vse o gradnji si lahko ogledate na spletni strani:

www.rokodelskicenter-ribnica.si.

Pavel Hočevar

Objekt za Rokodelski center suhe robe in lončarstva je skoraj končan.

Za ustanovitev centra si posebej prizadeva tudi župan občine Ribnica Jože Levstek.

Reja škotskega goveda na Blokah

vir: www.ptica.com

Bik škotskega višavskega goveda

Bloška planota z okoliškimi kraji slovi po kratkih poletjih in dolgih zimah. Velik del površine predstavljajo trajni travniki, površine v zaraščanju in gozd. Skromna vegetacija in razgiban teren je lahko pravi raj za te krotke, po naravi skromne živali, ki se zelo rade pasejo in dobro izkoriščajo travnino na naših tleh. Značilnosti škotskega goveda se kažejo v izredni sposobnosti prilagajanja vremenskim razmeram, saj je njihovo telo pokrito z dolgo dlako, ki jih varuje pred hudim mrazom in vetrom, kar omogoča celoletno prosto rejo in prezimovanje na pašniku. Škotsko govedo dosega kljub svoji majhni velikosti (plečna višina približno 120 cm) lepo težo. Živa teža odraslih živali se pri bikih giblje nekje med 650 in 900 kg, pri kravah pa 400 do 600 kg. Dnevni prirast ob srednji do dobri kakovosti krme znašajo 500 do 600 g/dan. Zaradi stoletne naravne selekcije je škotsko govedo pridobilo zelo dobro odpornost na bolezni, velika prednost naravne selekcije pa se kaže tudi v izjemno lahkih telitvah, ki potekajo brez dodatnih zapletov. Živali imajo dobro razvit materinski nagon in temperament. Škotsko gove-

do je tipična mesna pasma s kakovostnim in okusnim mesom, primernim za ljudi s povišanim holesterolom. Vsebnost maščob v mesu je manjša od 3 do 4-krat, veliko manjši pa je tudi delež holesterola. Meso je temnejše rdeče barve in dobro marmorirano (vir; Quelle: The composition of foods, McCane and Widdowson).

Reja škotskega goveda se v marsikaterem pogledu razlikuje od reje drugih pasem. Enostavna reja brez zapletov in velikih dodatnih stroškov lahko predstavlja dodaten vir dohodka na kmetiji. Tehnologija reje se razlikuje predvsem v nizkih vstopnih stroških. Pri vzreji škotskega goveda stroške reje predstavljajo

arhiv Bloškega koraka

Miran Zakrajšek z Lepega Vrha ima že nekajletne izkušnje z rejo škotskega goveda.

postavitev elektroograde in priprava napajališča, ob pomanjkanju krme pa še njen doku.

Enostavna vzreja omogoča kmetovanje tudi ljudem, ki imajo redno zaposlitev, saj živali opravljajo delo namesto vas. V zimskih mesecih je potrebno le pokladati krmo in poskrbeti za pitno vodo.

Pregled zgodovine pokaže, da so bile domače živali v času rastne dobe vedno na paši, zimo pa so preživljale na prostem v gozdu ali kakšni lopi. V 20. stoletju se je zaradi rejskih ciljev in izbrane selekcije, ki je temeljila na povečevanju prirastkov, tehnologija reje začela spreminjati. Začeli so se graditi hlevi, ki so omogočali lažjo oskrbo živali, hkrati pa je reja strmela k intenziviranju in povečevanju proizvodnje. Selekcija je kljub številnim uspehom negativno vplivala predvsem na izgubo odpornosti proti boleznim in izgubo živalskega nagona. V zadnjih letih pa lahko opazimo številne spremembe v tehnologiji reje, ki temelji predvsem na dobrem počutju živali in ne več na intenziviranju proizvodnje.

Z rejo teh praktičnih govedi na opučenih kmetijah ali zaraščenih površinah lahko pomembno prispevamo k oživitvi našega podeželja, ga obvarujemo pred zaraščanjem in mu povrnemo nekdanji utrip življenja. Predstavlja nam lahko dodaten vir dohodka, hkrati pa ob današnjem hitrem tempu življenja omogoča prehranjevanje z naravno (ekološko) pridelano hrano.

Po pogovoru z enim izmed rejcev škotskega goveda na Blokah, Miranom Zakrajškom z Lepega Vrha, so izkušnje zelo dobre. Govedo celo zimo preživlja zunaj, urejeno ima manjšo lopo, kamor se lahko žival zateče ob močnejšem vetru ali snegu. Živali se krmijo iz krmilne posode (jurček), s telitvami pa nima težav, pravi. Z izbiro pasme je zelo zadovoljen, saj so živali nezahtevne za vzrejo. Poleg manjših stroškov prireje pa lahko zaradi boljše kakovosti mesa zanj iztrži bistveno več (7-10 EUR/kg).

dipl. inž. agr. Uroš Čelebič

Martin Krpan kot diplomat in vojščak

DEJSTVO, DA IMAMO SLOVENCİ SVOJO DRŽAVO, Z NJO PA TUDI DIPLOMACIJO IN VOJSKO, NAM PONUJA NOVO IZTOČNICO ZA ŠIRITEV RAZUMEVANJA MARTINA KRPAN, KI SEGA ČEZ MEJE ČASA IN PROSTORA. KO SE NANJ OZREMO Z DRŽAVOTVORNEGA VIDIKA, SE NAM PREBRISANI SILAK Z VRHA PRI SVETI TROJICI POKAŽE KOT OČITNA KOMBINACIJA SPRETNEGA DIPLOMATA IN ZMAGOVITEGA VOJŠČAKA. KNJIGO S TEM POGLEDOM, KI BO PREDSTAVLJENA V NOVI VASI KONEC APRILA, JE NOVEMBRA 2009 IZDAL ZAVOD MARTIN KRPAN (WWW.MARTINKRPAN.ORG).

Splošno znano je, da je Levstik upodobil Martina Krpana kot naravno bistrega in iznajdljivega kmečkega človeka, ki se nobenega ni bal in je bil všečen, pa tudi prijeten sogovornik. Takega ga je naredil njegov način življenja ter navezanost na domačo zemljo, njeno tradicijo in modrosti. To pomeni, da je bil Krpan velik domoljub, a obenem tudi svetovljan, saj je veliko potoval, kar ga je v marsičem izučilo in usposobilo. Predvsem pa se je zanesel nase. Imel je držo svobodomiselnega in samozavestnega, neodvisnega duha in lahko bi sklepali, da je po Levstikovem mnenju ravno to pravšnja osnova za vzpostavitev države. To so pa že kvalitete, ki odlikujejo dobrega diplomata in vojščaka.

Diplomatski vidik lahko pri Krpanu ponazorimo na dveh od sicer številnih značilnosti. Diplomati se spoznajo na protokol in so dobri pogajalci. Že kar na samem začetku zgodbe, ko pride po Krpana cesarski sel, da bi ga odpeljal na Dunaj, se pokaže Krpanov posluš za protokol: on »gre v kočo ter se praznje obleče, da bi ga pred cesarjem ne bilo sram.« Tudi kot preprost človek je vedel, kako se je treba napraviti za gospodo in za pomembne opravke. Kot se ve, vključujejo pogajalske veščine širok razpon različnih spretnosti in znanj, s katerimi se doseže uspeh. Na eni strani imamo nepopustljiv in ultimativen pristop, na drugi pa mehak in popustljiv; konkretna uporaba je odvisna od razmer in odnosa moči. Ko je bilo treba iti na Vrh po njegovo kobilico, ker na Dunaju ni bilo pravega konja, pravi Krpan cesarju, da naj brž pošlje ponjo, saj če bi šel sam, bi se lahko zgodilo, da »mene potem ne bi bilo več nazaj«. To je bil pravi ultimat, ki

si ga je Krpan pač lahko privoščil, saj so v boju z velikanom dotedaj vsi odpovedali in je vedel, da brez njega ne bo šlo. Po zmagi si je Krpan izpogajal izrecno pisno dovoljenje za tovorjenje angleške soli. Pri tem je izbral mehak pogajalski pristop in je dejal cesarju:

Ko ga pogledamo kot vojščaka, takoj vidimo, da je kot pravi vojskovodja (vojna je v bistvu vedno spopad dveh oseb) obvladal principe bojevanja. Vedel je, da je treba imeti dober načrt, ki ga drugi ne poznajo, in da se je treba dokazati na bojnem polju,

in s čim ga bom, to je moja skrb.« Njegov načrt je bil mojstrski, saj je v njem učinkovito združil svoje izkušnje, poznavanje materialov ter sposobnost obrniti navidezne pomanjkljivosti v prednost. Seveda mu tudi poguma nikakor ni manjkalo: »Ne bojim se ne meča ne sulice ne drugega velikanovega orožja, ki vsemu še imena ne vem, če ga ima kaj veliko na sebi.« Vendar se je Krpan v bistvu raje izognil spopadu, če se je le dalo. Tako Močilar na začetku jasno pokaže na Krpanov odnos do mejačev (ki se jih je sicer zlahka otepal): »Krpan se je pa vedno umikal in gledal, da mu niso mogli do živega.« Kot da bi bil Levstik vedel, da je slavniti kitajski filozof, diplomat in vojskovodja Sunzi zapisal, da je najboljšje zmagati brez boja.

Junakom pritiče tudi visok etični standard. Ko cesar na koncu poplača zmagovalca, mu reče: »Ná mošnje; tu je pa še pismo.« In Krpan odvrne takole: »Lepa hvala vam bodi najpopred za pisemce (...) pa tudi zavoljo mošnjička se ne bom krčil.« Očitno je bil za dvor (morda bi lahko rekli kar za oblastnike) denar na prvem mestu, za klenega človeka pa šele na drugem. Nauk povesti v tem smislu je jasen in vedno aktualen: v Krpanu ni niti sledu o kakršnemkoli pohlepu.

Skratka, danes, ko imamo s svojo državo, tudi svojo diplomacijo in vojsko – ne glede na to, ali je Levstik imel kaj takega v mislih ali ne – se lahko iz državotvornega razumevanja osrednjega slovenskega literarnega junaka marsikaj naučimo. Morda bi se pa morali še več.

Milan Jazbec

Naslovnica knjige

»Če je vaša draga volja, dajte mi tedaj potrdilo, ki bo veljalo pred vsako cerkveno in posvetno gospoko.« Ker je bila zmaga za njim in so mu to dejansko vsi priznali, je bil lahko prijazen in ni napenjal pogajalskih mišic.

kjer sta potrebna hladnokrvnost in pogum. A Krpanov načrt se nam odkriva samo skozi branje zgodbe, saj ga nikjer ne razkrije. Celó na cesarjevo direktno vprašanje, kako bo zmozel sovraga, je bil zadržan: »... kako ga bom

Smučanje po starem

Pisana družčina na Piškovcu

Piše: Stane Korenjak, foto: Simon Korenjak

ŽE PRED VEČ DESETLETJI JE MEŽNARJEV BRANKO OD FARE VZPODBUJAL BLOČANE, DA USTANOVIMO KULTURNO DRUŠTVO STAROSVETNIH SMUČARJEV. PA GA NA BLOKAH NIHČE NI HOTEL RAZUMETI. V TISTEM ČASU SMO NA BLOKAH Z VELIKIM VESELJEM KAJ STAREGA PODRLI V PREPRIČANJU, DA SE NA TA NAČIN BORIMO PROTI REVŠČINI. MENDA SO VRILI OBČINSKI KOMUNALCI ODBILI TUDI KOŠČEK NJEGOVE ROJSTNE HIŠE.

Konec prejšnjega stoletja nas je ljubiteljski zgodovinar smučanja gospod Svetozar Guček prav tako vzpodbujal k ustanavljanju skupine, ki bi demonstrirala bloško smučanje. Pa nič od tega. On sam je s svojim sinom Alešem in nekaj somišljeniki demonstriral staro bloško smučanje na nekaterih odmevnih svetovnih smučarskih prireditvah.

Še ne desetletje nazaj pa sta se končno srečala znani filmski ustvarjalec Jože Perko iz Tržiča in naš Polde Mišič. Dogovorila sta se, da bosta posnela film o bloški smučarski kulturi. Rečeno–storjeno. Nastal je film Beli

krog življenja. Od takrat dalje Poldetovi bloški smučarji nastopajo po Sloveniji.

Že leta 2008 je bloško Turistično društvo dobilo donacijo, s katero bo osvetlilo in osveščalo ljudi o pomenu bloške smučarske kulture. V načrtu je bilo, da se organizira srečanje smučarjev po starem že lansko zimo. Ker pa lani ni bilo snega, je ta naloga ostala za letošnjo zimo.

Prvo nedeljo po novoletnih praznikih se je tako na Blokah zbrala pisana množica nostalgikov smučanja iz vse Slovenije. Bloškim smučarjem so delali družbo Rovtarji iz Škofje Loke, Lok smučarji iz Novak-

ov pri Cerknem, Veseli Savinjšani iz Mozirja, Kamniške grče, Taleseni iz Kroke in še množica novinarjev ter gledalcev.

V krasnem vremenu se je kolona izpred gasilskega doma podala na starosvetno novsko smučišče Piškovc. Tu so nepreksljivi mojstri belih strmin pokazali svoje veščine. Zares so po kačje vijugali in nobeno drevo ali pa skala jim ni bila v napoto.

Vse pa je navduševala prečudovita modrina neba in pa zavest, da se družijo stari prijatelji, ki so ponosni na svojo preteklost. Da, zares. Ohraniti jo moramo.

ALI VESTE?

Da ima športno in rekreativno smučanje kot eden redkih športov svoje korenine in rekvizite povzete po ljudski smučarski kulturi. Vsi ostali športi so si rekvizite morali izmisliti.

Da je Žiga Herberstein, ki je bil rojen v Vipavi, objavil že leta 1549 v svoji knjigi Moskovski zapiski najstarejšo risbo smučarja. Videl ga je nekje v permski pokrajini nekje v Rusiji.

Da je zapis o bloškem smučanju Janeza Vajkarda Valvasorja v Slavi vojvodine Krajnske najstarejši opis smučarske tehnike.

Da je Daki že leta 1942 organiziral partizansko enoto, ki je delovala na smučeh. To je bila edina partizanska enota v Jugoslaviji, ki je delovala na smučeh.

Da smo Slovenci edini narod na svetu, ki ima bogato smučarsko kulturo in nima tovrstnega muzeja.

Šolarji so pisali

Nekaj prispevkov, ki so nastali pri urah angleškega jezika. Učenci so opisali svojo vas in napovedali svojo prihodnost.

Učiteljica Grozdana Gornik

MY VILLAGE

Hi! I'm Lojzi. I live at a small village Hribarjevo. 29 people live here. The altitude of our village is 728 m. There are 8 houses here. I can drive a motorbike everywhere. We have wireless internet and 3 farms.

Lojzi Majdič, 7. razred

My village is Studeno. There are 33 people at Studeno and 7 houses. The youngest resident is Zala (1) and the oldest is Zofka (90). We have a playground. Every year we have football matches and we have birthday parties there, too. Near the playground we have a church, St. John's. At Studeno we have a small factory. The boss is France Modic. Next to my house we have a big well. The Italians built it. We have it for water and cows drink there. We have a hut, too. The youth celebrate birthdays there. It's cool. The name of the hut is PK.

This is my village and I love it.

Erika Jakopin, 7. r

My name's Andraž. I live at Lovranovo, a village in Bloke Area. I live at number 5 and I go to Tone Šraj Aljoša primary school. It's on the other side of Bloke.

What can you do at Lovranovo? You can climb trees, swim in the river, walk, rollerblade, cycle, watch nature and animals.

Andraž Ponikvar, 7. razred

MY FUTURE

I think that in my future I will have 3 children. I will have a big house and 2 electric cars. They won't be dangerous for nature. I will live with my grandparents until I am 29 years old. I hope I will have a rich and friendly husband. I think that I will work with animals. I will have two white hamsters and a baby cat. I think that I will visit my brother and sister every Friday. I hope that we will be a happy family.

In the future kids will have lessons on the internet. They won't go to school.

Factories will be different, too. There will be robots and machines working for us, so we will have more free time for playing sports.

I hope that animals won't disappear. People will build more zoos and animals will live there. I hope doctors and scientists will find cures for diseases like aids, cancer and swine flu. I think we will go on holiday in space. At first it will be expensive but then it will be cheaper. In the future shopping will change, too. People will order goods on the internet. Workers from the shops will bring them to our homes.

Nika Kraševac, 7. Razred

LETOŠNJA ZIMA JE BILA DOLGA IN NASULA NAM JE ZELO VELIKO

SNEGA. DRUGOŠOLCI SO POVEDALI, KAJ JIM JE BIL VŠEČ IN KAJ NE.

Katarina Marolt: Zima mi je bila zelo všeč. Z atijem in mamico smo se igrali na hribu. Ati je sezidal grad, jaz pa sem mu pomagala. Naredili smo tudi hišice, a so se podrle. Imeli smo tudi drsalnico.

Benjamin Modic: Zima mi je bila všeč. Smučal sem na Rogli. Bilo je

fino.

Žan Rigler: Fino je bilo. Sankal sem se in smučal. Sankal sem se pri blokkih, smučal pa na Hrvaškem in v Starem trgu. Dobro znam voziti slalom in skakati na skakalnici. Skakal sem tudi z bobom.

Špela Zakrajšek: Zima je bila fina. Sankala sem se in igrala na snegu. Prišla sta tudi moja prijatelja Tanja in Jan. Gledali smo risanke, se sankali in igrali v moji sobi.

Neža Drobnič: Zima je bila dobra. Na snegu sem se sankala, drsala na ledu na Volčjem, čeprav je bil prekrit s snegom. S prijatelji Matevžem, Hano, Meto in Martinom smo naredili skakalnico in skakali z lopatkami.

Lenart Ponikvar: Zima je bila dobra, a snega je bilo malo preveč. S prijatelji Ajdo, Teotimom in Borisom sem se kepal. Naredili smo iglu, a se je podrli, ker je šel Teotim na streho.

Žiga Knavs: Zima mi je bila všeč. Plužil sem, ati me je s štiriciklom vlekel po snegu, kepal sem se z Izakom in Brankom. Z bratcem smo naredili iglu. S starši sem tudi smučal. Tudi moj bratec Ahac se je naučil smučati. Zdaj pa že komaj čakam, da bo poletje. Kosil bom, pomagal na kmetiji in se šel kopat v toplice.

Monika Mulc: Na Liscu smo smučali z Gregorjem, Sandro, stricem Sašom in teto Marto. S Kristjanom, Jožetom, Gregorjem in Sandro smo naredili velikega snežaka in se sankali. Raje kot zimo imam sončno vreme. Komaj čakam pomlad, ko bomo šli v Lipico.

Maj Zidar: Zima mi je bila všeč, a sedaj sem se je že naveličal. Z Nalom sva hranila konje in se igrala s psico Mako. Oči je naredil hrib iz snega, ko je plužil. Tam smo se igrali z Linom in Nalom. Smučarski čevlji me malo tiščijo, zato sem bolj malo smučal.

Polona Bačnik: Zima mi je bila všeč. Naredila sem punčko iz snega. S Saro, Veroniko in Jakom smo se kepali in igrali do večera. S prijatelji sem se smučala. S Karin in Veroniko smo se drsale po snegu pred našo hišo.

Po pripovedovanju učencev 2. r. zapisala razredničarka Helena Šivec

VREMENSKA NAPOVED NAŠEGA RAZREDA

Dober dan! Jutri bodo padavine po vsej Sloveniji. Treskalo bo in lilo kot iz škafe. **Opozorilo!** Učiteljice ne nosite redovalnic v torbi, ker bodo padali cveki, saj bodo učenci tako zaspani, da bodo spali med poukom.

David Kraševac, 5. razred

MOJA MAMICA

Moja mamica je najboljša mamica na svetu. Ima me rada. Kadar potrebujem pomoč pri nalogi, mi pomaga. Kadar sem bolan, mi skuha čaj in me potolaži. Skoraj vedno mi izpolni vse želje. Stara je štirideset let. Rada se oblači športno in se vozi z motorjem. Rada tudi potuje, zato sem videl že kar nekaj sveta. Rada plava, zadnja leta pa tudi smuča. Z očkom gresta večkrat tudi v gledališče. Po poklicu je diplomirana medicinska sestra in dela v zdravstvenem domu. Dela tudi ob nedeljah in ponoči, kar meni ni všeč, ker jo pogrešam.

Klemen Kraševac, 5. razred

MOJA UČITELJICA

Njeno ime je Pavla Ponikvar. Živi v Nemški vasi. Ima rjave oči in črne

lase. Velikokrat si obleče dolge hlače, včasih pa tudi krilo in žabe. Po poklicu je učiteljica. Zaposlena je v šoli v Novi vasi. Uči v petem razredu. V prostem času kolesari, teče na smučeh, smuča, se ukvarja z mladimi gasilci, dela na vrtu, skrbi za družino ... Ni preveč stroga, ima rada otroke in jim rada tudi pomaga. Stara je 49 let (videti je manj). Je dobra učiteljica.

Ajda Hiti, 5. razred

KRALJIČNA NA ZRNU GRAHA (NAROB PRVLJICA)

Nekoč je živel kraljevič, ki se je hotel poročiti s kraljično, toda morala bi biti prava kraljična. Po vseh kraljestvih je razglasil, da potrebuje ženo, ki mora biti kraljična. Z vsako, ki je prišla, da bi bila njegova žena, je bilo kaj narobe. Nekega večera je zahrumela strašna nevihta. Bliskalo se je in grmelo, dež je lil v potokih, bilo je grozno. Zdajci je potrkalo na grajska vrata in stari kralj je šel odpirat. Pred vrati je zagledal neko dekle, ki je trdilo in trdilo, da je kraljična. Naslednje jutro je povedala, da se je ponoči v nevihti izgubila. Ker ji niso verjeli, so napravili preizkus.

Poskusiti so ji dali neslano juho. Poskusila jo je in ugotovila je, da je juha neslana. Ko so videli, da je občutljiva kot prava kraljična, se je kraljevič poročil z njo. Živela sta srečno do konca svojih dni.

Veronika Bačnik, 4. r.

V 5. RAZREDU IMAMO TUDI UČITELJA

Učitelj je tu že od 1. decembra. Je Makedonec. Je zelo dober učitelj. Ime mu je Igor in piše se Angelov. Zelo je prijazen in skoraj vsakič nam da za nalogo učni list. Seveda gremo včasih tudi v računalniško učilnico. Takšen je naš učitelj. Lahko bi rekli, da je bolj krepek v trebuhu. Včasih se zmoti in reče kakšno drugo besedo. Dobro pa je to, da je prijazen in da se ne razjezi preveč hitro.

Lovrenc Ponikvar, 5. raz.

TEKAŠKI DAN

Letos je bila zima zelo huda. Nasula nam je dovolj snega, zato smo se odpravili na tek na smučeh. Tekli smo na progi za gasilskim domom. Nekateri so bili bolj, drugi pa manj spretni. Smučali smo dve uri. Bili smo že zelo utrujeni, zato smo šli na sok k moji prababici. Dan je bil zelo lep.

Nal Zidar, 5. raz.

KRALJIČNA NA ZRNU GRAHA

Živela sta kmet in kmetica. Ker nista mogla imeti otrok, sta bila zelo žalostna. Nekoč pa je na vrata potrkala neka deklica. Povedala je, da je brez staršev in ju prosila, če lahko ostane pri njiju. Ko je bila majhna, jima je vedno pomagala pri delu na kmetiji. Ko pa je zrasla, ni hotela več pomagati pri delu na polju, zato sta bila kmet in kmetica vedno bolj žalostna. Nekoč pa je mimo prijezdil kraljevič. Prosil je, če se lahko odpočije in napije hladne vode. Povabila sta ga v hišo. V pogovoru sta mu povedala za svoje težave. Rekla sta, da okoliški prebivalci govorijo, da se edino kraljične tako obnašajo.

Kraljevič je rekel: »Če želita izvedeti, ali je to res, jo preizkusita z zrnem graha!«

Res sta dala zvečer pod žimnico grah. Zjutraj je dekle povedalo, da je zelo slabo spalo, ker jo je celo noč nekaj žulilo. Po tem preizkusu so vedeli, da je res prava kraljična. Kraljevič jo je zaprosil za roko in živel sta srečno do konca svojih dni.

Laura Lavrič Cascio, 4. r.

KAPLJA VODE PRIPOVEDUJE

»Zdravo, ime mi je kapljica«, pravi voda iz mojega kozarca.

Zelo sem osupnil. Da bi mi voda govorila, ne, tega pa še nisem doživljal. Moje prvo vprašanje je bilo:

»Ali si nevarna?«

Glas v kozarcu se zasmije: »Ne, seveda ne!«

Zavedal sem se, da sem vprašal zelo neumno. Voda mi reče: »Če me ne popiješ, ti bom vsak večer povedala zgodbo iz svojega življenja.« Takoj sem pristal.

Voda mi sedaj vsak večer pove zgodbo. Toda to niso pravljice, to je tožba žalostne kapljice vode, ki bi rada ozdravila svet, a ga sama ne more. Sama je čisto brez moči. A upa: Česar stari rod ni zmogel, to mladi zagotovo bo! Zato so njene zgodbe kot nekakšne basni. Na koncu vedno doda poučen nauk.

Povedal vam bom zgodbo, ki mi jo je povedala včeraj:

»Danes so ljudje taki, kot je bil pred več tisoč leti neki kralj. Razsipajo z energijo, on pa je s hrano. Takrat sem bila skrita v vinu. Naredil je ogromno gostijo, najel čete kuharjev. Toda, ko so kuhali prve jedi, so jih skuhalo dva tedna prezgodaj. Zato so se seveda pokvarile. Ko je končno prišel dan zabave, je kralj povabil samo pet ljudi. Pojedli so ogromno hrane. Toda, ko so prišle na vrsto pokvarjene jedi, so vsi tekli na stranišče in bruhalo. Po bruhanju so bili spet vsi lačni in so zopet jedli. Tak način se je obdržal čez celotni srednji vek. No, dandanes pa imate ljudje prižgane luči in okna zagrnete z roletami, pa čeprav je zunaj zelo svetlo. Med sejanjem imate prižgan radio in gledate televizijo. Po cele dneve čepite za računalnikom in vrt sameva.« Po tem pripovedovanju se je čisto razburila. Zato sem sklenil, da bom za sabo pustil svet boljši, kot je bil, ko sem prišel nanj.

Toda kapljica ne računa samo name. Tudi na tebi je ta jarem. Kapljica zdaj ve, da sem razumel njeno poslanstvo. Zato me je prosila, naj jo odnesem naprej, k tistemu, ki onesnažuje okolje. Zato je pri meni ne najdete več. Je že pri naslednjem človeku. In potovala bo, dokler se svet ne spremeni.

Andraž Ponikvar, 7. r

ONESNAŽENO ZEMLJO SEM OZDRAVILA

Zjutraj sem se zbudila in kot vedno nisem videla prečudovitega sonca, ki bi posijalo skozi okno in me prebudilo iz spanca. Prižgala sem radio in si pripravila zajtrk.

»Z Zemljo je vse huje in huje,« je rekel poročevalčev glas. »Znanstveniki se trudijo, a do sedaj še niso odkrili zdravila, ki bi rešil naš planet.«

Vsako jutro poslušam isto. Jezno sem zapihala in ugasnila radio. Bilo je poletje, ampak zunaj je bilo mrzlo in temno. Nikjer več ni bilo dreves in zjutraj nisem slišala prelepega petja ptic in šumenja vetra. Zemlja je bila odeta v velik črn oblak, ki ni izginjal, ampak je bil vedno večji in temnejši. Obupana sem se odpravila ven in znova upala, da se mi utrne ideja, kako rešiti ta planet. Želela sem, da bi moji otroci imeli lepo jutro, popoldneve in večere. Želela sem, da bi jih zbudilo sonce ali čivkanje ptičkov ali veter. Usleda sem se na temna tla in premišljevala.

»Pst!« je rekel tihi glasek. Ozirala sem se naokoli, ampak nisem videla nikogar. Nekaj me je povleklo za rokav in ozrla sem se proti tlam.

»Vem, kako lahko rešiš Zemljo!« je rekel majhen možic in zrl v moje oči. »Kakšen meter globoko pod tlemi še edinega gozda so vrata, ki vodijo v drugi svet ...« je rekel in pogledal naokoli, da bi videl, če kdo prisluškuje. »Najdi ta vrata, ampak nikomur drugemu ne pusti skozi!« Nasmehnil se je, kot bi vedel, da je v meni še veliko upanja. »Tam se znajdi sama,« je še rekel in ga ni bilo nikjer več. Zavzdihnila sem in stekla v hišo. Edini gozd, ki je še na tem planetu, je pragozd. Ni bil daleč od mojega doma. Usleda

sem se na kolo in se pognala po hribu navzdol.

Dolgo sem že kolesarila in bolele so me noge. Zagledala sem prečudovit gozdček, ki napolnjuje svet s kisikom. Bil je skrbno varovan in ograjen z bodečo žico. Hitro sem stekla na hrib. Ne vem, kako mi je uspelo, ampak noge so me kar same ponesle čez visoko ograjo. Tekla sem, kolikor hitro sem mogla. Tekla sem po čudovitem zelenem gozdu in vdihovala svež zrak. Slišala sem petje ptic in šumenje drevesnih krošenj. Še sem imela upanje, veliko upanja. Zagledala sem veliko drevo, ki me je nagovarjalo, naj začnem kopati pri drevesu. Z golimi rokami sem rila v zemljo in se dotaknila nečesa železnega. Ob dotiku se je košček zemlje izpraznil in pred mano so stala veličastna vrata. Vse je bilo tako, kot bi narava vedela, da ji pomagam. Nisem premišljevala, samo skočila sem skozi vrata. Videla sem prelepo belo, zeleno in nato še modro svetlobo. Vrglo me je na tla in vrata so izginila pod zemljo. Pobrila sem se in zagledala barvit svet. Rekla sem mu Zeleni svet. Velika drevesa pred mano, šumenje modre reke, kričanje in vreščanje živali, nedotaknjena narava. A najlepše je bilo Sonce, veliko, žareče, rumeno Sonce. Stekla sem do potočka in pila svežo vodo. Stekla mi je po suhem grlu in me napolnila z energijo. Zaslišala sem tih šum in se ozrla nazaj. Zagledala sem veliko zeleno dekle, vsaj za meter večje od mene. Imela je velike modre oči in dolge lase. Prestrašeno me je gledala in se mi približevala.

»Nič ti nočem«, sem nežno rekla. Dekle je odkimalo in skočilo korak nazaj.

»Prišla sem, da bi rešila zemljo«, sem rekla in z rokami oblikovala kroglo. Deklica je ponovila za mano in veselo poskočila. Prijela me je za roko in si me oprtala na hrbet. Tekla je hitro kot veter. Postavila me je na tla pred velikim drevesom. Bilo je zelo visoko in imelo je nizke veje, ki so segale do tal. Imelo je velike vijolične sadeže, ki so se nežno svetlikali. Deklica je z velikim prstom pomignila proti drevesu. Stegnila sem roko in počasi izpu-

lila sadež. Zagledala sem belo, zeleno in modro svetlobo. Prečudovit svet je izginil in spet sem bila pod temnim oblakom človeške malomarnosti.

Sadež se je zasvetil in svet je ovila bela svetloba. Odstranilo je temen oblak in pokazalo se je žareče Sonce. Videla sem modro nebo in pokazala so se drevesa. Šele tedaj sem videla, kako zelo pomembno je, da skrbimo za naš planet in ga ne onesnažujemo.

Anamarija Truden, 7. r

MIHA IN PRALNI PRAŠEK

Miha je rad pospravljaj. Nekega dne je sesal kopalnico. Prišel je do pralnega stroja. Posesal je okoli njega. Videl je tudi prašek. Mislil je, da so tisto smeti, in je posesal prašek. Čas je bil, da mami pride domov. In je res.

»Mama je prišla,« je zavriskal Miha.

»Živijo, mami!«

»Živijo, sine!«

»Danes sem posesal kopalnico.«

»Si bil pa zelo priden!«

»Pojdi pogledat!«

»Miha, kje je moj pralni prašek?«

»Ups, po nesreči sem ga posesal.«

»Nič hudega, kupili bomo novega!«

Hana Zakrajšek, 3. razred

Otroci zelo radi ustvarjajo rime. Pa preberite, ali niso pravi pesniki.

DIH POMLADI

Ko pogledaš skozi okno, vidiš, kako se sneg tali.

Majhna roža proti soncu hiti,
ljubezen že toplo v zraku žari.

Otroci se urno po tratah podijo,
ptice prelepo v krošnjah žvrgolijo,
odrasli pa se, kot vedno, v službah
potijo.

Topli sončni žarki so v svet pokukali,
pa tudi medvedje so že iz brlogov
prismukali.

Tako vemo, da pomlad nas je obiskala,
z nami vse sončne dni bo praznovala
in nikoli se mrzli zimi ne bo vdala!

Marja Bizjak, 8. r

GOSPOD LAMBERGER

Za vaš pogum in
vašo zmago vam
podarjam nagrado.

Za hribom tam tri

gradove, v katerih
so tri mlade vdove.

Od vseh može je
Pegan vzel, zdaj
pa ti jih boš prevzel.

Tukaj le pogodba
je in zdaj je tvoje
čisto vse.

Cesar

Teotim Hiti, 7. r

MOJA ZIMA

Zima, kako si lepa.

Lepa, lepa si ti.

Bela si.

Najlepša na svetu.

Čeprav si večkrat nevidna,
si moja.

Gal Modic, 3. razred

DIŠI MI ...

Diši mi vse, kar je lepo,

diši mi vse, kar je dobro,
diši mi smeh, diši mi veselje,
dišijo mi vse lepe dišeče stvari.
Dišijo mi piškoti,
dišijo mi lizike in bomboni,
a še najbolj od vsega tega diši mi
gospa čokolada.
Diši mi jagodni sok
in končno: diši mi cvetkica iz naše
grede ...

Nika Kraševac, 7. razred

DIŠI MI ...

Zima, bela starka nas že zapušča,
ker pomlad cvetoča se nam
prepušča.
Teloh bo pokukal na plan,
za njim še trobentica, žefran.
Šopek bomo naredili in
ga mamici podarili.
Rožice, o rožice, kako lepo dišite!
Spomine na tople pomladne dni obu-
dite.

Dejan Ponikvar, 7. r.

ZVESTI PES!

Naš pes v senci poležava,
se s svojo žogo poigrava.
Ko napoči za večerjo čas,
z veseljem pride do nas.

Anita Zakrajšek, 4. r.

TRMAST KOT OSEL

Osel na skali sedi
in z nogami maha na vse strani.
Prišel je sosed naš
in rekel: Strmil se je osel vaš!

Žak Modic, 4. r.

MRAVIJA

Majhna kakor kamenček,
črna kot oblak.
Pridno nosi, pridno dela,
in se ne obira.

Pavel Kraševac, 4. raz

Likovni izdelki

6. razred: Izdelki iz gline

7. razred: Barvne harmonije – tempere

Prostorsko oblikovanje – konstrukcije

8. razred: Kiparstvo – Ženski torzo

IZŠTEVANKE

Mamica v hišo je šla,
hiša zaklenjena je bila,
mamica padla je na tla.

Zarja, 1. r

Goba, goba, koš
ti si mali groš.
Groša zdaj pa ni,
pa ti odpri oči.

Manca, Meta, Neja, 1. r

Jože Pomože
po klanecu je šel,
se klanec udril,
pa Jože odšel.

Erik, 1. r

PRIDNA MRAVLJA

Pridna mravlja tam hiti, vejice nosi
in gradi.

Zdaj se skrila v domek je, ki ga prej

gradila je.

Zdaj sovražnika tu ni, pridi ven se
mi mudi.

Jaka Milavec 4. r

MAMA

Mama je ena sama,
zato lepo skrbimo zanjo,
da bo živela dolgo in srečno življenje.
Rad jo gledam, ko se smeji
in kadar se pogovarjamo
o smešnih stvareh.

Jaz za mojo mamo lepo skrbim,
ker tudi ona zame dobro
in je ne bi rad izgubil.

Mama mi pomeni zelo veliko,
ker se od nje učim stvari,
ki so jih počeli včasih.
Svojo mamo imam
najraje na vsem svetu.

Luka Marolt, 7. r

9. razred: Grafika EXLIBRIS

Kaj se je zgodilo?

DRŽAVNO TEKMOVANJE IZ LOGIKE NA OSNOVNI ŠOLI TONETA ŠRAJA ALJOŠE

Na zasneženo sobotno jutro 30. januarja je na osnovni šoli Toneta Šraja Aljoše potekalo državno tekmovanje iz logike. Tekmovanja se je udeležilo 57 tekmovalcev.

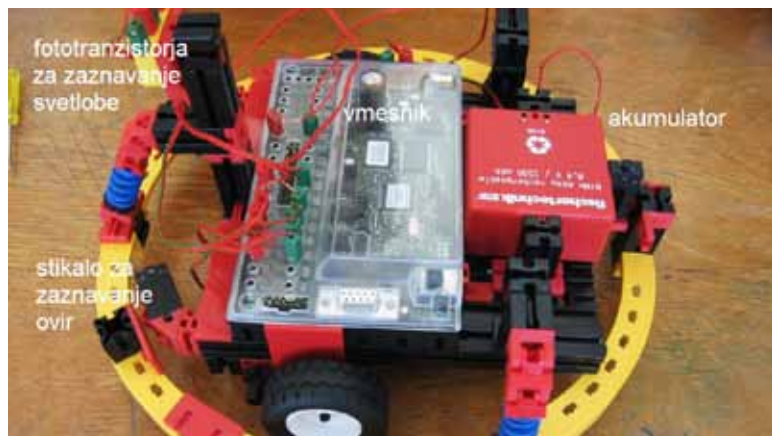

Neučakane tekmovalce, ki so prišli iz različnih krajev Slovenije, sta pred vhodom v šolo sprejela dva prava bloška smučarja, Jan Ponikvar in Kaja Kraševac, ter jim zaželela srečo. V šoli je že naraščala napetost in po spodbudnih nagovorih gospe ravnateljice, gospoda župana in organizatorja Uroša Obranoviča se je tekmovanje začelo. Sodelujoči smo se razporedili po razredih. Po devetdesetih minutah reševanja težkih nalog smo bili pošteno izčrpani in smo komaj čakali na rezultate. Okrepčali smo se z okusno malico, za spomin pa smo dobili tudi majhno presenečenje.

Mihaela Drobnič, 7. razred

INTERESNA DEJAVNOST ROBOTIKA

Robotiko obiskujemo štirje učenci 8. razreda ob ponedeljkih sedmo uro. Do sedaj smo že izdelali veliko zanimivih robotov iz delov sestavljanke Robo mobile set.

Eden prvih je bil Preprost robot, ki smo ga sprogramirali tako, da se je premikal le naprej, nazaj, levo, desno in krožil. Njegova zahtevnejša naloga je bila, da se je gibal po straneh kvadrata. Naslednji robot je bil Iskalec svetlobe. Ko smo vanj posvetili s svetilko, je šel proti njej.

Za robota Slednika smo pripravili na belem papirju črno sled z izolirnim trakom in se je gibal po njej. Naš zadnji robot je na sliki in je sposoben zaznavati ovire. Za rešitev te naloge smo robota opremili s prožnim okroglim odbijačem, s katerim se odzove ob stiku z oviro. Na vrhu ima tudi fototranzistorja, s katerima sledi svetlobi.

Jan Ponikvar, Jure Premrov, Matevž Modic in Matej Milavec

TEHNIŠKI DAN

V decembru smo imeli tehniški dan. Šli smo na ekskurzijo v tovarno Novolit. Tam so nam pokazali, kolikšna je tovarna in kaj delajo v posameznih stavbah. Potem smo se sprehodili skozi vse hale in si ogledali postopek izdelave izolacijskih plošč. Dali so nam tudi koščke stiropora. Nato smo šli v šolo in pričeli z izdelavo termovke. Najprej smo v dvolitrski plastenki odrezali spodnji del. Iz stiropora smo izrezali kroge in obroče ter jih potisnili v plastenko. Vanjo smo dali še pločevinko in termovka je bila končana.

Pri naravoslovju smo delali raziskavo in ugotovili, da termovka slabo prevaja toploto. V njej ostane pijača dalj časa vroča ali dalj časa mrzla. Meni je bil ta dan zelo všeč.

V imenu učiteljev in učencev se zahvaljujem vodstvenim delavcem Novolita za prijazen sprejem in vodenje po tovarni.

Martin Drobnič, 5. raz.

SUDOKUJA SO PRIPRAVILI JAN PONIKVAR, JURE PREMROV IN MATEJ MILAVEC, KI RADI OBISKUJEJO RAZVEDRILNO MATEMATIKO POD MENTORSTVOM ANICE INDIHAR ZABUKOVEC

6	9	4	7	1	5	3		
	8	2		6			5	
1	3	5		2	8	6	7	4
		1	8		2			5
2			6		9			3
			1	4	7	2	9	8
	1			8	6	5		9
	6	3	5		4	1	9	7
5	2	9	3		1	8		6

			5		2	9		
	5	3			9	4		
9				3	4		7	
	3	6			8		5	9
	7	4		2				
5			6			1		
		8				6		4
				8			2	

POZDRAV Z ROGLE

*Kmalu potem,
ko smo srečno novo leto si voščili,
šestarji na Roglo smo krenili.
Smučke smo na noge dali,
ker radi bi pravi Bločani postali.
Saj pravi Bločan tisti ni,
ki se po strmini s smučkami
spustit' boji.
Res po naših žilah teče bloška kri,
saj hitro vijugamo že vsi.
Prevozili vse na Rogli smo strmine,
škoda, ker ta teden prehitro mine.
Na koncu vam radi bi smučarski
pozdrav poslali
in vam zaželeli, da tudi vi bi
se čim prej na smučanje podali.*

Nace Farkaš

PA ŠE NEKAJ SPOMINOV NA ROGLO

Fino je bilo, ko je v naši sobi prespal Matic iz šole iz Loškega Potoka (Kristjan)

Med deseto in enajsto uro smo igrali osla. (Sašo)

S sankami smo se po Zlodjevem spustili 40 km/h. (Aljaž)

Spomnim se sošolke, ki se je prvi dan zaletela v varnostno mrežo, ker se še ni znala ustaviti. Zdaj seveda to že zna. (Kaja)

Alin je že prvi dan pomorila v sobi tri muhe. (Sara)

Ni mi bilo všeč, ker so nam nagajali fantje iz Loškega Potoka (Katja)

URADNI PISMI

Pri uri slovenščine smo pisali šolski spis, ki je bil v obliki uradnega pisma. Objavljamo pismi učenca in učenke iz osmega razreda.

Učiteljica Martina Kočevar

SPOŠTOVANA PETRA MAJDIČ!

Iskrene čestitke za bronasto olimpijsko medaljo, ki ste jo dosegli s trdom in bolečino. Ker ste moja vzornica in slavna osebnost, sem se odločila, da vam pišem.

Ker sem tudi jaz tekačica in uživam v teku na smučeh, vas vabim na državno prvenstvo, ki ga bo organiziral naš klub TSD Novolit – Olimpija. Upam, da se boste tekmovanja udeležili in podelili medalje.

Ko ste bili na olimpijskih igrah, smo vsi navijali in potočili ogromno solz pred televizijskimi sprejemniki.

Tudi jaz se spominjam dogodka, ko sem na tekmi na Pokljuki doživela hud padec. Ko sem se po zmrznjenem klancu spustila dol in nisem mogla speljati zavoja, sem padla na zelo zamrznjen sneg in si poškodovala kolk. Tako me je bolelo, da sem mislila že odstopiti. Vendar me je prešinila misel, kaj bi zdaj naredila Petra Majdič kljub hudi bolečini. Nadaljevala. Hitro sem se pobrala ter z bolečino nadaljevala pot in dosegla dober rezultat. Vedno, ko se mi zgodi nekaj hudega, pomislim na vas.

Želim vam še veliko uspehov v športni sezoni.

Lep športni pozdrav!

Lara Milavec

GOSPA MILENA MIŠIČ!

Letos ste za nas, učence in učitelje, naredili zelo veliko. Poskrbeli ste za higieno v učilnicah, straniščih in v vrtcu. To še ni vse. Naredili ste električne table na dotik. S takim načinom pri uri naredimo zelo veliko, saj je pisava na električnih tablah hitrejša. A učenci bi radi nekaj drugega, med njimi sem tudi jaz. Res, da smo majhna šola, ampak tako pa spet ne, da ne moremo imeti nove in večje telovadnice. Z novo telovadnico bi si lahko ustvarili večji zaslužek za šolo, ker bi v telovadnici lahko večkrat imeli predstave. Ker bi bila telovadnica večja, bi bilo tudi več obiskovalcev in tako tudi denarja. S tem denarjem bi lahko ob koncu leta šli na kakšen izlet, kupili nove učbenike ali pa denar porabili za obnovo šole. Saj veste, da v zgornji učilnici za slovenščino, kjer je tudi knjižnica, ni lijaka za umivanje rok. Učiteljica pa potrebuje čiste roke, saj prijema liste in lista knjige.

Lepo vas pozdravljam.

Domen Širaj

BLOČANI NA DEBELEM RTIČU

Med letošnjimi zimskimi počitnicami je nekaj bloških šolarjev odšlo na počitnice na morje na Debeli rtič. To počitnikovanje nam je omogočil Rdeči križ iz Cerknice.

Na teh počitnicah smo se imeli zelo dobro. Spoznali smo veliko novih prijateljev, se kopali v bazenu in uživali v raznih aktivnostih. Ob večerih smo imeli ples in zabavo, obiskal pa nas je tudi čarovnik

Teden je zelo hitro minil, veseli pa smo bili tudi, ko smo se vrnili domov.

Simona Zakrajšek, 9. r.

NAJBOLJ SI BOM ZAPOMNIL:

- ko smo plavali in se »zravsali« z enimi fanti (Nejc, 3. r.)
- ko smo plavali in se hecali (Kevin, 3. r.)
- prijatelje, plese, breakdancerje, pustni dan in dogodivščino z želejem (Karolina, 6. r.)
- ko smo se kartali, plesali, ko nas je učitelj zjutraj ob sedmih budil z lonci (Marjeta, 8. r.)
- dobre prijatelje in prijateljice, druženje ob večerih z glasbo (Lara, 8. r.)

Sem šu, sem šu čez gmajnico

France in Micka Anzeljc – Petračeva s Hudega Vrha na Blokah, prav o njiju sta izšli knjiga in zgoščenka o življenju in petju živih legend notranjske in slovenske ljudski pesmi.

Predstavitev je bila 6. februarja 2010 v telovadnici OŠ Nova vas. Številni obiskovalci so z navdušenjem pozdravili ta velik dogodek, ki pa ga ne bi bilo, če ne bi

pri nastajanju tega dela sodelovalo kar nekaj ljubiteljev kulturne dediščine. Izdajatelj je Kulturno društvo Bloke s predsednikom Lojzetom Mazijem ob pomoči občine Bloke. Knjižico je uredila ter zanjo prispevala besedilo o življenju in petju zbirateljica in poustvarjalca notranjskega pevskega izročila Ljoba Jenče. Leopold Mišič je v knjigi predstavil Petračeva kot člana bloške skupine starosvet-

nih smučarjev ter kot »igralca« v vseh dokumentarnih filmih, posnetih o Blokah. Krajše besedilo o priljubljenosti in sodelovanju Petračevih z Radiem Slovenija pa je prispevala Simona Moličnik, na tem radiu urednica za ljudsko glasbo. Pevca je posnel zborovodja Jože Rajk, oba izdelka pa sta na pogled prijetno oblikovalsko delo Polonce Strman. Naslovnica knjige, ki upodablja Petračeva

(več kot osemdeset jeseni sta že prešela), nizke postave, klenih potez, živahnih oči, prijaznega nasmeha in velikega srca. Kot partnerja že dolgo skupaj korakata po ne ravno lahkem življenju. Nikoli ne tarnata. Raje se nasmejeta, drug drugemu odkrito povesta, kar mislita in si zapojeta.

Micka in France Anzeljc sta človeka, ki z zgledom učita preproste, a zanesljive modrosti. Prijazno sprejmeta obiskovalce in ne ločujeta med njimi, naj bodo sosede ali pa radijski sodelavci z nadležnimi napravami. Vsakemu pokažeta, da je dobrodošel. Vzameta si čas, pa nič ne de, če ju že čez nekaj ur čakajo obveznosti na ljudskem odru. Njima se ni treba pripravljati. Taka sta. Živahno vodita pogovor in zelo rada pripovedujeta svoje zgodbe iz starih časov, kot jim sama rada rečeta. Tako na primer o kmetovanju z volovsko vprego in ne s traktorji, o ljubezni na daljavo brez mobitela, o pešačenju, ker cestni promet ni bil vsakdanji, pa tudi o tem, kako sta dobila prvi radio.«

Dogodek, ki bo ostal trajni zapis in dokument poznejšim rodovom Bločanov in širšemu prostoru.

Milena Mišič

Čistilna akcija

Prepričana sva, da ste se kdaj sprehajali po okolici svoje vasi, v bližnjem gozdu ali kjerkoli po naši planoti in naleteli na kotiček, grapo ali jarek, v katerem so bile odvržene smeti, kosovni odpadki ali odpisan gradbeni material.

Lepo vas naprošava, če se le spomnite kakšne lokacije, ki jo kazijo odpadki, da nama to čimprej sporočite. Kot občinska popisovalca občine Bloke (v okviru čistilne akcije Očistimo Slovenijo) sva dolžna evidentirati vsako črno odlagališče, ki bo potem vpisano v register črnih odlagališč Slovenije. Večino planote sicer še prekriva sneg, a se že marsikje kažejo neprivlačni odpadki.

10. aprila pa si želimo zbrati čimveč zagnanih prostovoljcev in odstraniti čimveč nesnage iz naše, še dokaj neokrnjene, bloške narave.

Za sodelovanje in informacije vam bova nadvse hvaležna, saj le s skupnimi močmi lahko naredimo našo Bloško planoto še bolj privlačno in lepo.

Želiva vam lep dan!

na bloških smučeh, je ilustracija slikarja Božidarja Strmana.

V napovedi oddaje Slovenska zemlja v pesmi in besedi je urednica Simona Moličnik zapisala:

»Mož in žena častitljivih let

MP SERVIS

Marjan Peterlin s.p., Dolščaki 10a, 1314 Rob

GOSPODINJSKIH APARATOV

Electrolux

ZANUSSI

Candy

gorenje

tel.: **01/7881-456** mobi: **051/648-783**

Pesem nas druží

Člani Mešanega pevskega zbora KD Bloke aktivno izvajamo svojo dejavnost v sezoni 2009/2010. Poleg tega, da smo tako kot že vsa leta doslej organizirali ali pa sodelovali pri pomembnih dogodkih na območju naše občine, smo gostovali tudi v sosednjem Loškem Potoku. K sodelovanju na skupni prireditvi ob dnevu samostojnosti republike Slovenije, božičnih in novoletnih praznovanjih so nas povabili naši pevski prijatelji MePZ Planinskega društva Loški Potok in dekliški pevski zbor Ave Verum. Nad ubranim petjem štirih domačih in našega pevskega zbora je bilo v dvorani OŠ Loški Potok navdušenih veliko število obiskovalcev. Ob pogostitvi, ki so nam jo pripravili naši gostitelji, smo leto 2009 zaključili s pesmijo in obljubo o skorajšnjem snidenju.

Tako smo skupaj z obema potoškima zboroma, Mladinskim pevskim zborom in šolskim ansamblom domače osnovne šole

ob letošnjem kulturnem prazniku v polno zasedeni dvorani OŠ Toneta Šraja Aljoše v Novi vasi na Blokah doživeli čudovit kulturni večer, ki je bil posvečen predstavitvi knjižice in zgoščenke z naslovom »Sem šu, sem šu čez gmajnico«.

MePZ Kulturnega društva bo naslednjo sezono praznoval častitljivo 40. obletnico delovanja. V pripravah nanjo nam taki dogodki in pozitivne strokovne ocene vlivajo nov zagon za dobro delo.

Za konec pa samo še to: Micka in France, ponosni smo na to, da sta z nami in hvaležni smo vama za knjižico in zgoščenko ter vse lepe trenutke, ki bogatijo naše dolgotrajno druženje ... pa, l'pu je blu. Pa še dolgo nej buo toku ...!

Vsem zainteresiranim so knjižice in zgoščenke na voljo v TIC Nova vas in pri KD Bloke.

Zora Obreza

Povabilo k zbiranju donatorskih sredstev za šolski sklad

Dejavnost šolskega sklada je pridobivanje sredstev iz prispevkov staršev, občanov, donacij, zapuščin in iz drugih virov. Namen sklada je pomoč socialno šibkim učencem in financiranje dejavnosti in potreb posameznega razreda, ki niso sestavina izobraževalnega programa oziroma se ne financirajo iz javnih sredstev, nakup nadstandardne opreme, zviševanje standarda pouka in podobno.

V letošnjem letu bomo zbirali sredstva na naslednje načine: prispevki staršev, zbiralne akcije starega papirja, tonerjev, baterij ... ter donatorska sredstva.

Zbrana sredstva bomo porabili za nabavo učnih pripomočkov, materialov za pouk in pomoč socialno šibkejšim otrokom.

Zaposleni na OŠ Toneta Šraja Aljoše Nova vas se vsa leta trudimo, da bi učencem, ki obiskujejo našo šolo, ponudili kar najbolj enake možnosti izobraževanja. Zato materiale in pripomočke za pouk poskušamo nabavljati kar se da

enotno za vse učence. Poskušamo razbremeniti starše dodatnih prispevkov med šolskim letom.

Zavedamo se, da je letošnje leto finančno težko, vendar vas vseeno prosimo za donatorska sredstva. Veseli bomo vsakršne podpore. Že vnaprej se vam zahvaljujemo.

Prispevke lahko nakažete na podračun OŠ Nova vas: 01350-6030644332, sklic na številko: 299001 – šolski sklad.

Vse podatke o delovanju šolskega sklada najdete na naši spletni strani: <http://www.o-novavas.lj.edus.si>

DONATORJI V LETU 2009

Izvir, Ponikvar, Cerknica; Frizerski salon Jožica, Nova vas; Vafra Commerce, Ljubljana; Avtoprevoznik Grže, Nemška vas; Kraševac Rafko, Studenec; Avtoprevoznik Klančar, Nova vas; Mercator, Ljubljana; Rot Dušan s. p., Benete; Občina Bloke; AMZ, Cerknica; Fragmat, Sodražica

Vsem se najlepše zahvaljujemo!

Projekt EKO šola

»Naravo varuj, aparate in baterije ločuj!«

OŠ TONETA ŠRAJA ALJOŠE NOVA VAS ORGANIZIRA ZBIRALNO AKCIJO ODPADNE ELEKTRIČNE IN ELEKTRONSKE OPREME IN ODPADNIH BATERIJ.

KDAJ:

15. april 2010 od 7.00 ure do 17.00 ure

KJE:

dvorišče za šolo

KAJ SE ZBIRA:

- veliki gospodinjski aparati (hladilniki, zamrzovalne omare in skrinje, štedilniki, pomivalni stroji, sušilni stroji, pečice, ...)
- mali gospodinjski aparati (sesalniki, el. metle, el. orodje, tiskalniki, računalniki, mikserji, računalniki, radio aparati, ...)
- drobni aparati (telefoni, GSM, el. igrače, MP3, brivniki, feni, ...)
- tv in monitorji (TV aparati in računalniški monitorji)
- sijalke (varčne in fluorescentne)
- odpadne baterije

Vabimo vse, ki imate doma kakršenkoli kos odpadne električne elektronske opreme, da se akcije udeležite.

22. Bloški teki uspeli!

V NEDELJO, 7. 2. 2010, SMO NA BLOKAH USPEŠNO IZVEDLI ŽE 22. BLOŠKE TEKE, PRIREDITEV, KI VSAKO LETO V NAŠE KRAJE PRIPELJE LEPO ŠTEVILO OBISKOVALCEV. TAKO JE BILO TUDI TOKRAT.

Letošnja zima je Blokam podarila obilo snega. ŠD Bloke je sproti skrbelo, da so bile tekaške proge urejene in pripravljene za številne tekače, ki so lahko uživali v zimski idili. Ob takšni količini snega nihče ni dvomil o izvedbi letošnjih Bloških tekov. Pa smo organizatorji v zadnjih dneh pred prireditvijo vseeno trepetali. Snega je bilo dovolj, vendar je rahla odjuga v prvih dneh februarja mehčala tekaške proge in bali smo se, da proge ne bodo takšne, kot bi jih tekači na tradicionalni prireditvi pričakovali. Dan pred tekmo pa nas je narava razveselila in obremenila hkrati. Zapadlo je 20 cm novega snega, kar je pomenilo dodatno delo pri pluzenju cest in pripravi parkirišč, teptalec prog pa je bil ob nočni počitek. Ves trud je bil v zgodnjem nedeljskem jutru poplačan, saj so bile Bloke s soncem obsijane, okrašene z novim snegom in dobro obiskane. Na 22. Bloških tekih se je pomerilo skoraj 600 tekačev, 370 na 20 kilometrov in 228 na 7 kilometrov. Tek-

movalci so prišli iz cele Slovenije in iz zamejstva. Nekaj nestrpnih tekačev je sprožilo nekoliko prezgoden start, kar pa med tekmovalci ni zbudilo pretirane nejevolje. Zmagovalci so vsi, ki so prišli na cilj, seveda pa je prav, da izpostavimo najboljše. Na 20-kilometrski razdalji je med ženskami zmagala Lili Drčar (SK Brdo), med moškimi pa Matjaž Gorjanc (TSK Valkarton Logatec). Na 7-kilometrski razdalji je bila najhitrejša Tjaša Lavrič (TSD Novolit Olimpija), najhitrejši pa Jure Strle (SK Kovinoplastika Lož).

Tekov se je udeležilo tudi veliko domačinov. Dosegli so dobre rezultate, saj so člani domačega društva TSD Novolit Olimpija predvsem na krajši razdalji v več kategorijah stopili na zmagovalni oder. Na daljši razdalji je največji uspeh dosegla Tina Kranjc s 3. mestom med ženskami do 29 let. Na krajši razdalji je bilo domače društvo najuspešnejše v kategoriji članic, saj so vse tri medalje os-

tale na Blokah. Od prvega do tretjega mesta so se uvrstile Andreja Milavec, Nataša Ponikvar in Helena Kranjc. Med člani je bil Dragoregar tretji. Zelo uspešni so bili tudi tekmovalci v mlajših kategorijah. Med dečki si je zlato medaljo pritekel Jaka Marolt, med deklicami pa Tjaša Lavrič, medtem ko je bila Katja Kranjc tretja. V kategoriji mlajših dečkov je 2. mesto zasedel Jaka Milavec, 3. mesto pa Nejc Šraj. V kategoriji mlajših deklic je Maja Zbačnik osvojila 3. mesto. Vse rezultate in več kot 1000 fotografij smo objavili na spletnem naslovu: <http://www.bloskiteki.com/2010.html>.

22. Bloški teki so bili uspešna in odmevna prireditev predvsem zato, ker je pri organizaciji ponovno sodelovalo veliko vztrajnih posameznikov, društev in donatorjev. Vsem se iskreno zahvaljujemo in kličemo: »Nasvidenje na 23. Bloških tekih!«

Mojca Milavec, ŠD Bloke

Pokal SLOvenSKI maraton

Pokal SLOvenSKI maraton je že poznan širši javnosti smučarjev tekačev. Postal je uveljavljena blagovna znamka in smučarsko tekaške prireditve so končno dobile obliko, ki je v svetu že poznana (Worldloppet, Evroloppet-združenja organizatorjev smučarsko tekaških maratonov). V tej sezoni je bilo prvič zara-

sledi kategorija 50–59 let. V kategoriji do 29 let pa je toliko tekačev kot v kategoriji nad 60, v obeh skupaj pa toliko kot v najmočnejši. To je baza slovenskih tekačev na daljših razdaljah. Pol toliko pa je še tistih, ki so tekli na 7 km, a to ne šteje za Pokal. Letos je vseh 9 maratonov preteklo le 16 moških in 2 ženski, ki

pripadnosti tekačev, ki se kaže v sodelovanju na samo enem, domačem maratonu. Tudi tu močno prednjačijo Bloški teki s 187 takimi udeleženci. Sledi Trnovski maraton z 42, vsi ostali pa imajo od 2 do 25 lokalnih tekmovalcev, najmanj Osankarica.

Zgodovina se ponavljala, vendar si ne moremo predstavljati, da bo še kdaj na maratonih takšna udeležba kot pred desetletji. 1685 tekačev na Bloških tekih leta 1987 je več kot vsa slovenska smučarsko tekaška sezona skupaj. Skrbi predvsem dejstvo, da je v Sloveniji le 200 mladih, ki se ukvarjajo s tekmovalnim smučarskim tekom. Ti na maratonih praviloma ne sodelujejo, saj imajo svoja tekmovanja. Na maratonih prevladuje starejša generacija, mladih pa skoraj ni. V preteklosti je bilo ravno obratno in tisti, ki so pred desetletji kot mladinci hodili po maratonih, hodijo še danes. Kljub vsemu pa upajmo, da v celoti gledano smučarski tek le ni v nazadovanju in da gre pri tem le za drugačen pristop. Smučarski tek je prav gotovo na vrhu prioritete v prizadevanju za zdrav način življenja in mislim, da ljudje to spoznavajo in upoštevajo. Ne podpirajo pa kampanjskega in pretiranega tekmovalnega pristopa, ki je prisoten pri teh maratonih. Huda tekmovalnost pa tudi zahtevnost odgovarjata le manjšemu številu tekačev, ki se selijo iz prizorišča na prizorišče vse zimske vikende. Razen na Bloških tekih skoraj ni več prostora za prave rekreativne tekače, ki jim je cilj preteči progo, ne pa doseganje rezultatov. To daje prednost Bloškim tekom pred ostalimi maratoni in le razvoj v tej smeri lahko še dvigne popularnost in priljubljenost tekov. To trdim kot poznavalec, saj sem pretekel vseh 26 slovenskih maratonov v zadnjih petih letih in poznam razlike med njimi.

Rado Ponikvar

Zbirka štartnih števil Slovenkega maratona

di ugodnih snežnih razmer izvedenih vseh 9 razpisanih maratonov. Prvi je bil 9. 1. 2010 na Rogli skupaj z Državnim prvenstvom veteranov, sledili pa so: Planica-Tamar, Logarska dolina, Pokljuka - skupaj s Svetovnimi zimskimi masters igrami, Bloški teki, Trnovski maraton, Pohorje-Osankarica, Pohorje-Ribniška koča in 7. 3. 2010 zadnji letošnji maraton na Vojskem nad Idrijo. Pojavljajo pa se tudi novi organizatorji, ki se želijo vključiti v Pokal, vendar je že sedanje število preveliko in prenaporno za rekreativni način tekmovanja.

Bloški teki pa so v tej družini maratonov nekaj posebnega in kaže, da bo tako tudi ostalo. Zaradi tradicije in tudi rivalstva v preteklosti jim je nekoliko podoben Trnovski maraton, a čedalje manj. Tako kot na Blokah se tudi večino drugih organizatorjev zelo potrudi pri organizaciji, vendar nič ne pomaga. Bogate in zanimive nagrade, gostinska postrežba, urejena parkirišča, vsako leto lepše speljane tekaške proge, in vendar je 200 tekačev na startu cilj, ki ga ostali maratoni še lep čas ne bodo dosegli. Letos je na 21 km razdaljah vseh maratonov teklo 518 tekačev, od tega 66 žensk. Najmočnejša kategorija tekmovalcev je pri obeh spolih v starosti od 40–49 let,

so od SZS prejeli posebno priznanje. Največjo udeležbo so po tradiciji dosegli Bloški teki, 363 tekmovalcev, sledi Trnovski maraton, 164, najmanjšo pa Ribniška koča, 48, in Osankarica 50 tekačev. Povprečna udeležba na posameznem maratonu je bila 122 tekačev, skupaj pa so bili izvedeni 1103 starti na 21 km progah. Zgovoren pa je podatek o lokalni

Bločani imamo prvaka

Blaž z nasmehom pokaže letošnjo bero kolajn.

Blaž Kraševac je simpatičen petnajstletnik, ki že šesto leto trenira in tekmuje za TSD Novolit Olimpija. Letošnjo sezono zaključuje nad vse uspešno, saj je bil na biatlonskih tekmovan-

jih skoraj nepremagljiv. Na sedmih tekmah je dosegel šest zmag in eno drugo mesto. Tekmoval je tudi na štirih tekaških tekmah za pokal Geoplin, kjer pa je razvrščen v kategorijo mlajših

mladincev in tekmuje med leto starejšimi tekmeči. Zato je letos tudi dal prednost biatlonu.

Sicer pa je Blaž dijak Srednje poklicne strokovne šole za Bežigradom, kjer mu priznavajo status športnika. To mu omogoča odsotnost od pouka v času treningov in priprav na tekmovanja. Seveda pa mora znanje kasneje nadoknaditi. V Ljubljani trenira dva do trikrat na teden, trening ali dva pa opravi tudi med vikendom, doma na Blokah. Enkrat mesečno imajo biatlonci na Pokljuki petdnevne skupne priprave, ki se jih Blaž redno udeležuje. Če bo tako nadaljeval, lahko za naslednjo sezono že računa na članstvo v mladinski biatlonski B-representanci. S tem pa se bo srečal tudi z nekaj novostmi, saj bo zračno puško, ki jo je uporabljal do sedaj, zamenjal z malokalibrsko, ki jo bo med tekom tudi nosil tako kot vsi odrasli tekmovalci. Intenzivnost treninga se bo še povečala, priprave in tekmovanja bodo potekala tudi v tujini in vse več časa bo moral posvečati športu. Vendar pa Blaž zatrjuje, da to ne bo pretežko, saj se s tekom in biatlonom z veseljem in zavzetostjo ukvarja že sedaj. Pot proti reprezentanci je tako odprta, kar predstavlja zanj velik izziv.

Seveda mu pri tem želimo veliko uspeha in hkrati čestitamo za izvrstne rezultate.

Rado Ponikvar

Crystalix

Osvobodite svojo ustvarjalnost

Kuhinjski pomivalniki Crystalix so namenjeni najzahtevnejšim uporabnikom, ki poleg brezkompromisne kakovosti zahtevajo tudi najsodobnejšo obliko. Na voljo so v treh različnih modelih ter v dveh barvah stekla - beli in črni.

Prepoznaven značaj pomivalnikov nadgrajuje skladno oblikovana dodatna oprema (steklena deska in odcejalna posoda), pop-up sifon ter kvadratni dozirnik.

Izjemno majhni radiji v kombinaciji z nadpovprečno globino posod ustvarjajo dodaten prostor za udobnejšo uporabo pomivalnika.

Tekmovanje za Pokal GEOPLIN na Blokah

Smučarska zveza Slovenije vsako leto organizira slovenski pokal v teku na smučeh (Pokal Geoplin). Tekem se udeležujejo tako člani reprezentanc kot zelo mladi tekmovalci, ki so šele pred kratkim stopili na tekaške smuči. Tekme v Pokalu organizirajo posamezni klubi oziroma društva. V nedeljo 21. 2. 2010 je tekmo ob pomoči generalnega sponzorja Novolit d.o.o., občine Bloke in OŠ Toneta Šraja Aljoše Nova vas ter številnih posameznikov izvedlo naše domače društvo TSD Novolit Olimpija (www.tsd-olimpija.si).

Tekma bi morala potekati na poligonu za OŠ Nova vas, vendar je močno deževje progo dan pred tekmo poplavlilo. Prireditelji smo morali prestaviti na bolj zahteven tekaški poligon Resje pod Pečnikom. To nam je uspelo ob izjemni pomoči občine in požrtvovalnem delu gasilcev, ki so še v nočnih urah urejali dostop do poligona. Za nagrado nam je narava podarila izjemen, s soncem obsijan ambient. Po zelo mrzlem jutru je sonce precej ogrelo ozračje, kar je ustrezalo predvsem gledalcem, žal pa vplivalo tudi na progo, ki je bila zaradi spremenljivih razmer še bolj zahtevna.

Na tekmi za otroške in starejše kategorije v klasični tehniki s posamičnimi starti je sodelovalo skoraj 200 registriranih tekmovalcev iz desetih klubov oziroma društev. Med tekmovalci je bilo tudi nekaj članov reprezentance do 23 let in obeh mladinskih ekip. Po tekmovalni plati so nas najbolj razveselili cicibani in cicibanke, ki so se pomerili na krajši, manj zahtevni progi. Pritekli so si tri odličja.

Lara se je podala v boj za medaljo.

Med cicibankami je prvo mesto osvojila Maja Zbačnik, medtem ko je Sara Zidar stopničke zgrešila le za 4 sekunde. Lana Košir je bila ena-

jsta, Veronika Bačnik trinajsta, Manca Milavec pa dvajseta. Med cicibani je prvo mesto osvojil Nejc Šraj, Jaka Milavec je bil tretji. Uspeh so s sedmim, osmim in enajstim mestom dopolnili Luka Kordiš, Jan Arko in Meris Dulič. Dobro so se odrezali tudi ostali člani TSD Novolit Olimpija. Med mlajšimi dečki je bil Aljaž Kordiš štirinajsti, Grega Tramte pa triindvajseti. Tjaša Lavrič je bila med starejšimi deklicami peta, Lara Milavec pa deset mest za njo. V kategoriji starejših dečkov, v kateri se je pomerilo največ tekmovalcev, so nastopili trije člani TSD Novolit Olimpija: Jaka Marolt je bil osmi, Andraž Primožič sedemnajsti in Martin Grže štiriindvajseti. Med mlajšimi mladinci je Blaž Kraševac zasedel trinajsto mesto. Med starejšimi mladinci je bil Žan Kranjc sedmi, tako kot Tina Kranjc pri starejših mladinkah. Čudovita zimska kulisa in nasmejani obrazi otrok in mladostnikov po tekmi so potrdili, da je smučarski tek dejavnost, ki mladim in malo manj mladim omogoča, da se aktivno sproščajo v naravi. Vabimo vas, da k teku spodbudite svoje otroke in se nam pridružite!

Mojca Milavec, TSD Novolit Olimpija

Tekmovalce je vzpodbujala bloška idila.

Bloški košarkarji uspešno končali s tekmovanjem

Ekipa KK Bloke Novolit osvojila 5. mesto v državnem prvenstvu

Košarkarska ekipa Bloke Novolit je nadaljevala s tekmovanjem v 3. Slovenski košarkarski ligi (SKL). Prvo tekmo v drugem delu prvenstva so igrali v Cerknici proti ekipi Gorenja vas.

Ob bučni podpori gledalcev so bili Bločani skozi celotno srečanje boljši nasprotnik, saj gostje niso niti enkrat prevzeli vodstva. Po štiridesetih minutah borbene in hitre igre je bil končni rezultat 78 : 71.

Naslednji krog tekmovanja je potekal na gostovanju v Kranjski Gori, od koder so se vrnili z novo zmago. Že na začetku tekme so bloški košarkarji pričeli s hitro in borbeno igro, ki ji domača ekipa ni znala slediti. V veliko podporo gostom so bili tudi navijači z Blok, ki so popolnoma preglasili domače občinstvo. Tekma se je končala z rezultatom 55 : 67 za Bloke Novolit.

Sledila je naslednja domača tekma v Cerknici proti prvouvrščeni ekipi iz Šenčurja. Po sijajnem začetku tekme, ko so bloški košarkarji vodili s sedmimi točkami prednosti, je sledil močan napad gostov. Ti so pričeli stopnjevali ritem igre in uspešno zaustavljali vse poizkuse Bločanov, ki so s požrtvovalno igro želeli ujeti tekmečca, a jim ni uspelo. Gosti so zmagali z rezultatom 66 : 92.

V 11. krogu je na gostovanje v športno dvorano v Cerknico prišla ekipa Parklji mladi. Tako kot že v prvem delu tekmovanja so bili tudi tokrat boljši domači košarkarji, ki so zanesljivo zmagali z rezultatom 72 : 50. To je bila že šesta zmaga za bloško ekipo.

V soboto 13. 2. so Bločani še zadnjič v letošnji sezoni odšli na gostovanje. Tokrat so bili njihovi tekmeci košarkarji iz Žirov. Domačini so na začetku tekme želeli s precej agresivno igro presenetiti Bločane, vendar so slednji z dobrim metom in hitrimi protinapadi takoj pokazali, kdo je gospodar na igrišču. Prednost Bločanov je hitro naraščala in že po polčasu znašala 23 točk. V tretji četrtini so Bločani predstavili še prestavo višje in ušli že na neulovljivih 35 točk, kar pa nikakor ni bilo po godu domačinom. Visoka prednost je Bločanom zagotovila mirnejši zaključek tekme, ki so jo dobili z rezultatom 78 : 92.

V zadnjih dveh tekmah sta gostovali v Cerknici ekipi iz Pivke in Logatca, ki sta se skupaj z Bločani potegovali dva kroga pred koncem tekmovanja za mesta od 3 do 5.

Po zelo slabem začetku domačih igralcev v prvi četrtini tekme proti ekipi Javor Pivka, ko

so si slednji priigrali že za 15 točk prednosti, je sledila dobra predstava bloških igralcev v ostalih treh četrtinah. V tem delu tekme so bili boljši od gostov, vendar jim je na koncu za zmago zmanjkalo nekaj košev. Tekmo so izgubili z rezultatom 82 : 88.

Zadnja tekma proti ekipi iz Logatca je bila zelo zanimiva, borbena in na trenutke tudi nervozna. Med tekmo si ni nobena ekipa priigrala občutne prednosti, tako da je bila končnica tekme izredno napeta. Tik pred koncem tekme so si domači igralci ob bučni podpori gledalcev priigrali dve točki prednosti. Ko je že kazalo na zmago domače ekipe, so imeli gosti na koncu bolj natančen met ter zmagali z rezultatom 87 : 92.

Ekipa Bloke Novolit je prvo leto uspešno tekmovala v državnem košarkaškem tekmovanju in verjamem, da se bo lahko že v naslednjem letu enakovredno potegovala za prva tri mesta v 3. SKL. Osvojeno prvo mesto v tej ligi pa omogoča ekipi igranje v 2. SKL, vendar bi za dosego tega cilja morali imeti še boljše pogoje za delo (več treningov, nova dvorana ...).

Končni vrstni red: 1. Šenčur CPK mladi (26 točk), 2. Gorenja vas (25 točk), 3. 2003 Logatec (24 točk), 4. Javor Pivka (22 točk), 5. Bloke Novolit (21 točk), 6. Žiri (18 točk), 7. Kranjska Gora (17 točk), 8. Parklji mladi (15 točk).

KOŠARKARSKA LIGA OBČINE LOŠKA

DOLINA

Ekipa bloških košarkarjev je končala s tekmovanjem v Košarkarski ligi občine Loška dolina. V drugem delu tekmovanja je ekipa pokazala še boljše košarkarske predstave, ki so ji omogočile enakovredno kosanje z bolj izkušenimi ekipami. Skupaj so zmagali šest tekem, od tega so zbrali kar pet zmag v drugem delu tekmovanja in to jim je omogočilo, da so na koncu osvojili odlično peto mesto.

Končni vrstni red: 1. Lunca bar (27 točk), 2. Steles (24 točk), 3. Zlatorogi (24 točk), Stari trg (22 točk), 5. Bloke Novolit (20 točk), 6. Škriban Stars (18 točk), 7. Bobr bar Lemmings (17 točk), 8. Greenhorns (15 točk).

Mladi igralci so zelo hitri in z dinamično igro, ki je značilna za sodobno košarko, lahko v naslednjem letu premagajo tudi najboljše ekipe v občinski ligi. Najboljši igralci imajo tudi možnost, da igrajo še v članski ekipi in nadaljujejo svojo košarkarsko pot. Letos je pri članih v drugem delu tekmovanja igral Dejan Otoničar, ki je bil v košarkarski ligi občine Loška dolina drugi strelec lige in bil drugi najboljši podajalec.

Veliko športne sreče tudi v prihodnje.

Boris Marolt

Ekipa Bloke Novolit člani: stojijo od leve proti desni: Bojan Zakrajšek, Gregor Marolt, Rok Širaj, Marko Milavec, Jaka Modic, Janez Širaj, Tadej Dobravec, Boris Marolt spodaj: Jaka Ivančič, Gašper Marolt, Dejan Otoničar, Urban Kraševcevec

Občni zbor gasilcev

Gasilska društva imamo v začetku leta redni občni zbor in tako je bilo tudi letos. V soboto 30. januarja smo se zbrali v dvorani gasilskega doma, da bi ocenili delo v lanskem letu in si zastavili cilje za letos. Prisotnih je bilo kar nekaj gostov, župan Jože Doles, župnik Lojze Hostnik, predstavnik Gasilske zveze Cerknica in predsednik sosednjega društva Mirko Doles, gasilci sosednjih društev Velike Bloke, Cajnar-

je, Sodražica, Retje, prijatelji iz Štjaka in Luč, tako da je bilo delo občnega zbora zelo zanimivo.

Po podanih poročilih predsednika, poveljnika, tajnice, blagajničarke, nadzornega odbora in komisij ni bilo posebne razprave, kar kaže, da smo lanskoletni program dela izpolnili.

Leto 2009 je bilo za društvo zelo uspešno, saj

smo po dolgem pričakovanju dočakali novo gasilsko vozilo GVC 16/25. To je večje gasilsko vozilo s posadko 1+6, 2500 litri vode in vso opremo za posredovanje ob požaru. Tu bi se rad zahvalil županu Jožetu Dolesu za vso podporo in finančno pomoč občine, pa tudi vsem prebivalcem našega požarnega območja, saj ste nam ogromno pomagali z denarjem, lesom in seveda dobitki za srečelov na veselici. Tudi veselica nam je zelo uspela, najprej zaradi lep-ega vremena, malo pa najbž tudi zaradi pomoči gospoda župnika, ki je dal priprošnjo našemu zavetniku svetemu Florjanu. Za sodelovanje pri prevzemu novega gasilskega vozila se zahvaljujem tudi Osnovni šoli in Pavli Ponikvar za otroški program, Lovskemu pevskeму zboru, župniku Lojzetu za blagoslov in lepe želje, pa tudi našim mladim članom harmonikašem Tomažu, Danijelu in Denisu. Zahvaljujemo se tudi vsem gostom za lepe želje in za obisk. Še posebno pa se moram zahvaliti našim požrtvovalnim članom s tajnico Barbaro Brus na čelu za uspešno izpeljano prireditev in veselico.

Komaj se je novi avto dobro udomačil, že so se pojavile želje po zamenjavi starega kombija za novejšega GV-1 in pa po novem vozilu za prevoz moštva GVM-1. V decembru smo naročili nov kombi znamke FORD in zanj položili aro, nato pa se nam je v januarju pokazala prilika za nakup rabljenega vozila GV-1 znamke mercedes s pogonom na vsa štiri kolesa. Vozilo je lepo ohranjeno in je nemške izdelave. Na seji upravnega odbora smo ugo-

Ponosni novski gasilci pred novim voznim parkom

Občni zbor društva upokojencev Bloška planota

Sobota, 6. marec 2010. Dvorana gasilskega doma v Novi vasi je bila do 14. ure napolnjena z veselo razpoloženimi, pogovora in novic

željnimi upokojenci. Od 209 vpisanih članov se jih je občnega zbora udeležilo 75. Prišlo je tudi sedem gostov. Med njimi predsednica ZDUS

Mateja Kožuh Novak in župan Jože Doles.

Po preminulem predsedniku A. Intiharju je od novembra 2009 prevzela naloge predsednika

članica upravnega odbora DU Milena Škrabec in vodila priprave za občni zbor. V uvodnih besedah je pozdravila vse navzoče. Učenci osnovne šole Nova vas so izvedli prisrčen program, posvečen dnevu žena in le-tim razdelili nageljne.

Sledila so poročila o delu društva v letu 2009, ki jih je kot delovna predsednica prebrala Milena Škrabec, finančno poročilo je podala Ivanka Žnidaršič, poročilo nadzornega odbora pa Jože Rot.

Izvajanje programa Starejši za starejše, ki zajema prebivalstvo od 70. leta dalje: na Blokah je bilo od 268 starejših občanov anketiranih 222. Po stanju decembra 2009 je najstarejša oseba, živeča na Blokah, Marija Nared z Velikega Vrha (28. 10. 1911).

Zaenkrat ni bilo izraženih potreb po pomoči. Pri DU je na razpolago osem usposobljenih prostovoljcev, ki bodo pomagali, če bo potrebno. Želje anketirancev so sledeče:

30 % starejših si želi, da bi imeli na Blokah dom za starejše; 20 % jih si želi, da bi bilo or-

Upokojenci so si postavili načrt dela.

točili, da imamo premalo finančnih sredstev, zato smo se odločili, da bo 10 članov društvu posodilo skupaj 8000 evrov.

V petek 27. februarja smo v garažo pripeljali nov fordov kombi, v soboto 28. pa še mercedes, tako da imamo sedaj vozni park urejen za naslednjih 20 let.

Ves ta čas pa smo tudi skrbeli za opremljenost gasilcev, saj je na prvem mestu varnost ljudi, tu pa so nam pomagali Novolit z direktorjem Iztokom, Fragmat z lastnikom Francetom, družina Knavs (Pavletovi) iz Raven, športno društvo, turistično društvo, Novohit d.o.o. Fara, Mulc Jože in še kdo, ki sem ga mogoče pozabil.

Nadgradnjo za vozilo GVM-1 v višini 2400 evrov pa nam je financiralo podjetje Zamet d.o.o.

Še enkrat se vsem donatorjem lepo zahvaljujemo.

Imamo pa še dolg iz lanskega leta, saj so nam občani obljubili nekaj smrek, ki pa jih še nismo posekali. To bomo opravili takoj, ko bo vreme dopuščalo. Vaščane Nove vasi in Fare pa bomo še poprosili za kakšno smreko, saj nam vsaka pomoč pride zelo prav.

Tudi letos bomo pripravili slavnostni prevzem obeh gasilskih vozil z obvezno gasilsko veselico, in sicer 8. avgusta popoldan pred gasilskim domom. Že sedaj ste vsi prav prisrčno vabljeni.

Zvonko Govednik

ganizirano dnevno varstvo s prehrano; ostali si želijo, da bi za njih poskrbeli domači oz. otroci s pomočjo usposobljenih ljudi. Nujno bi potrebovali lekarno in seveda kakšen javni prevoz.

Izleti, letovanja: V letu 2009 je društvo organiziralo 2 izleta; spomladi vožnjo z muzejskim vlakom od Jesenic do Goriških brd in nazaj, jeseni pa z avtobusom na otok Rab.

V Izoli, v hotelu Delfin, je v letu 2009 letovalo v dveh izmenah okrog 40 naših članov.

Precej upokojenцев je vključenih tudi v razne druge dejavnosti in društva na Blokah: ob torkih se upokojenke z ostalimi občankami razgibavajo v telovadnici Nova vas pod vodstvom fizioterapevte A. Brlan; upokojenke so zelo aktivne pri TD v sekciji bloške gospodinje Zarja; kar nekaj pa jih je aktivnih pri čebelarjih, v športnem, turističnem in drugih društvih.

Dosedanjim članom UO in NO je potekel mandat. Izvoljeni so bili novi in tudi »stari« člani: Milena Škrabec je nova predsednica. Njena namestnica je Sonja Drobnič. Tajnica bo še naprej Ana Zakrajšek. Blagajničarka dosedanja Ivanka Žnidaršič. Člani: Alojz Hiti, Franc Ivančič, Vinko Škrabec, Silva Klančar in Majda Kljun. Predsednik NO je Jože Rot st., člana pa

Občni zbor TD Bloke

Občni zbor Turističnega društva Bloke je potekal 13. marca v dvorani nad knjižnico. Poleg članov društva so se ga udeležili tudi predstavniki drugih društev in večina občinskih svetnikov. Predsednik TD Bloke Stane Korenjak je podal poročilo o delovanju društva v minulem letu in ciljih za letos. Razprava o poročilu je bila konstruktivna, glavna tema pa je bila vzpostavitev muzeja bloške smučarske kulture. Župan občine Bloke Jože Doles je povedal, da mora projekt muzeja prevzeti občina Bloke, saj turistično društvo Bloke nima finančnih možnosti za izpeljavo projekta. Vsi navzoči so se strinjali, da je muzej zelo pomembna investicija, ki jo bo potrebno kmalu začeti izvajati. Občinski svetnik Lojze Mazij je povedal, da na vsaki seji občinskega sveta razpravljajo o razvoju turizma, potrebno pa bi bilo iz turizma na Blokah narediti pomembno gospodarsko dejavnost. Po koncu uradnega dela so se ob prigrizku v neformalnih pogovorih porajale nove ideje o prihodnosti turizma na Blokah.

Ivan Škrlić in Alojz Kranjc.

PROGRAM DELA ZA LETO 2010:

- anketiranje starejših občanov po programu Starejši za starejše, in sicer letnik 1939 in 1940,
- organizacija dežurstva v društveni pisarni (nad pošto) v Novi vasi, in sicer vsak četrtek od 9. do 11. ure. Upokojeneci se lahko oglasijo v pisarni osebno ali pokličejo Mileno Škrabec na mobilni št. 041-570-801,
- sobota, 10. april 2010, enodnevni izlet: za upokojenke–telovadke in ostale zainteresirane,
- organiziramo sprehod ob opatijski obali, ogled parkov in ostalih zanimivosti ter triurno kopanje ali sprehajanje po Istrskih toplicah itd.
- nedelja, 25. april 2010, udeležba upokojenцев na pohodu po Krpanovi poti,
- sobota, 25. maj 2010, enodnevni izlet na Brinone, ogled Rovinja itd.

O aktivnostih v naslednjih mesecih, t. j. od junija dalje, bomo upokojence obveščali v Bloškem koraku.

V torek, 6. aprila 2010, ste vabljeni vsi, ki radi balinate, na prvo srečanje v gostilno Miklavčič ob 19. uri.

Sonja Drobnič

V NEDELJO, 25. 4. 2019, S PRIČETKOM OD 8. – 10. URE. ZAČETEK IN ZAKLJUČEK POHODA BO PRI BLOŠKEM JEZERU.

**V PRIMERU SLABEGA VREMENA
BO POHOD NASLEDNJO NEDELJO.
VSE DODATNE INFORMACIJE ALI
MOREBITNE SPREMEMBE NA
WWW.BLOKE.SI.**

POKROVITELJA:

Svetozar Guček devetdesetletnik

Gospod Svetozar se je vidno razveselil ob novici, da na Blokah teče akcija za postavitev smučarskega muzeja.

Lani v mesecu decembru je praznoval visok življenjski jubilej – devetdesetletnico življenja gospod Svetozar Guček. Kot sedemnajstleten fantič je bil leta 1936 priča pri smučarskem polletu dolgem 101,5 m, ki ga je dosegel Avstrijec Sepp Bradl. To ga je tako zaznamovalo, da se je aktivno vključil v delo Smučarske zveze predvsem kot smučarski sodnik. Veliko časa je posvetil vzgoji novih smučarskih sodnikov, saj je vodil izobraževalne tečaje. Ob aktivnem delu v smučarski zvezi je začutil tudi skrb za ohranjanje zgodovine smučanja v Sloveniji in več desetletij kot edini Slovenec skrbel za njeno ohranjanje. Tako sta s sinom Alešem leta 1994 odprla smučarski muzejsko zbirko v hotelu Špik v Martuljku. Sam pa je leta 1989 ob tristoletnici Valvasorjeve Slave vojvodine Krajnske izdal knjigo Slovenija zibelka smučanja v srednji Evropi. V tej knjigi je lepo ovred-

notil pomen bloške smučarske kulture za Slovence. Mi pa ga poznamo kot dolgoletnega aktivista pri organizaciji srečanj »smučarjev po starem«. Rad pa je prihajal tudi na Bloke in nas vzpodbujal, da naj skrbimo in ohranimo kulturno dediščino bloškega smučanja. Predstavnika Turističnega društva Bloke sta ga obiskala v Domu za ostarele v Radencih ter mu poklonila plastiko bloškega smučarja, delo Mišota Strmana.

Čeprav mu telo razjeda bolezen, je še zelo razumen in je bil darila vesel. Posebej pa se je razveselil, ko smo mu predstavili nekatere aktivnosti, ki jih na Blokah izvajamo za ustanovitev smučarskega muzeja.

Gospodu Svetozaru želimo še veliko zadovoljstva in sreče, da bi še dolgo ostal med nami.

Stane Korenjak

Iv pomem

DNE 28. 1. 1644 SO MED VRHNIKO IN LOGATCEM KAPUCINI OPAZOVALI DELNI SONČEV MRK. TO JE NAJBREŽ PRVO ZABELEŽENO OPAZOVANJE SONCA S SLOVENSKEGA OZEMIJA. TISKANO POROČILO O TEM OPAZOVANJU PRINAŠA NÜRNBERŠKI LETAK, KI GA HRANI NARODNI MUZEJ V LJUBLJANI. SONCE SO OBČASNO OPAZOVALI TUDI JEZUITI V LJUBLJANI. TAKO JE MATEMATIK IN ASTRONOM JANEZ SCHÖTL V ČASU, KO JE SLUŽBOVAL V LJUBLJANI, OPAZOVAL LETA NAVIDEZNI PREHOD VENERE ČEZ SONČEV DISK (1761). O TEM V EVROPSKEM ZNANSTVENEM SVETU ZELO ODMEVNEM OPAZOVANJU JE OHRANJEN ZAPIS V HELLOVIH DUNAJSKIH EFEMERIDAH ZA OMENJENO LETO. PRVI STALNI IN NAČRTNI OPAZOVALEC SONCA IN NJEGOVH PEG PRI NAS PA JE BIL IVAN TOMEC.

Spika je v letošnjem Mednarodnem letu astronomije postregla s številnimi imeni in dogodki iz naše zgodovine astronomije. Precej smo lahko prebrali o profesorju Pavlu Kunaverju (1889–1988). Njegovo obširno astronomsko delo, ki nam ga je zapustil, smo lahko občudovali v dneh od 16. 9. do 3. 12. 2009 na razstavi Moje zvezdarne v Tehniškem muzeju Slovenije v Bistri. V naglici letošnjih sprotih astronomskih dogodkov pa se lahko hitro in nehote zgodi, da marsikoga pozabimo ali se ga trenutno tudi ne spomnimo, a bi bilo to vredno storiti. Med temi je vsekakor človek, ki je bil tesno povezan s prijateljem Pavlom Kunaverjem, saj mu je dal prve napotke o opazovanju Sonca. To je bil med obema svetovnima vojnama zelo znan astronom amater Ivan Tomec (1880–1950). Spregovorimo tokrat na kratko nekaj o njegovem življenju in delu.

I. Tomec se je rodil v Fari na Blokah. Imel je težko mladost. Tudi pozneje mu življenje ni prizanašalo. Osnovno šolo je začel obiskovati v rojstnem kraju, zaključil pa jo je v Ljubljani, kamor se je družina preselila. Kmalu nato je odšel oče v Ameriko in zapustil ženo s štirimi otroki. Živeli so v pomanjkanju. Verjetno zato Tomec ni dokončal osemletne gimnazije. Končal je le štiri razrede, potem pa je izstopil in se zaposlil na Finančnem ravnateljstvu, kjer je polagoma napredoval od davčnega praktikanta vse

do kontrolorja in inšpektorja (1932). Služboval je v različnih krajih Slovenije, v Ljubljani, Kranju, Kranjski Gori, Ilirski Bistrici. Leta 1918 je bil premeščen v Kamnik, kjer je dočkal upokojitve 1935. Nato se je vrnil v Ljubljano, kjer je umrl.

Tomec se je zelo zanimal za matematiko in fiziko, seveda pa tudi in predvsem za astronomijo. Čeprav je šolanje opustil, je te predmete pridno študiral iz knjig, ki si jih je kupil. Leta 1905 je kupil 68 mm Reinfelderjev refraktor s paralaktično postavitvijo, ki je bil glavni inštrument na obeh njegovih lastnih zvezdarnah, najprej na gradiču Zaprice pri Kamniku, od upokojitve dalje pa v Ljubljani (na dvorišču Pražakove 3, danes Pošta).

Na zaslonu svojega refraktorja je Tomec redno vizualno opazoval Sončeve pege. Opazovanja je izpopolnjeval še s spektroskopskimi meritvami, in sicer z nekakšnim sekstantu podobnim inštrumentom. Bil je zelo vesten in natančen opazovalec. Čas je npr. določeval do sekunde natančno. Lege peg pa je meril z mikrometrsko napravo, ki jo je postavil na vrtljiv projekcijski zaslon. Svoja opazovanja je znal sistematično urediti, iz njih izpeljati določene zakonitosti in o njih strokovno razpravljati. Rezultate opazovanj Sončeve aktivnosti je redno pošiljal observatoriju v Zürich in v srbsko astronomsko revijo Saturn. Pri opazovanju so mu predvsem na stara leta pomagali Pavel Kunaver, v letih 1947–48 pa tudi Miran

Ivan Tomec, naš prvi pomembnejši opazovalec Sonca

Borko in Bogdan Kilar.

Po dolgoletnih opazovanjih je Tomec prišel do zaključka, da Sonce s svojimi pegami vpliva na razmere na Zemlji, da so namreč število, razsežnost, gibanje in aktivnost Sončevih peg povezani z geomagnetnimi pojavi, tj. motnjami magnetne igle, radijskih

die Pulsationen, die Herdzone und die Fernwirkung der Sonne (Kamnik, 1938) in Die Erdbeben – Sonnenbeben (Groblje, 1940), kjer je opisal svoje raziskave Sonca in njegovih peg, pri Mohorjevi družbi pa Tajne našega Sonca (Celje, 1947), ki je posebno zanimiva knjiga.

sistematično uredil in statistično obdelal. Tako so se pokazale neke zakonitosti glede pojavov na Soncu. »Primerjava med temi zakonitostmi in nekaterimi statistično ugotovljenimi spremembami na Zemlji (vremenske, flora, potresi) pa mi je utrdila še prepričanje, da so posebno zakonite zveze med Soncem in Zemljo.« O tem potem več piše v tretjem delu.

V drugem delu, Astronomija za vsakega, opiše Sonce in Osončje s planeti ter zvezde in druge vesoljske objekte vse do zvezdnih kopic in galaksij. Zanimivo je, da Rimski cesti reče Mlečnica.

Tretji del obsega Tajne našega Sonca in podrobno opisuje svoje raziskave Sončevih peg, v kar se tukaj ne bomo spuščali. Na koncu tega dela je slika Tomčevega observatorija.

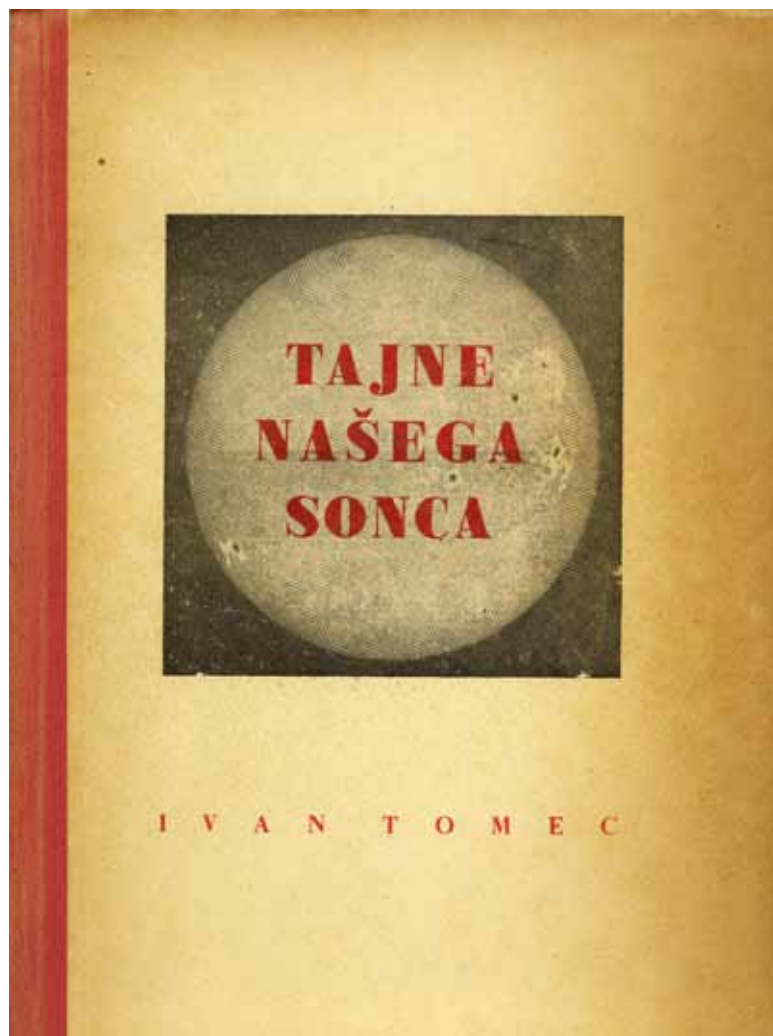
Lahko bi rekli, da je Pavel Kunaver glede opazovanja Sonca neposredni in prvovrstni Tomčev naslednik, vendar pa se kljub množici odlično opravljenih opazovanj, kolikor je meni znano, ni lotil njihove matematično fizikalne interpretacije (kar verjetno še čaka v predalu; nekaj je bilo sicer že prikazanega v Bistri ob odprtju razstave o Kunaverju; gl. Spika 2009, 10/431). To vendarle pomeni, da je bilo Tomčevo znanje matematike, fizike in astronomije na zavirljivi strokov-

ni ravni, čeprav ni zaključil gimnazije.

Še tale zanimivost v zvezi s Tomcem. Najbrž je bil posebnost v svojevrstni astronomski zanesenjak. To, kar bom zdaj povedal, se je zgodilo nekaj let pred prvo svetovno vojno. Dijake je tako navdušil za astronomijo, da so mu z veseljem nesli refraktor in stojalo na vrh Triglava, od koder so potem opazovali vso noč. Takrat je bil to podvig prve vrste, danes pa vemo, kako je.

Tomca in njegovo astronomsko delo zdaj drugače dojemam kot včasih. Zelo ga sprejemam in cenim. Zdi se mi pomembnejši, kot smo včasih o njem pisali. Ponosni moramo biti na take ljudi. Morda je to naš prvi astrofizik amater. To bi bilo treba seveda še ugotoviti iz zapuščine njegovih raziskovanj peg na Soncu. Vendar niti ni potrebno. Je, kar je. Naj bo kakor koli. Delo je opravljeno. Slovencem je dal velik astronomski prispevek, predvsem pa prvinske lastne raziskave in njihovo junaško interpretacijo. Upal je torej svoje mnenje javno povedati in se izpostaviti. Dal nam je precejšnji del sebe. Zato se mi zdi v redu in prav, da se ga poleg drugih imen vsaj na kratko spomnimo v tem našem zgodovinskem Mednarodnem letu astronomije.

Marijan Prosen – Majo

Naslovnica Tomčeve knjige

valov in polarnih sijev ter celo z vremenskimi neurji (katastrofami) in potresi.

Tomec je razmeroma precej pisal v slovenske revije in revijo Saturn. V glavnem so to kratki poljudni in strokovni članki. V dnevnem časopisu pa je poročal tudi o sprotnem stanju Sončeve aktivnosti.

Objavil je tudi tri knjige. V samozaložbi: Die Rhythmen,

Nekoliko se zadržimo pri tej knjigi. Na malo straneh veliko pove. Razdeljena je na tri glavne dele.

V prvem piše o takratnem vedenju astronomske znanosti o Soncu. Na koncu tega dela je slika refraktorja, s katerim je opazoval Sonce. Piše, da je s tem refraktorjem nepretrgoma opazoval tri desetletja iz dveh svojih zvezdarn in skrbel, da niso bila prekinjena. Potem jih je skrbno

Vabilo

V četrtek, 8. aprila 2010, ob 17. uri bo v telovadnici OŠ Toneta Šraja Aljoše območno srečanje otroških folklornih skupin, območnih izpostav Cerknica, Vrhnika, Logatec, Ribnica in Litija.

Vabljeni!

Zlatoporočenca Pavla in Stane Milavec

13. februarja so se sorodniki in prijatelji zbrali na slovesni poročni maši v bloški farni cerkvi, da bi se skupaj Bogu zahvalili za pet desetletij lepega in blagoslovljenega skupnega življenja Pavle in Staneta z Runarskega. Zakonca sta pred oltarjem obnovila poročne zaobljube in si v dokaz ljubezni in zvestobe izmenjala nova prstana. Ganljiv poročni obred v svečano okrašeni cerkvi je vodil gospod Lojze Hostnik.

Po teh posebnih, kar zlatih trenutkih v cerkvi, sta se zakonca s svati odpravila v gostišče Knavs na Runarskem. Mize so se šibile pod kupom okusne hrane in dobre kapljice. Kot se za pravo ohcet spodobi, sta se prva ob glasbi zavrtela zlatoporočenca, nato pa so plesišče zapolnili še svatje. Sledil je ganljiv govor njune hčerke Pavle, ob katerem ni nihče mogel zadrževati solza. Natanko ob polnoči sta Pavla in Stane družno zarezala v slastno poročno torto. Plesalo in veselilo se je do zgodnjih jutranjih ur.

Pavla in Stane sta se prvič ugleдалa pred več kot petdesetimi leti v Malem Logu. Pavla je na pragu hiše Ložanovih klepetala s svojimi sestričnami. Po naključju je ravno takrat mimo prikolesaril Urhov

Stane. Malo za šalo, malo zares je zaklical dekletom: »Katera me gre malo pospremit?« Njegove oči so se takoj zagledale v zalo Pavlo, vendar se je na njegovo razočaranje za spremstvo javila ena od njenih sestričen.

Stanetu Pavla nikakor ni hotela iz glave, zato se je brž pozanimal, kje stanuje. Vedno pogosteje se je začel smukati okrog njenega doma v Malem Logu. Obiskoval jo je s kolesom, večkrat pa tudi s konji. Vaščani so Pavlo dražili, da gredo Stanetovi konji kar po zraku, tako se mu mudi k njej. Nekajkrat ji je prišel dvorit tudi z Namretovim »šuparjem«, kar v tistih časih ni bilo kar tako. Pavla se snubcu ni mogla prav dolgo upirati, saj zanj še danes zatrjuje, da je zelo trmast in da mora »utrucati« vse, kar si zamisli.

Vzela sta se torej februarja 1960. 13. februarja sta se civilno poročila na Hribu v Loškem Potoku. Čez teden dni pa je sledila še sklenitev zakona pred Stvarnikom v cerkvi Pri Taboru, ravno tako v Loškem Potoku. Pri poroki so prisostvovali le tisti, ki so za ta dogodek nujno potrebni – ženin in nevesta, priči in duhovnik. Na isti dan sta se poročila tudi Mihova iz Nove vasi. Jože Ivančič

in Stane sta bila drug druge-mu priči, zato so se po poroki v Loškem Potoku skupaj odpravili še k Sveti Trojici, kjer sta se poročila še Mihova. Takoj za tem so se mladoporočenci skupaj odpravili na krajše poročno potovanje k Materi božji na Trsat. Z avtom so se peljali do Rakeka, nato pa jih je vlak popeljal do Reke. Tam so v hotelu prespali, obiskali svetišče, si ogledali ladje, nato pa so se naslednji dan po kosilu zopet usedli na vlak in se odpeljali nazaj na Rakek. Do Nove vasi so nato prispeli z avtobusom. Pri Dominu je Urhova »tamlada« čakala konjska vprega, s katero sta se pripeljala na Runarsko, kjer sta preživela prva tri leta zakona. Domači so jima pripravili večerjo. Za veselo vzdušje pa je s harmoniko poskrbel Kore. V družbi sorodnikov in prijateljev so se vrteli do tretje ure zjutraj.

Pri Urhovich sta takoj po poroki prišla za delo. V tistih časih je bilo preoranih kar 17 njiv, ki sta jih skrbno obdelovala. Na roke sta skopala jarek za elektriko in vodovod, saj je Pavla želela v svojem domu pipo. Rodila sta se jima hči Pavla in sin Vilijem.

Ko so Lastovčevi odšli s trebuhom z kruhom v daljno Argentino, je Stane postal oskrbnik sestrine kmetije pri Fari, zato se je z družino preselil tja. Dobil je zaposlitev pri Kmetijski zadru-gi, kjer je vozil traktor in kombi, za katerega Pavla pravi, da je občasno, menda kar sam od sebe, po službi zavil v gostilno »K Lubi« na Bloški Polici. Pavla pa je gospodinjala, skrbela za otroka in pridno pomagala na kmetiji. Zelo rada je tudi pleskala in sobe opremila s čudovitimi poslikavami. Pavla pove, da se je Stane že od nekdaj zanimal za novitete, zato se ne gre čuditi, da ju že od leta 1963 z novicami doma in po svetu seznanja televizija. Ker so jo imeli med prvimi na Blokah, so k njim ob večerih pogosto zahajali tudi sosedje.

Pri Fari sta dobila še sina Janka, ki pa je žal kot dvomesečni dojenček

umrl. Še naprej sta skrbela za kmetijo, k njima po mleko pa so zahajali tudi novovaški učitelji.

Čeprav šivanje ni ravno moška domena, pa je pri Urhovich za šivalnim strojem vedno sedel le Stane. Pavla se s hudomušnim nasmehom na obrazu spominja, kako je v čudovitem predpasniku izpod moževih rok nosila mleko v mlekarno. Novovaščanke so jo ustavljale in spraševale, kje ga je dobila. Z zadovoljstvom jim je povedala, da je stvaritev njenega moža. Ko so dekleta zvedela, da zna šivati, so ga ob prvi priliki ogovorila, če bi še njim kaj sešil. Stane se je, ne bodi ga len, takoj pohvalil, da jim sešije karkoli. Podrezal jih je rekoč, da naj se kar hitro slečejo, da jih dobro premeri, potem pa jim »magari« tudi »modrc« sešije.

Po sedmih letih življenja pri Fari sta se zopet vrnila na Runarsko, kjer so se takoj začela zidarska dela, ki jim še danes ni videti konca. Nova poslopja so rasla kot gobe po dežju. Trdo sta delala, da sta obnovila in razširila domačijo. Časa za zabavo ni bilo. Pavlo so večkrat hecali, če je Stane spet na »rajfniku«, saj skoraj ni minila nedelja, da ne bi v rokah vih-tel zidarsko orodje. Leta 1977 sta si kupila prvi avtomobil, prej pa se je štiričlanska družina skupaj prevažala kar z mopedom. Govorilo se je, da noben avto ne pelje toliko kot Stanetov moped.

Zlatoporočenca zatrjujeta, da je danes življenje lažje in lepše kot nekoč. Zdravje jima še dobro služi. Stane še vedno kmetuje. Skrbi za deset glav živine in kokoši, Pavla pa se še vedno rada suče okrog štedilnika in pripravlja številne dobrote. Za njuno mizo se velikokrat zberejo tudi vnuki.

Njima je uspelo ustvariti zakon, poln toplote in medsebojnega razumevanja, prepletenega z za-upanjem v Boga. Ravno to, da je vsak izmed partnerjev še po petdesetih letih skupnega življenja drug drugemu najljubša oseba na svetu, je lahko najvišji človeški dosežek in najpopolnejše zadovoljstvo.

Želimo jima še veliko lepih skupnih trenutkov.

**Alenka Ponikvar Gornik in
Dunja Volf Ponikvar**

Jožetovih 80 let

V prvih dneh pomladi, natančneje 25. marca, je Mestkov Jože iz Nove vasi praznoval okrogli jubilej. Dopolnil je častitljivih 80 let.

Jože se svojega otroštva dobro spominja. Bil je tretji otrok v družini s petimi otroki. Že pri rosnih sedmih letih je izgubil očeta. Imeli so kmetijo, na kateri so vsi trdo delali, da so si prislužili vsakdanji kruh. Kot otrok je ušpičil marsikatero »lumparijo«. Najbolj se spomni dogodka, ko je plezal na vaški kostanj in lovil ptičke, pri tem pa nesrečno telebnil na tla in si zlomil roko. Seveda si tega doma ni upal povedati. Pa vendar je poškodba zahtevala zdravniško oskrbo in dobil je mavec. Jože se ga je kaj hitro naveličal, saj mu je bil v napoto, in si ga čez nekaj dni snel kar sam.

Njegovo otroštvo je zaznamovala tudi vojna. Spominja se kako je kar štirikrat za las ušel smrti. Na polju, blizu njegove domačije, je nekega dne našel bombo. Jožetova mati je ob pogledu na to čudno zadevo takoj pomislila, kako bi jo uporabila v praktične namene. Pustili so jo na njivi, da bi jo imeli za »kviht«, nato pa nanjo kar malo pozabili. Jože, takrat 10-letni deček, je čez nekaj časa v bližini kuril in bombo dregnil s palico. Razneslo jo je le dober meter stran od njega. Na veliko srečo jo je odnesel le z nekaj praskami. Drugič bi jo bil kmalu skupil zaradi neznanja nemškega jezika. S prijateljem sta zašla v težave, saj so ju Nemci obtožili nečesa, kar nista naredila. Rešila ju je učiteljica Piculin, ki je Nemcu razložila, da nista ničesar zakrivila. Med nemško ofenzivo so vojaki v Mestkovo hišo pripeljali sod goriva. Jožeta je mučila radovednost, kaj le se skriva v sodu in koliko je tega. Sod je malo zazibal, potem pa s prižgano vžigalico pokukal, kaj se skriva v njem. Takrat pa je počilo. Jožeta je hudo opeklo. Zdravniško oskrbo je bilo v tistih časih težko dobiti in soseda ga je morala peljati k zdravniku na Rakek. Teden dni je ostal pri bratu, ki se je takrat na Rakeku učil za avtomehanika. Četrto »bližnje srečanje s smrtjo« pa ga je ujelo v gozdu,

kjer so vlečili krclje. Nanj je padel hlod in Jože je bil kar nekaj časa v nezvesti, imel pa je tudi pretres možganov. Tako z iskrico nostalgije v svojih očeh Jože opisuje svoje otroštvo, ki ga kljub tem nesrečnim pripetljajem ohranja v lepem spominu.

Petdesetega leta je Jože odšel služiti vojaščino v Vojvodino. Spakiral je velik lesen kovček, ki ga hrani še danes, in se z ostalimi fanti s konji odpeljal do Rakeka, od tam pa na vlak in v tujino, kjer je služil kar dve leti.

Po odsluženem vojaškem roku se je vrnil domov, kjer je kmetoval, s konji vozil les, prodajal živino ter tako služil denar. Družina je trdo delala, zato so vedno imeli tudi denar. V dobrem spominu ima tudi semnje, kjer se je prodajala in kupovala živina. Marsikatero nedeljsko popoldne je Jože kot mlad fant preživel na hangarju, kjer so spuščali lesena letala. Kdaj pa kdaj je s fanti odšel tudi v gostilno, kjer so peli, pili in plesali.

Jože pravi, da je bilo včasih življenje boljše. Živino si lahko prodal ali kupil in za to takoj dobil denar. Kmetijstvo je bilo do-

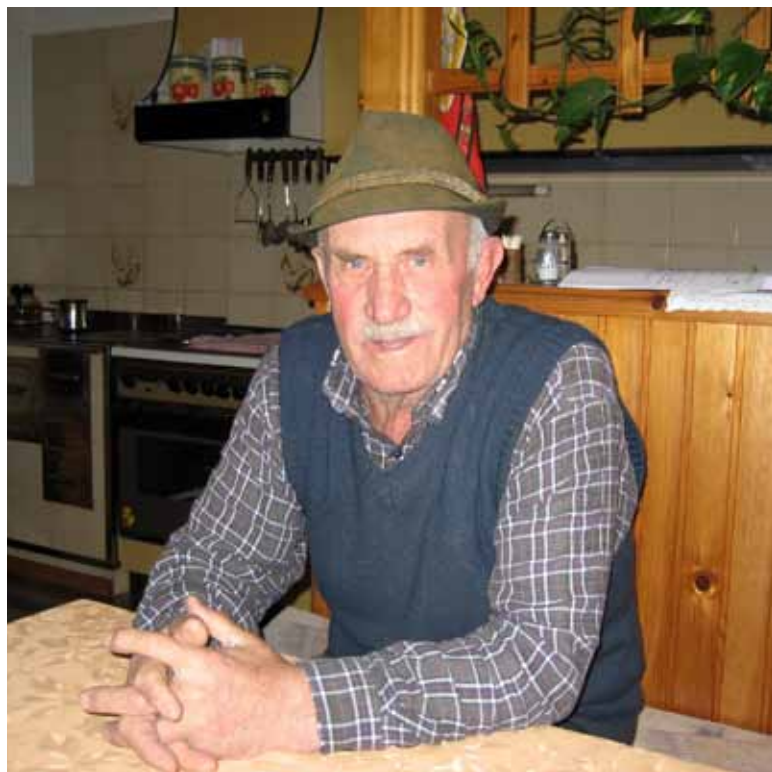
nosen posel. Danes pa ni več tako.

Jože danes še vedno kmetuje, prosti čas pa mu zapolni vnučka Lena, ki se je pridružila njihovi družini. Do nedavnega je skrbel tudi za ribe v vaški »štirni«, ki jih je vsak dan hranil. Žena se je včasih, bolj za šalo kot zares, ježila, zakaj raje ne nahrani kokoši, pa je Jože svojo skrb za ribe hitro argumentiral z dejstvom, da kokoši

hrano lahko same poiščejo, ribe pa ne morejo skočiti iz »štirne«. Zdaj rib ni več, zato pa lahko kokoši več pojedjo.

Jožetu želimo vse najboljše, še veliko veselja pri njegovem delu ter veliko lepih trenutkov z družino.

*Dunja V. Ponikvar in
Alenka P. Gornik*

Jože Lah, Mestkov

Bločani v Škofji Loki

Društvo Rovtarji, ki se ukvarja z ohranjanjem ljudske kulturne dediščine, je 30. januarja organiziralo mednarodno srečanje »smučarjev po starem«. Bloški smučarji so bili prava paša za oči in so vzbujali veliko pozornosti.

Igra dečkov pred jurto.

Kirgizistan, tako čudovit in tako nepoznan

2. del

MISIJONARSKO DELO

Dobrodelstvo je poglavitna naloga katoliške cerkve v Kirgizistanu. Materialna pomoč, ki jo misijonarji uspejo pridobiti iz tujine, se v pretežni meri razdeli med bolne ljudi, velike družine in osamljene ostarele ljudi. Nekateri izmed teh ljudi imajo namreč vsega skupaj samo eno obleko, ki jo nosijo skozi vse leto. In prav za te ljudi je najpomembnejše, da vedo, da je tam nekdo, ki mu je mar zanje in jih ima rad.

Pomagajo tudi invalidom, tako tistim v domovih za invalide (ki so izredno skromna, večinoma brez ogrevanja ...) kot tistim doma. V Kirgizistanu je skoraj prej pravilo kot izjema, da je, če se v družini rodi prizadet otrok, to velika sramota za družino (okolica namreč meni, da je to gotovo kazen za družino in za njena slaba dejanja). Zato oče zapusti družino, ki jo mora mati potem sama preživljati. Prizadetega otroka pa zaradi sramote skrije pred svetom tako, da ga zapre v eno sobo, ki je nikoli ne zapusti.

Misijonarji obiskujejo tudi 12 zaporov, med njimi zapor za ženske in mladoletnike ter zapor, ki je namenjen ženskam z majhnimi otroki. Tu ženske prosijo misijonarje za pomoč, predvsem, da jim skušajo priskrbeti milo za njihove otroke. Veliko zapornikov je zelo šibkega zdravja. Razširjena je tudi tu-

berkuloza, saj je celodnevni obrok enak majhni štruci kruha. Tam imajo tudi skupne molitve in razlage Svetega pisma. Zaporniki si predvsem želijo poslušati o božji ljubezni in odpuščanju, saj vsi izmed njih poznajo pravi pomen krivic in trpljenja.

Pri delu misijonarjev in njihovi pomoči za zapornikom, starejšim in invalidom je predvsem pomembno, da brez razlike pomagajo katoličanom, muslimanom, protestantom ali pravoslavnim.

Seveda pa je njihova pomembna vloga tudi skrb za oznanjevanje evangelija. Pri tem imajo predvsem duhovniki izredno težko delo, saj zaradi velike razdrobljenosti vasi po vsej državi, ki jih obiskujejo, na leto napravijo preko 50.000 kilometrov, po večinoma ne preveč urejenih hribovskih cestah. V vsej državi je trenutno samo ena majhna cerkvičica, ki je v glavnemu mestu Bishkeku. Sicer pa so krščanske skupnosti razdrobljene po vsej državi in štejejo vsaka nekaj 10 ali še manj pripadnikov vere v posameznem kraju. Ker ni cerkva, se ljudje zbirajo po hišah, zato ima večina muslimanov tam krščanstvo za neke vrste sekto. Ker na zelo oddaljenih krajih te ljudi duhovnik lahko obišče zelo poredko, je to takrat zanje poseben dogodek. Prav zaradi tega so ti kristjani precej prepuščeni sami sebi in so že malo pomešali tudi osnovne cerkvene praznike. V zvezi s tem brat Damian rad pove zgodnico, kako je nekega dne okoli božiča obiskal krščansko družino v zelo oddaljenem kraju. Gospodinja ga je z odprtimi rokami

sprejela in rekla: »Kako lepo, da nas je obiskal duhovnik, ker bomo sedaj imeli tako lep božič, saj bomo lahko skupaj barvali in blagoslovili jajca«.

So pa verski zakoni v tej državi zelo strogi, kar povzroča težko življenje katoliškim duhovnikom. Večina od njih lahko dobi vizo le za 3 mesece in jo nato s težavo podaljšuje, zato nekateri delujejo in živijo tam kar brez viz in so v neke vrste ilegali.

NAŠE DELO

Bili smo skupina štirih prostovoljcev, ki smo se že doma veliko pripravljali na naše delo na taborih in bili z našim gostiteljem br. Damianom veliko v stikih, vendar pa smo imeli še vedno precej vprašanj, negotovosti in tudi določenih strahov. Kljub vsemu smo bili prva skupina prostovoljcev, ki smo se pod okriljem MIC odpravili v to deželo in tako nismo imeli nikogar, ki bi nam iz prve roke lahko povedal, kaj nas tam dejansko čaka.

V Kirgizistan sva se najprej odpravila skupaj z Benjaminom, Tina in Petra pa sta se nama pridružili 3 dni pozneje. V Bishkek, glavno mesto, sva prispela v zgodnjih jutranjih urah. Na letališču, ki se imenuje Manas, je bilo takoj opaziti veliko število ameriških vojakov. Po 11. septembru je takratni kirgizistanski predsednik Akajev ZDA namreč dovolil, da uporabijo mednarodno letališče Manas za napade na bližnji Afganistan in urjenje ameriških vojakov. To je državi tudi omogočilo, da se

mednarodno odpre. Vendar se ti vojaki nahajajo v vojaški bazi, zato razen na letališču nismo videli nikjer nobenega več. Tam naju je pričakal brat Damian, ki naju je odpeljal v jezuitsko stanovanje v centru Bishkeka, kjer sicer živi slovenski misijonar pater Janez Mihelčič, ki pa se je ravno v tem času nahajal na dopustu v Sloveniji in ga zato na žalost nismo srečali. Stanovanje se nahaja v enem izmed rjavo

vrste javnega prevoza pa predstavljajo taksiji, pri katerih pa se moraš kot tujec sprijazniti s tem, da boš plačal precej večkratno vsoto od domačinov.

Z dvema, ne ravno najnovejšima in neobtolčenima mašrutkama, smo se torej vsi skupaj odpeljali na tabor. Vožnja je bila precej adrenalinska, saj sta šoferja uživala v tek-

ja, organiziranje in sodelovanje pri različnih športnih aktivnostih in seveda pomoč pri pripravi hrane, za katero smo bili zadolženi sami in smo jo prostovoljci pripravljali skupaj s študenti. Hrana je bila skromna in precej enolična, vendar nikoli nismo bili lačni, saj na mizi nikoli ni manjkalo predvsem kruha (ki je tam poleg mleka osnovno živilo).

Glavno mesto Bishkek in edina katoliška cerkev.

Škof blagoslavlja temelje počitniškega objekta, ki ga brat Damian gradi za mlade, invalide in otroke iz ulice.

sivih stanovanjskih blokov komunističnega stila. Razen nekaterih modernih nakupovalnih centrov, večjih bank in modernih in urejenih stavb, ki se nahajajo predvsem v urejenih okolica vladnih palač, je mesto v večji meri tipična komunistična zapuščina.

Kmalu je prišel težko pričakovani dan, ko smo se vsi skupaj odpravili na tabor, ki se je nahajal približno 450 km stran od glavnega mesta, v bližini jezera Issyk Kul. Imeli smo srečo, da smo se do tja lahko odpeljali z organiziranim prevozom, skupaj z br. Damianom in udeleženci prvega tabora, muslimanskimi kirgizijskimi študenti, in nam tako ni bilo potrebno uporabiti javnega prevoza. Imeli smo namreč ogromno prtljage, saj smo s seboj odnesli veliko oblačil, ki smo jih v Sloveniji nabrali od sponzorjev za tamkajšnjo mladino, kot tudi ostalih plavalnih in drugih pripomočkov za vodenje taborov. V zvezi z javnimi prevozi bi povedala, da so tam najbolj popularni neke vrste kombiji, ki se imenujejo mašrutke. Te navadno speljejo z glavne postaje takrat, ko se napolnijo in nato pobirajo še ostale ljudi ob cesti, kljub temu da so že čisto polne in potniki komaj da še dihaajo. Bila sem presenečena, kolikšno število ljudi je možno spraviti v tako majhno vozilo in velikokrat so se mi te mašrutke pošteno smilile, ker se mi je zdelo, da z zadnjimi kapljicami svojih moči premagujejo kilometer za kilometrom. Druge

movanju in prehitevanju v »škarje«, in to ne glede na ovinke in urejenost ceste. Reveži v drugi mašrutki so se enkrat celo skoraj zastrupili v vonju po bencinu, saj so imeli težave z motorjem, ki je zakuhal (seveda se nihče ni spraševal zakaj, prav tako pa se nihče ni pritoževal in študentje so precej bledi, mirno in tiho sedeli v zaprtem vozilu, tudi tisti čas, ko sta ga šoferja popravljala). No, ko sta šoferja složno odpravila težave, se je tekovanje nadaljevalo, vse dokler ni istemu vozilu počila še guma ... Že med vožnjo sem veliko razmišljala o tem, kako se ti mladi razlikujejo od naših. Nisem si mogla predstavljati, da bi pri nas kot sardelice sedeli tako nasmejano, mirno in tiho več ur, ne da bi kdo prosil in bi si rad pretegnil noge ali pa opravil kako nujno fiziološko potrebo. Jaz sem o tem namreč razmišljala, a si ob pogledu na resni šoferjev obraz nisem upala niti odpreti ust. No, ampak prispeli smo do cilja ... Na tovrstni način vožnje smo se potem hitro navadili, kajti tam šoferji pač razmišljajo malce drugače in prej ko se sprijazniš s tem, toliko bolje je to zate.

Na taboru pride najprej na vrsto postavljanje šotorov in intenzivno spoznavanje. Že prvi stik z mladimi je bil tako prisrčen, da smo se takoj počutili kot del njih in dnevi so začeli prehitro teči. Dneve smo pričenjali z zajtrkom, sledilo pa je učenje angleščine, učenje plavan-

Dneve smo navadno zaključili ob poznih večernih urah, ko smo ob ognju govorili o različnih temah. Ker so nas mladi takoj sprejeli medse, so se tudi v času, ki je bil sicer namenjen počitku, kot posamezniki ali pa skupinice zatekali k nam in hoteli z nami govoriti o tem ali onem. Moram reči, da sem se bolj kot prostovoljka počutila kot njihova starejša sestra. Na urah angleščine (ki smo jih po skupinica vodili prostovoljci) in pa v individualnih pogovorih so nam marsikatera dekleta zaupala, da je njihova največja želja, da bi se lahko poročile iz ljubezni in da ne bi bile ugrabljene, nekatere pa so imele tudi že ambicioznejše želje, kot sta uspešen zaključek študija in dobra služba. Pri fantih pa je bila želja po dobrih službah veliko bolj poudarjena.

Pogovarjali smo se o njihovih in naših družinah, zanimalo jih je vse o naši deželi, o našem načinu življenja, o tem kako zgle-da svet izven meja Kirgizistana. Povedali so nam, kako so tam starejši ljudje spoštovani in da je nekaj samo po sebi umevnega, da otroci pozneje skrbijo za svoje starše. Na začetku so nas tudi spraševali, če je to prostovoljstvo naša služba in če bomo za to veliko plačani. Ko smo jim razložili, da smo tja prišli prostovoljno, brez plačila in z enim samim namenom, da smo z njimi, jim je to pomenilo ogromno ...

Tudi jezikovna bariera, ki smo se jo pred

odhodom vsi bali, se je izkazala kot popolnoma neupravičena. Izredno malo študentov je angleški jezik govorilo dobro, nekaj jih je razumelo le osnovne fraze, veliko pa popolnoma nič (kar nas je sicer precej presenetilo, glede na to da se angleški jezik učijo v šoli). Kljub temu, da je pri nas samo ena prostovoljka govorila rusko, nihče od nas ni imel večjih težav s sporazumevanjem. Včasih je bilo treba le malo bolj pomahati z rokami in imeti malo več potrpljenja. Hkrati pa smo se ob tovrstnem sporazumevanju še zelo zabavali, saj smo včasih zaradi mahanja in narobe izrečenih njihovih besed, ki smo se jih mi tam naučili, izpadli prav smešno.

Kot bi mignil, je bil tu težki dan slovesa. Pritekla je marsikatera solzica, poslavljali pa smo se z dobrimi željami in obljubami, da ne bomo nikoli pozabili drug na drugega ter da se morda nekoč nekje še srečamo.

Po prvem taboru so sledili 4 dnevi premora, nato pa smo pričeli z drugim taborom, ki je bil namenjen katoliški mladini. Tu so bili mladi od 15. do 25. leta, prišli pa so iz Uzbekistana in Kirgizistana. Vožnja, ki jo je organizirala tamkajšnja jezuitska skupnost, je po gorskih prelazih za Uzbekistane trajala več kot tri dni. Tabor je bil podoben prvemu, le da je bilo tu veliko časa posvečenega molitvam, verskim pogovorom in petju.

Smo pa bili prva dva dni vsi prostovoljci izredno razočarani. Kljub temu, da smo se trudili mladim približati, nas ti nekako niso sprejeli medse. Bolj so se držali sami zase in po majhnih skupinah in na trenutke delovali izredno vzvišeno. Nismo mogli verjeti, kako je mogoče, da so prav ti, ki tako vneto molijo in pojejo o Božji ljubezni in veselju, tako drugačni od prve skupine - muslimanov. To svoje nelagodje smo zaupali br. Damianu. Povedal nam je, da večina teh mladih izhaja iz zelo neurejenih in večina razpadlih družin, da je izmed njih že marsikdo okusil različne oblike zlorabe ter da jih je veliko izmed njih moralo že v zgodnjih letih prevzeti vlogo očeta v velikoštevilni družini, potem ko jih je le-ta zapustil. Prav zaradi izredno težkega življenja naj bi bili tako nezaupljivi, zato je poudaril, da potrebujemo le potrpljenje in dobro voljo. Upoštevali smo njegov nasvet in res so bile spremembe iz dneva v dan več kot očitne. Kmalu smo tudi pri njih začutili veliko sprejetost in veselje ob tem, da smo z njimi, in bolj ko so v nas videli prijatelje, bolj so nam v individualnih pogovorih zaupali marsikatero pretresljivo življenjsko zgodbo, ki nas ni mogla pustiti ravnodušne.

Na obeh taborih smo za tri dni odšli taborit v gore. Veliko mladih je bilo prvič v takih hribih. Tam nas je zaradi višine pošteno nahladilo. Je pa vse to presegla lepota narave in prijetni medsebojni odnosi, ki smo jih tam še poglobili.

OSEBNA IZKUŠNJA

Z gotovostjo lahko trdim, da mi bosta delo in čas, preživeta z mladimi v Kirgizistanu, za vedno ostala v spominu, saj so me naučili zelo veliko. S svojo iskrenostjo in srčnostjo so mi ponovno odprli oči, kaj je v življenju dejansko pomembno. V svetu, v katerem živim, na žalost na to prevečkrat pozabim. In ob tem se tudi ne morem izogniti vprašanju, koliko smo mi dejansko »pred njimi«. Menim, da je ravno obratno – vsaj kolikor pogledamo skozi lupo, ki da na stran pomembnost materialnega blišča.

Veliko mi je dala tudi sama izkušnja prostovoljstva, saj se mi je ponovno potrdilo to, da je potrebno zaupati tako v sebe kot v soljudi. In tudi to, da nasmeh lahko premaga vse jezikovne bariere. Naučila sem se, da ljudi, kot tudi izida določenih situacij, nikoli ne smeš ocenjevati na podlagi prvega ali pa drugega vtisa – če imaš dobre namene in daš vse od sebe, potem je izid lahko popolnoma drugačen.

Ga ni dneva, da se ne bi spomnila študentov, njihove preprostosti, hvaležnosti in iskristosti v očeh, ki jo tu pri nas le redko še vidimo. In ga ni dneva, ko si ne bi zaželela vsaj za hip spet vrniti tja in podoživeti vsaj nekaj trenutkov z njimi.

ZA ZAKLJUČEK

Med našim bivanjem v Kirgizistanu smo bratu Damianu izročili tudi denar, ki smo ga v fazi priprav zbirali od sponzorjev in po župnijah, med drugim tudi v župniji Sv. Trojica in župniji Bloke. Ko je prevzel denarna sredstva, kljub njegovemu pogosto precej resnemu obrazu, ni mogel skriti veselja in hvaležnosti. Povedal je, da bo s to pomočjo veliko lažje nadaljeval s projektom, ki ga je že začel – gradnjo počitniškega objekta za približno 30 ljudi, ki se bo nahajal v neposredni bližini jezera. Sedaj mora namreč za organiziranje mladinskih taborov plačati najemnino za uporabo prostora.

Počitniški objekt bo služil za organizacijo tako mladinskih taborov kot tudi kot objekt, kamor bo na počitnice lahko pripeljal invalide in otroke z ulice. Za veliko večino izmed njih bo to prvič, ko bodo lahko šli na počitnice in vsaj za nekaj dni okusili veselje, o katerem sedaj ne upajo in niti ne znajo sanjati. Počitnice so tam namreč nekaj, kar si lahko privoščijo le manjšina bogatih. Glede na to, da je mesečna učiteljska plača okoli 35 EUR, en dan bivanja v hotelu v bližini jezera pa stane 15 EUR in več, je situacija več kot jasna.

Prav zato bi se v imenu brata Damiana ob tej priliki na koncu rada zahvalila vsem, ki ste kakorkoli prispevali. Uporabila bi tudi njegove, nešteto krat ponovljene: »God bless You, God bless You ....« – kar pomeni, »naj vas blagoslovi Bog!«

Alenka Štritof

Bela gora

2. del

SNEŽNIŠKI UTRINKI

... iz vremenoslovja

Za njega dni so preprosti ljudje imeli Snežnik za znanilca vremena. Pa še kako so imeli prav, kajti njihova razlaga je bila plod dolgotrajnih opazovanj, danes pa nam meteorologi iste ugotovitve razlagajo fizikalno, žal čestokrat precej »mimo«. (V naši neposredni okolici je bil, oziroma je še, le da nanj premalokrat pogledamo, znanilec vremena Krpanov Mokrc). Preprosto povedano je to nekako takole: Prva večja gorska pregrada, ob katero zadenejo vlažni morski tokovi, je gorski sistem Risnjak – Snježnik – Snežnik. Ob prevladujoči južni, oziroma jugozahodni komponenti atlantskega ciklona gorski grebeni prisilijo zračne tokove, da se ob njih stiskajo in dvigujejo, kar povzroča zgostitev vodnih hlapov in njihovo utekočinjanje. Posledica tega so obilne padavine. Tudi bloški kraji so posledično pod tem vplivom, od tod toliko snega pozimi in padavin v prehodnih obdobjih. Ogromna snežniška gozdna površina se polagoma segreva in tudi polagoma ohlaja, kar se kaže v dolgih, mrzlih, snežno bogatih zimah in toplih poletno-jesenskih obdobjih. Ko se odpravljate na goro, morate biti pripravljeni na močne razbesnele snežniške viharje, ki vam zanesljivo preprečijo dostop na goro. Vedeti morate, da se tedaj nahajate na bojnem polju morskih in celinskih zračnih tokov z nepredvideno smerjo in ogromno hitrostjo (več kot 150 km/h). Tedaj opustite misel na goro in se hitro vrnite v varno zavetje gozdov.

Posebna in znana značilnost snežniških gozdov so mrazišča. To so kotline, kjer vlada temperaturni in biološki obrat. Mrazišča so kotanjasta območja, kjer se v jasnih in mirnih nočeh temperatura zraka spusti precej nižje kot v okolici na podobni nadmorski višini. Da nastane mrazišče, mora biti prisoten dovolj hladen zrak, noči morajo biti jasne in nevetrovne, zrak mora biti suh. Tako nastane močan temperaturni obrat (inverzija), hladen zrak je težji od toplega, zato se zadržuje nižje. Še posebno nizke so lahko temperature ob debeli snežni odeji. Temperatura v mrazišču z globino pada in doseže v zimskih nočeh v dnu kotanje krepko čez –30 stopinj Celzija, medtem ko je na zgornjem robu kotanje komaj –10 stopinj Celzija. V mraziščni dolini je tudi obratna rast dreves. Na dnu kotline prevladuje smreka, visokogorsko ruševje, trava in celo viharniki, bukev in bor pa rasteta na robu kotline. Naj spomnim popotnika, da lahko vidi zelo lep primer mrazišča v prepadni Globači pogorja Velikega Snežnika, tik pred dostopom

Na poti na Snežnik

na vrh. Najbolj znana mrzlišča v snežniškem pogorju so v Peklu, Črnem dolu in Padežnici. (Eno izmed največjih slovenskih mrzlišč je Babno Polje).

... iz snežniške panorame

Pogled z vrha gore poplača ves trud, ki je bil vložen v vzpon. Snežnik ima zelo ugodno lego, daleč naokoli mu noben vrh ne zastira pogleda v daljavo. Njemu enak vrh moramo iskati že v alpskem svetu, v dinarskem pa je njemu enak šele v pogorju Dinare, to je vrh Dinara (1831 m) na Hrvatskem. Naši predniki so radi hudomušno pripomnili: komaj stopiš na Snežnik, že ugledaš Otomansko cesarstvo. To je veljalo še ne tako daleč nazaj, ko so bili v Bosni Turki. Opazujmo navidezni horizont s Snežnika, začeniši na severu. Vidimo Košuto, Stol, Golico, vršace Julijskih Alp, pogled nam plava naprej v Karnijske Alpe, čez italijanske Dolomite s čudovitim Ortlerjem, Marmolado in Adamello v ozadju, pogled nas pelje čez istrsko Učko, nato se hitro spusti v ravno črto Jadranskega morja čez otok Cres, ki je na dotiku roke, nato se pogled širi čez bakarske dimnike naftne rafinerije v Gorski Kotar, z lepote, stožčastim Snježnikom in strmo prisekanim Risnjakom, se nadaljuje preko Kleka (rojstne gore hrvatskega planinstva v letu 1874), čez kočevsko-novomeški Rog, Gornjance, hrvatsko Ivanjščico in Medvednico se pogled povzpne na Pohorje, Peco, Ojstrico, Planjavo, Brano, Skuto in Grintovec ter se na severu konča. Tudi nekateri kraji na Blokah so lepo vidni. Velja se orientirati po domačih cerkvah, kapelicah in zemeljskih ranah—kamenolomih.

Še enemu zanimivemu naravnemu pojavu smo priča pri snežniški panorami. Predvsem v jesenskih in pomladanskih dneh zaradi spremembe temperature in gostote ozračja nastopi zanimiv fizikalni pojav, imenovan depresija horizonta. Svetloba se v plasteh na horizontu lomi in uklanja, zato vidimo vrhove, ki

so pod horizontom, ki jih drugače ne bi videli, oziroma ne vidimo tistega, kar je v našem vidnem polju, kar bi pa morali videti. Preprosto povedano—vidimo okoli ovinka.

NA KONCU PRVEGA DELA ČLANKA O

SNEŽNIKU ŠE NEKAJ O KRAJIH, KI DAJEJO PEČAT SNEŽNIŠKIM GOZDOVOM.

Leskova dolina, Mašun, Sviščaki (tudi Svinščaki) in Gomance; to so kraji, ki so jih ustanovili, oblikovali in jih prvotno uporabljali za lovske in protokolarne namene prvi lastniki teh gozdov, rodbina Schoenberg-Waldenburg. Mnogo kasneje so bila to gozdarska središča postojnskega gozdnega gospodarstva, danes pa so delno še ohranila prvobitni namen, predvsem pa so zbirališča popotnikov, izletnikov, rekreativcev in tudi težke gozdne motorne mehanizacije. Ropot strojev in vonj naftnih derivatov se nezadržno širi po nekdanj nedostopni snežniški pragozdni površini. Neizmerno ožilje gozdnih cest in vlak pa nezadržno krči domovino živali.

... iz varnega popotovanja po snežniškem pogorju

Vsem, ki ste namenjeni popotovati na goro čez divjo gozdno površino po manj znanih številnih poteh in vlakih, svetujem: upoštevajte osnovno pravilo divjine. Ne hodite sami! Gozdni prebivalci hočejo mir in niso pripravljeni deliti doma z naključnim obiskovalcem. Najlepši so strokovno vodeni popotniški pohodi s strani lovcev, gozdarjev, oziroma pohodnikov, ki že dobro obvladajo snežniški prostor. Pred pohodom si oglejte dobro zemljepisno karto pogorja in si napravite načrt pohoda in spisek zelenih oglelov snežniških zanimivosti. Zaradi velikih razsežnosti pogorja se dan lovi zjutraj, čas je zelo dragocen in tod teče hitreje.

Manfred Deterding

Snežnik

*Prelepi vrh,
ki krasi našo
to dolino,
Snežnik mu je ime.*

*Zeleni gozdovi
plapolajo v vetru
in v objemu zime
Snežnik pobeli.*

*V pekočem soncu
zažari,
ta vrh naš notranjski Snežnik.
Mnogo pasti skriva,
ta vrh Snežnik,
a prečudovit v
svoji je lepoti,
ga notranjski pesniki
v pesmih svojih
opevamo vsi.*

Dragan Ignjić, Stari trg pri Ložu

Temno nebo

Trend zunanje razsvetljave je bela svetloba – škodljiva za ljudi in biodiverziteto. Zaradi sipanja lahko v atmosferi povzroči tudi 300 % do 500 % povečanje svetlobnega onesnaževanja (brez upoštevanja stalnega porasta števila novih svetilk in novih osvetljenih površin).

Izkušnje kažejo, da zelo pomaga, če v lokalni skupnosti delujejo posamezniki, ki jim ni vseeno in so pripravljeni vložiti svoje znanje za zaščito nočnega neba.

Trend te civilizacije je svetla prihodnost – brez ene same zvezde – to pa ni prihodnost, ki bi nas navduševala!

Zato Vas vabimo na seminar, kjer boste spoznali osnove, ki so nujno potrebne, da poskusite v svojem okolju vplivati na bolj kakovostno osvetljevanje, zmanjšanje rabe energije, zmanjšanje svetlenja v spalnice in varovanje okolja.

Na seminarju boste spoznali, kako lahko v svoji okolici ali okolici svojega observatorija poskrbite za zmanjšanje svetlobnega onesnaženja.

Med drugim bo vsak udeleženec spoznal program Relux, ki omogoča projektiranje razsvetljave in optimiranje nivojev osvetlitve.

Prosimo, izpolnite prijavnico na spletnem naslovu www.temnonebo.org in se udeležite seminarja.

Andrej Mohar

BLOŠKI KORAK SEŽE DLJE KOT

V DEVETO VAS

Dokler se učiš, živiš!

Izrek znanega znanstvenika

še kako drži. Vedno znova segam po biltenu bloške občine – Bloškem koraku, ki se mi zdi, da prav po moško korači v napredek. Zelo ljuba mi je ta dežela, »Slovenski Tibet« jo imenujem. Lepo je pozimi v snegu, pa tudi poleti, ko v vetru pojejo obširne zelene planjave, preprežene z meandri potočkov. Klima je ostra, a zdrava. Tu je iskal zdravje znani Slovenec Bojan Štih. Ljudje so klenci, na videz trdi, kot je njihovo življenje na skopi zemlji. Ko pa jim zlezeš pod kožo, je sredica mehka, zvesta in topla.

Sedaj pa imate celo svojo občino. V biltenu se seznanjam, kaj vse ste dosegli v svoji občini. V preteklosti so me ob obisku prevzeli vaški vodnjaki, ki pa so počasi usihali. Pa ste složno zavihali rokave in jih skupno kot složna družina obnovili. S takim delom ste vzor komu, ki samo ždi in čaka na oblast, da bi to opravila. Ko pljunete v svoje roke, potegneta voz naprej. Zanimiva je tudi zgodovina zadružništva na tem področju.

Zanimivi »bloški voli« so šli kar v pozabo. Verjetno je industrija pripomogla, da si je prenekateri odrezal večji kos kruha. Samo ne preveč širjenja! Naj ostane pokrajina čim bolj neokrnjena. Tudi množični turizem bi jo uničil.

V občinskem glasilu me je prevzela zgodba Tomaža Ponikvarja (ko bi bilo takih Tomažev čim več in bi se vrnili v rodni kraj svojih staršev). Zanimiva je tudi pot vašega časopisa. Naj rokavice kritike ne bodo preveč trde. Veliko uspeha želim uredniškemu odboru, da bodo temelj Občine Bloke, občani pa čim bolj seznanjeni z dogajanjem v kraju. Kritika pa naj seže do ušes tistih, ki bodo sposobni popraviti napake. Ustvarjalnost na šoli čutimo tudi

v Domu starejših v Cerknici. Mladi umetniki nas vedno znova razveselijo in presenetijo s svojimi izdelki. V glasilu nas seznanjate z dosežki na različnih področjih. Naj bralci izvedo, da ste zelo pridni.

Predvsem me je prevzel članek z naslovom »Vračanje Krpana na Bloke«, iz katerega sem izvedela veliko zanimivega. Bela gora–Snežnik me je vedno vznemirjal. Ta kraljica nealpskih gora je tako strokovno predstavljena, da sem se iz članka veliko naučila. Ljudsko izročilo je na tem področju še zelo živo. Ravno tak časopis veliko pripomore, da ne gre v pozabo.

Posebno mi je všeč »vrenje« med mladimi: brucovanje, ples, športni dosežki ... Naj po študiju ostane kaj mladih na Blokah!

Gospodu Francu Hitju–Udinove mu se s hvaležnostjo zahvaljujem za lep spomin na mojega pokojnega moža Jožeta Verbca in za fotografijo z učenci šole pri Svetem Duhu. Slike ne poznam, ima pa jo tudi nekdanja učenka Milka, doma iz Krampiljev, ki sedaj živi v Avstraliji. Prav v teh dneh sem prejela njeno pismo iz daljne Adelaide. Dobesedno piše takole:

»Iz Nove vasi sem dobila glasilo Bloški korak. V januarjski številki sem videla sliko učitelja Jožeta z njegovo mladino. Prav to sliko hranim v svojem albumu, ki je prepotoval kar lep del sveta ...«. Potem piše o vsebini vašega glasila, o vsem, kar se ji je še posebej usadlo v srce. Nadaljuje pa: »Po tako dolgem času si tako daleč od rodnega, domačega kraja obudimo lepe mladostne spomine.« Kako daleč seže vaš glas! Kaj v tujini pomeni domača beseda! Taka vez je nekaj zelo dragocenega.

Uspešen korak v 2010. leto želim biltenu in vsem Bločanom.

Sonja Verbec,
Dom starejših Cerknica

Župan

Današnji novinarji se trudijo, da čimbolj živo predstavijo napako, ki jo stori ta ali oni politični delavec. Včasih dobiš od medijev vtis, kot da so politiki najmanj ugledna rasa in so le zato, da tlačijo zemljo in delajo škodo.

Pesnik Miroslav Vilhar se je pred stoletjem in pol tudi ukvarjal s politiko in želel izboljšati življenje ljudi. Očitno tudi takrat politiki niso uživali ugleda, ki so si ga želeli, o čemer priča njegova šaljiva volilna pesmica. Kar malo grenkobe se čuti.

Ker je letos volilno leto, naj vam bo ta pesem v vzpodbudo, da boste raje prišli na volitve. Če pa menite, da lahko kaj storite v dobrobit naše skupnosti, pa se vseeno prijavite in kandidirajte.

Na pesmico me je opozoril naš bralec Janko Košir iz Selščka, za kar se mu zahvaljujem.

Stane Korenjak

Postava zverinam je nova podana,
zatorej si voljo urno župana.

Pa kaj jim volitve koristile so?

Na vrbi nam sraka razlaga tako:

Zbero si medveda; a medved je mrha,
zarobljen in kosmat od pete do vrha;
budil z godrnjanjem prezgodaj jih je
in s tacami sodil, pravično in ne.

Takoj se oglasi jih sto:

Le-ta nam županil ne bo!

Zbero si jelena; pa on rogovili,
prevzetan povsod med prvake se sili;
z rogato glavico je pač darovan,
al v glavi ošabni je malo možgan.

In spet se oglasi jih sto;

Le-ta nam županil ne bo!

Zbero si rjavca, iz šume lisjaka,
na katerem krivična je sleherna dlaka;
kupaval je sam in prodajal je sam,
da z ljudsko krvjo si napolnil je hram.

In spet se oglasi jih sto;

Le-ta nam županil ne bo!

Zberejo si zajca; al zajec neveden,
za skrb in za čast domovinsko ne
vreden,

poznal ni postave, se slednjega bal,
ponoči je kimal, podnevi je spal.

In spet se oglasi jih sto;
Le-ta nam županil ne bo!

Zberejo si kosa potem gospodarja,
al kos pa ošabno povsod se ukvarja;
žvižgal in vedno iz enih je strun,
skoz okence vsako potiskal je kljun.

In spet se oglasi jih sto;

Le-ta nam županil ne bo!

Zberejo si osla. Pa osel zabiti
ničesar povšeči ni znal obrniti;
z ušesi le miga in v prahu leži,
pa kjer se povalja, tam dlake pusti.

In spet se oglasi jih sto;

Le-ta nam županil ne bo!

Zberejo si palčka; al on je skakalček,
na tihoma leta, priliznjen hinavček;
zverino je dražil, v nemal prepri,
iz loga pobegnil je ljubljene mir.

In spet se oglasi jih sto;

Le-ta nam županil ne bo!

Od takrat zverina tako zmodrovana,
po svetu širocem si išče župana;
če pravega bo pripeljala na dom,
prijatli! sporočil al pisal vam bom.

Miroslav Vilhar

DENARNI ZAVOD

Na marsikateri hiši bi bila resnica na ljubo lahko tabla z napisom DENARNI ZAVOD. Toda ko se pobira denar za skupne potrebe, komajda kaj kane v skupni mošnjček ali pa nič.

KRIZA NAJ BO ZA VSE

Notranjemu ministrstvu vodni top, obrambnemu pištolo na vodo, čeprav bi bili ljudje bolj zadovoljni policajev z vodnimi pištolami. In predsednik države naj varčuje

tako, da se bo vozil na državniška srečanja z ladjo. Saj so rezultati teh srečanj zanemarljivi.

LEŽEČI NAJBOLJ KORISTNI

Že pred leti so moji sosede poizkušali, ker so imeli majhne otroke, da bi upočasnili promet skozi Velike Bloke, saj table z omejitvijo prometa na 40 km nihče ne upošteva. Tedaj so slišali odgovor, da bi se zmanjšala pretočnost prometa. Sprašujem se, pred lokalnimi volitvami, kdo je zaupal mandat občinskim

možem. Mi Bločani ali skozi vas drveči turisti, željni dobre hrane in postrežbe? Občina je bila ustanovljena zaradi hitrejšega napredka v zadovoljstvo krajanov. Pred lokalnimi volitvami naj bo to vodilo tistim, ki se bodo spustili v volilni boj.

Sedaj, ko je ovinek pri kapelici bolj pregleden, se cesta do Blok spremeni v vzletno stezo. Zato resno predlagam, če že nočemo policajev za vogalom, jih dajmo ležati, ko se bo polagala nova asfaltna prevleka skozi vas. Seve-

da, ležeči policaji so prijazni do vaščanov, manj pa do tistih, ki z avtomobili vzletajo.

STAROSVETNOST V

KULINARIKI IN VERA

»Danes je debeli četrtek in na mizi bi moralo biti kaj svinjskega, tisto pa kar sami jejte,« reče mož ženi. Ob nedeljah je pa treba k sveti maši, pa se kar doma leži,« reče žena in se usede k mizi, mož obmolkne in se ji pridruži.

Marica Marolt

Kuharski tečaj

V MESECU JANUARJU SMO NA NAŠI ŠOLI ORGANIZIRALI KUHARSKI TEČAJ, KI GA JE VODIL GREGOR BIZANT. ORGANIZACIJO JE OMOGOČILA RAVNATELJICA ŠOLE, V KUHINJI PA JE OB APARATIH PRIJAZNO POMAGALA KUCHARICA BERNI. NEKAJ UTRINKOV NA FOTOGRAFIJAH ... PRIPRAVILI SMO KAR NEKAJ OKUSNIH JEDI. OBJAVLJAMO DVA RECEPTA.

GOVEJI REZANCI Z MLADIM KORENČKOM (ZA 4 OSEBE)

- 40 dag govejega stegna (file, hrbet)
- 1 večja čebula
- 3 stroke česna
- sol, poper, gorčica
- rdeče vino
- bazilika, majaron, timijan
- 2 žlici moke
- 20 dag mladega korenčka

Goveje stegno narežemo na 10 cm široke in 4 – 5 cm dolge trakove. Meso na hitro opečemo na vroči maščobi, zalijemo z vinom in ga damo v drugo posodo. Na preostanku maščobe prepražimo čebulo, ki jo zalijemo z 2–3 dl

juhe. Dušimo 15 minut in omako prepasiramo ali zmiksamo s paličnim mešalnikom. Meso vložimo v pripravljeno omako in ga kuhamo pribl. 30 minut. Posebej zmešamo gorčico, začimbe in moko. Dodamo na trakove narezan mladi korenček in skupaj kuhamo še 15 minut.

Nasvet: K vsem naštetim sestavinam, ki jih ponuja Gregorjev recept, se podajo tudi na koščke narezane kisle kumarice, šampinjoni v slanici, mogoče sveža paprika, na koncu kuhanja malo sladke smetane, ...vredno je poskusiti. Odlična priloga tej jedi je dušen riž. V gostilnah dobite podobno jed poimenovano »goveji stroganov«.

BACHI

- 5 dag mlečne čokolade
- 10 dag jedilne čokolade
- 5 dag sesekljanih lešnikov
- prepraženi celi lešniki
- 1 dag masla
- 4 dag nutelle

Mlečno čokolado raztopimo z maslom, nato do damo nasekljane lešnike in nutello ter dobro premešamo. Na peki papir polagamo kupčke te zmesi. Na vsak

kupček damo po en lešnik. Vse skupaj postavimo v hladilnik, da se malo strdi. Stopimo jedilno čokolado (če je pregosta, dodamo malo mleka) in nato pomočimo vanjo ohlajene kupčke ali pa jih enostavno prelijemo z žlico. Pustimo, da se strdijo.

Dober tek!

Anica Zabukovec

Zahvala

Ob smrti naše drage mame in babice

Franciške Zakrajšek

se iskreno zahvaljujemo za izrečeno sožalje, darovano cvetje in sveče sovaščanom, sorodnikom in prijateljem. Zahvala tudi g. župniku Branetu Zadniku za lepo opravljen obred.

Njeni otroci Cvetka, Nada, Miro

Zahvala

Zapustila nas je naša draga mama

Marija Ponikvar

z Rožančega 3
(1913 – 2009)

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem za iskreno sožalje in podporo v teh težkih trenutkih. Hvala vsem, ki ste darovali sveče in cvetje. Še posebno hvala gospodu župniku Hostniku in trojiškemu pevskeemu zboru za zadnje poslovilne pesmi ob grobu. Prav tako lepa hvala sestram Vincencijevega doma za neizmerno in skrbno nego ter drugo zdravstveno pomoč. Naj počiva v miru pri Sv. Trojici, ker je tja tako rada hodila.

Žalujoči: sin Jože, sinova Drago in France z družinama ter ostalo sorodstvo

Zima »po starem«

Letošnji zimski meseci so bili na Blokah res zimski kot nekdaj. Nekoliko manj mrzel je bil le december, saj je bil bolj deževen kot snežen. Imeli smo nekaj snega in nekaj dni pred božičem najnižjo letošnjo zimsko temperaturo -27 °C (pri Fari so menda izmerili kar -30 °C), ampak praznični dnevi okrog božiča in novega leta so bili za ta čas dokaj topli in deževni.

Po novoletnem deževju je 2. januarja začelo snežiti, potem je še snežilo več ali manj skoraj vsak drugi dan. Tudi mraz je pritisnil. Povprečna januarska temperatura je bila samo -4,5 °C, kar je za ta mesec najnižja v zadnjih petnajstih letih.

Februar je bil nekoliko toplejši. Temu so botrovale nekajkratne odjuge, ki so sestavni del vsake zime in tako tudi letošnja ni bila izjema. Zanimivo je le to, da je pred vsemi letošnjimi smučarskimi prireditvami na Blokah tri do štiri dni prej začelo deževati, nato snežiti, na sam dan prireditve pa je posijalo sonce. Organizatorji teh prireditev so zaradi tega dobili kar kakšen siv las, na sam dan prireditve pa obilo dela za pripravo tekaških prog na novo. So bile pa vse te prireditve z novim snegom v čudoviti in s soncem obsijani bloški pokrajini.

Že uvodoma je bilo omenjeno, da smo imeli letos tako zimo kot

nekoč. Bila je zelo mrzla. Najnižje temperature sicer niso bile ekstremne, vendar so vztrajale pod ničlo. Zlasti je bilo hladno – kot že rečeno – v januarju. Živo srebro je v tem mesecu samo petkrat prilezlo malo nad ničlo. Sonca skoraj ni bilo. V vseh treh mesecih se je za kakšno uro pokazalo le v 30-ih dneh. Padavine, zlasti v obliki snega, so bile obilne, na meteorološki postaji

v Novi vasi poleg snežne odeje, ki smo jo imeli v treh mesecih 80 dni, dnevno merimo višino novozapadlega snega. Seštevek tega snega v tej zimi znaša kar tri metre in pol. Zato smo sneg to zimo po dvoriščih in do glavne poti kar pošteno premetavali in tudi zimske službe so imele letos obilo dela.

France Škrabec

Bloška legenda

Kdo ne pozna Franceta Škrabca iz Nove vasi? Če česa ne veste o zgodovini in ljudeh na Blokah, kar njega povprašajte. Milan Meden je pripravil scenarij in režijo za njegov filmski portret. Kamera je bila mojstrsko vodena v rokah Jožeta Obreze. Pri delu sta uporabila veliko arhivskega gradiva. Javna predstavitev je bila 3. marca v knjižnici v Novi vasi.

AL' SMO GA KIDALI!

Res smo ga kidali – sneg namreč – v letošnjem januarju in februarju skoraj vsak drugi dan. Še v začetku marca je bilo tega dela obilo. Stari Bločani so nekoč modrovali, da je največja neumnost na svetu »ljudi pobijati in snaejg kidat, sej ljudje sami umrjejo in sneg sam skopni.« Ampak nekoč ni bilo treba iti od doma vsak dan.

Tudi leta 1976 je v začetku marca močno snežilo. Iz Ljubljane se je težko prebil do Blok z belo »katrc« eden od volčjanskih »vikendašev«. Do Nove vasi je še nekako šlo. Uvidel je, da do Volčjega ne bo mogel. »Katrc« je pustil na dvorišču nekdan-

je mlekarne zraven skladovnice metrskih bukovih polen. Oprtal je »ruzak« in jo peš mahnil na Volčje.

Snežilo je še dva ali tri dni. Zapadlo je poldrugi meter snega in »katrc« sploh ni bilo videti in drv tudi ne. Bila sta samo dva kupa. Po tem obilnem sneženju se je ta »vikendaš« nameraval vrniti v Ljubljano, vendar je bilo treba priti do »katrc«. Pri Dominu si je sposodil lopato in od ceste odkidal do kupa snega. Ko je prikidal do kopice, je ugotovil, da je pomotoma odkidal do kupa drv, ki so bila prav tako pod snegom. Da je prišel do svoje »katrc«, je moral to akcijo še enkrat ponoviti.

VELIKONOČNI ŽEGEN POD HLAČAMI

Da ne bi kdo ob tem naslovu imel kakšne pregrešne misli, naj takoj povem, da mi je to zgodbo o velikonočnem žegnu povedala pokojna Seljakova Majda z Lovranovega pri Sv. Trojici.

Pripovedovala je, kaj je moralo biti v jerbasu, ko so dekleta na glavi nesla velikonočne jedi k žegnu. Jerbas je moral biti jako poln. Najbolj imenitno je izgledalo, če je bil jerbas »kar skopico«. Ena od deklet je v želji, da bi bil njen žegen najvišji, dala poleg jedi na vrh pod prtič moške hlače. Na pogled je bil ta jerbas res najvišji in domnevno najbolj poln.

Nekoč je tudi veljalo, da se bo dekleta tisto leto omožila, če bo prva pritekla z jerbasom na glavi do doma. Tudi ta z najvišjim in najbolj »polnim« jerbasom je tekla od cerkve proti domu. A glej smolo! Pri tem se je spotaknila in jerbas je padel na tla. Vsa vsebina – vmes tudi hlače – se je vsula po bregu. Dekle je osramočena pobirala ta »obilni« žegen.

Majda je hudomušno pogledala in rekla: »No, tudi če je zadnja prinesla žegen do doma, se je tisto leto omožila, saj so bile tudi hlače žegnane.«

Vesele velikonočne praznike
in obilen žegen vam želim,
Obloški Tonček

— glasilo občine Bloke

Glavni in odgovorni urednik: Stane Korenjak | Uredniški odbor: France Škrabec, Milena Mišič, Rado Ponikvar, Tone Urbas, Boris Marolt, Stanislav Jakopin | Lektoriranje: Jerneja Kovšca | Oblikovanje, računalniška grafika in prelom: BOL | Tisk: Schwarz Ljubljana | Izdaja: Občina Bloke | Naklada: 1250 izvodov | Glasilo je brezplačno za vsa gospodinjstva v občini; za naročnike v domovini je predlagan prostovoljni letni prispevek 8 €, za naročnike v tujini 16 €. | Prispevek za glasilo nakažete na račun Občine Bloke: 01350-0100002737 | Naslov uredništva: Občina Bloke, Bloški korak, Nova vas 4a, 1385 Nova vas; bloski.korak@bloke.si

Stara slika

Tam nekje okrog leta 1953 je v Metuljah stopila pred fotografski objektiv vaška otročad. Bilo jih je skoraj toliko, kot jih ima sedaj pol šole v Novi vasi. Pa tudi starejši vaščani so pristopili. Uredništvo bo nagradilo s knjigo tistega, ki bo prepoznal največ ljudi na sliki. Sporočite. Lastnik slike je Lojze Vintar, ki sicer živi v Ljubljani.

Televizija nas je odkrila

V zadnjem času nas predstavniki medijev zelo veliko obiskujejo in o tem tudi poročajo. Televizija nas je v februarja kar dvakrat obiskala. Najprej so posneli in predvajali pol turistične oddaje »Na lepše«, nato pa nas je Mario povabil v oddajo »Spet doma«, kjer je bilo direktno javljanje v oddajo iz Nove vasi.

Območja revija zborov

V sredo, 17. marca 2010, je bila v OŠ Toneta Šraja Aljoše v Novi vasi območna revija otroških in mladinskih pevskih zborov 2010. Nastopilo je 7 otroških in 4 mladinski pevski zbori, skupaj 314 pevk in pevcev osnovnih šol občin Bloke, Cerknica in Loška dolina. Strokovna spremljevalka ga. Branka Potočnik je pohvalila delo zborovodkinj.

Očistimo Slovenijo

Akcija »Očistimo Slovenijo« bo na Blokah potekala 10. aprila 2010. Datum smo premaknili zaradi Svetovnega prvenstva psov v sledenju, ki bo potekalo od 14. aprila do 18. aprila 2010 na Blokah. Vabimo vse krajanje, da se akcije udeležijo.

Zima in srnjaček

Letošnja zima je bila očitno huda preizkušnja tudi za divje živali. Srnjaček na sliki se je spoprijateljil s Korenjakovo mačko. Ta si je rade volje delila obrok briketov z njim.

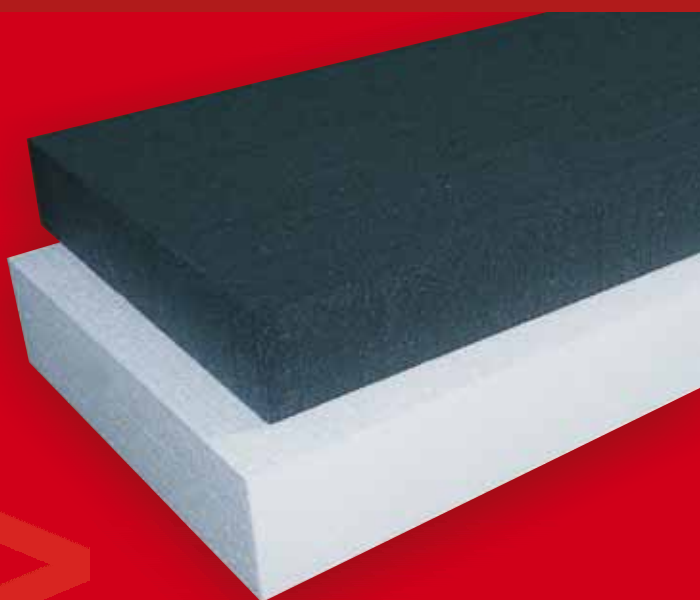

KAKOVOST, IZKUŠNJE IN PRIZADEVANJE ZA NAJBOLJŠE

DODATEK GRAFITA ZA BOLJŠO IZOLATIVNOST STIROPOR EPS F - EXTRA

Izdelek ima v primerjavi z običajnim stiroporom kar 20% boljšo toplotno izolativnost. To nam omogoča, da z manj materiala ohranimo enako stopnjo izolativnosti.

Izdelek je zelo primeren za izolacijo fasad pri novogradnjah in sanacijah obstoječih zgradb, lahko pa ga uporabimo tudi za izolacijo streh, tal, notranji izolaciji in pri medetažnih konstrukcijah.

>>> CELOVITE REŠITVE NA PODROČJU TOPLOTNE IN ZVOČNE IZOLACIJE

NOVOLIT, PODJETJE ZA
PROIZVODNJO IZOLACIJSKIH
IZDELKOV D.O.O. • NOVA VAS 56
SI-1385 NOVA VAS NA BLOKAH

TELEFON +386 1 7050 300
TELEFAXS +386 1 7050 330
E-MAIL: INFO@NOVOLIT.SI
HTTP://WWW.NOVOLIT.SI

POHIŠTVO
Franc Kraševc s.p.

TEL. 01/709 89 46
www.krasevec.si